

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HISTORIE

**Českoslovenští emigranti v amerických ozbrojených silách
za 2. světové války**

Bakalářská práce

Prokop Štěpánek

Historie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D.

Plzeň, 2023

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, ...

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

V první řadě bych rád poděkoval panu doktoru Breitfelderovi za jeho vedení mé práce a cenné rady ohledně jejích náležitostí. Obrovský dík patří také Patricku Dewanovi, vnukovi podplukovníka Konopa, bez jehož přispění a sdílnosti by se nikdy nepodařilo popsat osobnost Matta Konopa a jeho válečné prožitky v takové míře, jak jsou zde uvedené. Děkuji také svému kamarádovi Tomáši Fialovi za jeho významnou a ochotnou pomoc při hledání a vyhodnocování materiálů týkajících se 2. praporu Rangers. V poslední řadě bych rád poděkoval své mamince za pečlivou a odbornou korekturu mé práce.

Abstrakt

Tato práce se zabývá osudy mužů českého a slovenského původu, kteří sloužili během 2. světové války v řadách amerických ozbrojených sil. V první části práce jsou popsány obecné události, jež vedly ke vstupu USA do války. Ve druhé části práce je zpracována problematika samotné emigrace z Rakousko-Uherska a později z Československa do Spojených států. Třetí část práce se orientuje na konkrétní osoby vybrané na základě provedených rešerší.

This thesis follows up stories about men of Czech and Slovakian ancestry who served in the US armed forces during 2nd World War. First part consists of general events that led to the US entrance into the war. Second part follows up a topic of emigration from the Austro-Hungarian Empire and then Czechoslovakia into the United States. Third part describes in detail the stories of the individual soldiers, based on my research.

Klíčová slova

2. světová válka, emigrace, Československo, Spojené státy americké

Obsah

Úvod.....	8
1. 2. světová válka a USA.....	9
1.1 Meziválečné období a hospodářská krize.....	9
1.2 Lend&Lease.....	10
1.3 Útok na Pearl Harbor a vstup USA do války.....	11
1.4 Středomoří a Evropa.....	13
1.5 Tichomoří.....	16
1.6 Čína, Barma, Indie.....	19
2. Emigrace z českých zemí do USA.....	20
3. Kapitán Otto Masny.....	22
3.1 Původ a dospívání.....	22
3.2 Výcvik a odjezd do zámoří.....	22
3.3 Krátká historie jednotek Rangers.....	22
3.4 Pointe du Hoc a kampaň ve Francii.....	24
3.5 Hürtgenský les.....	31
4. Podplukovník Matt Konop.....	36
4.1 Původ a dospívání.....	36
4.2 Nástup do armády a předválečná služba.....	37
4.3 Výcvik a odjezd do zámoří.....	37
4.4 Francie.....	37
4.5 Ardeny.....	47
4.6 Československo.....	52
5. Seržant Michael Strank.....	61
5.1 Původ a dospívání.....	61
5.2 Vstup do Námořní pěchoty a předválečná služba.....	61
5.3 Odjezd do Tichomoří.....	62

5.4 Krátká historie jednotek Raiders.....	62
5.5 Russelovy ostrovy.....	64
5.6 Bougainville.....	66
5.7 Rozpuštění Raiders a návrat do USA.....	69
5.8 Iwo Jima.....	70
Závěr.....	74
Seznam literatury.....	75
Online zdroje.....	76
Příloha Matt Konop.....	79
Příloha Michael Strank.....	82

Úvod

V této práci si autor stanovil dva hlavní cíle. Prvním z nich je nalezení vojáků, námořních pěšáků, námořníků a letců s českým nebo slovenským původem. Původ bude ověřen přes dostupné archivy nebo stránky zabývající se genealogií. Poté budou přes veteránské organizace učiněny pokusy o zkontaktování potomků daného muže a sběr informací o jeho životě. Dalším krokem bude získání přístupu ke konkrétním vojenským dokumentům týkající se dotyčného a jejich následné vyhodnocení. V kombinaci s literaturou a dalšími zdroji bude následně co nejdetailněji popsána vojenská kariéra a původ. Tím se autor bude snažit zasadit konkrétní osobnosti do širšího spektra událostí a zdůraznit jejich roli při konkrétních akcích, které bude doplňovat osobní popis a životní příběh dotyčného.

Druhým cílem je otevření dosud neprobádané části naší vojenské historie. Technicky vzato se v drtivé většině případů jednalo o občany Spojených států amerických, ale na základě prokázání jejich původu je, alespoň dle záměru autora, možné jejich propojení s naší vlastí a zahrnutí jejich osudů do naší historie. Mnoho bylo napsáno o našem odboji jak domácím, tak zahraničním, avšak téma emigrantů sloužících v cizích, především pak amerických, ozbrojených silách je dosud opomíjené. Práce má sloužit jako úvod do bádání v tomto směru, kterému by se autor rád věnoval dlouhodobě.

Obecná část na začátku práce má sloužit k zasazení událostí do celkového rámce dějin a připomenutí základních faktů o 2. světové válce.

1. 2. světová válka a USA

1.1 Meziválečné období a hospodářská krize:

Stejně jako jinde ve světě a především v Evropě byli lidé ve Spojených státech šokováni brutalitou a hrůzami 1. světové války. Války, která měla ukončit všechny války. Epidemie španělské chřipky, jež propukla bezprostředně po skončení Velké války k pozitivním náladám ve společnosti také příliš nepřispěla. Spojené státy odmítly Versaillskou úmluvu, nepřidaly se do Ligy národů a rozhodly se pokračovat v přerušené politice izolacionismu.¹

Když došlo v roce 1920 k prezidentským volbám, občané vybrali jako vítězného kandidáta Warrena Hardinga z Republikánské strany. Národu se příliš nelíbila politika Woodrowa Wilsona, zejména jeho aktivní snaha o zapojení USA do Ligy národů. Harding oproti tomu zastával spíše konzervativní názory a snažil se stranit zahraničních událostí². Začalo období relativní prosperity, kdy se ekonomika naladila zpátky na mírový režim a většina odvětví průmyslu byla stabilní. Výjimkou se stal uhelný průmysl, který byl ze začátku 20. let pozvolna vytlačován ropným průmyslem prosperujícím zejména v Texasu. Špatná sociální situace horníků vyústila v události, jež dnes označujeme jako "Uhelné války", kdy se horníci nespokojení s chováním uhelných společností chopili zbraní a rozhodli se vybojovat si svá práva násilím. Jelikož byla velká část z nich veterány Velké války, měly státní orgány co dělat, aby povstání zpacifikovaly. Dalším problémem byly aktivity různých extremistických skupin jako byl například Ku-Klux-Klan, působící především v jižních státech nebo nejrůznější krajně levicové a anarchistické organizace. Největší akcí byl bombový útok na Wall Street z 16. září 1920. Tento útok za sebou nechal 30 mrtvých a několik stovek raněných³. Byly učiněny kroky ke stabilizaci měny a upravena byla také imigrační politika. Vyhlášení prohibice 17.1.1920 odstartovalo novou éru organizovaného zločinu a proměnilo některé části velkých měst, zejména Chicaga, ve válečné zóny. Růst kriminality dal následně vzniknout Federálnímu Úřadu pro Vyšetřování, který měl uzavřít mezeru v kompetencích

---

¹ HINDLEY, Meredith. *World War I Changed America and Transformed Its Role in International Relations* [online]. Humanities, 2017 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.neh.gov/humanities/2017/summer/feature/world-war-i-changed-america-and-transformed-its-role-in-international-relations>

² JARMUL, David. *Life Between the World Wars* [online]. American History, 2012 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://learningenglish.voanews.com/a/time-capsule-us-two-world-wars/940239.html>

³ MCCORMICK, Charles. *Wallstreet Bombing 1920* [online]. Federal Bureau of Investigations, 2005 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.fbi.gov/history/famous-cases/wall-street-bombing-1920>

jednotlivých lokálních policejních sborů. Jinak však byl život ve Spojených státech po většinu 20. let poměrně stabilní. Vše však změnil 24. říjen 1929⁴.

Den, jenž do historie vstoupil jako “černý čtvrtek”, je největším burzovním krachem v dějinách finančnictví. Nadhodnocování akcií, které probíhalo po většinu roku 1929, dosáhlo svého maxima začátkem září tohoto roku. Už tehdy se ozývaly varovné hlasy, ale nikdo je nebral příliš vážně. Drobné propady na burze byly brány jako přirozený jev, po němž vždy opět následoval růst. Postupně však začínali být investoři neklidní a někteří začali rozprodávat své akcie. S dalšími a dalšími špatnými prognózami přibývalo prodávajících. Část z nich si na pořízení akcií otevřela úvěry u velkých bank. Ráno 24. října došlo k největší vlně prodeje, kdy se během pouhých třiceti minut prodalo zhruba 1,6 milionu akcií v celkové hodnotě kolem 11,25 miliard dolarů. Situaci nepomohlo ani uzavření burzy a přerušení obchodování. Následovalo další zoufalé prodávání akcií za jakoukoliv cenu, které však situaci ještě zhoršilo. Lidé přišli o majetek během několika málo hodin a tyto události odstartovaly velkou hospodářskou krizi. K relativní stabilizaci burzy došlo až v roce 1932. Celý svět zasáhla obrovská vlna ekonomické nestability a hlavně vysoké nezaměstnanosti. Vlády se snažily různými opatřeními ochránit vlastní ekonomiky, avšak bezvysledně. Ve Spojených státech se jednalo především o program New Deal prezidenta Franklina D. Roosevelta, který byl do úřadu prezidenta jmenován 4. března 1933⁵.

1.2 Lend&Lease:

Poté, co Královské námořnictvo utrpělo během bojů kolem norského Narviku v červenci 1940 ztrátu deseti svých životně důležitých torpédoborců, obrátil se Winston Churchill na prezidenta Roosevelta s prosbou o pomoc. Ten mu nabídl padesát starších torpédoborců výměnou za 99 let pronájmu britských základen v Karibiku a Novofundlandu. Tento akt odstartoval vášnivé debaty v Kongresu o tom, zda pomoci Británii ve větším měřítku, nebo zachovat neutralitu.

Roosevelt, který ve své kampani z roku 1940 opakovaně ujišťoval, že nezavleče USA do evropské války, prezentoval celý podnik jako „arzenál demokracie“, kdy je nutné materiálně pomoci kterékoliv zemi, jejíž bezpečnost je důležitá pro obranu Spojených států. Churchill apeloval větou: „Dejte nám nástroje a my práci dokončíme.“ Zákon o půjčce a pronájmu se do

---

⁴ KHAN Academy. *Prohibition* [online]. Khan Academy, 2017 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.khanacademy.org/humanities/us-history/rise-to-world-power/1920s-america/a/prohibition>

⁵ VOLEK, Stanislav. *Krach na newyorské burze v roce 1929* [online]. Peníze.cz, 2002 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.penize.cz/inflace/15133-krach-na-newyorske-burze-v-roce-1929>

Kongresu dostal začátkem ledna 1941 a po dvou měsících projednávání byl 11. března 1941 přijat. Jeho schválení umožnilo dodávání životně důležitých zásob do Spojeného království, a také přípravy USA k válce. Neutralita byla stále zachována.

Celkový objem pomoci za celou válku činil 50,1 miliard dolarů, což je v přepočtu na dnešní kurz zhruba 719 miliard. Kromě Velké Británie se zákon vztahoval také na Sovětský svaz, Čínu, Francii a v menším měřítku i na další západní Spojence, například na Brazílii. Největší část putoval do Británie, 31,4 miliard dolarů, a obsahoval dodávky lodí pro Královské námořnictvo, zásoby potravin pro civilní obyvatelstvo a vojenskou techniku. Zejména dodávky nových amerických tanků M3 Stuart, M3 Lee a M4 Sherman během tažení v severní Africe zvrátily misky vah na bojišti, ale také uvolnily starší typy britských tanků zejména Matylda a Valentine, které byly odeslány do Sovětského svazu. Právě SSSR byl druhým největším příjemcem americké pomoci. Ta v jeho případě čítala 11,3 miliard dolarů. Rudá armáda, jež se v roce 1941 pohybovala, co se úrovně vybavení týká, o několik dekád zpět, nutně potřebovala dodávky nejen vojenské techniky, ale především i osobního vybavení pro její vojáky. Mezi tyto dodávky patřilo 15 milionů párů bot nebo 1,5 milionů dek. Třetí největším příjemcem pomoci byla Čína, která již od roku 1937 bojovala s Japonskem. Pomoc činila 1,6 milionu dolarů. Nutno poznamenat, že právě jednotky generála Čankajška vázaly během války více než tři čtvrtiny japonských vojsk na asijském kontinentu, díky čemuž nemohly tyto jednotky zasáhnout do bojů v Tichomoří.⁶

1.3 Útok na Pearl Harbor a vstup USA do války:

Japonsko, které se již od 90. let 19. století obávalo kolonizace ze strany některé ze západních mocností, se po 1. světové válce rozhodlo stát se další z velmocí a vybudovat vlastní impérium. Expanzivní tendence se začaly projevovat počátkem 30. let, kdy japonská vojska obsadila Mandžusko a ustanovila v něm loutkovou vládu. Dva roky na to vystoupilo Japonsko z Ligy národů. Tato událost byla první ze série událostí, které vygradovaly 7. prosince 1941 japonským leteckým útokem na americkou námořní základnu Pearl Harbor na Havaji.

Po incidentu na mostě Marca Pola, kdy fakticky začala 7. července 1937 2. čínsko-japonská válka, začaly vztahy mezi Japonskem a západními mocnostmi výrazně ochladat. Chování japonské armády na dobytých územích šokovalo svět a zejména po událostech, které dnes

---

⁶ KOLEKTIV, Nara. *Lend-Lease Act 1941* [online]. National Archive, 2022 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.archives.gov/milestone-documents/lend-lease-act>

označujeme jako “nankingský masakr”, se vláda USA rozhodla uvalit na Císařství ekonomické sankce. Japonsku, které v důsledku své geografie muselo dovážet většinu strategických surovin, byl odepřen přístup do Panamského průplavu a začátkem roku 1938 zrušila USA obchodní smlouvy z roku 1911. Japonsko dováželo přes 90% své mědi a oceli z USA. Tyto události vedly k uzavření spojenckých smluv s nacistickým Německem a fašistickou Itálií v Berlíně 27. září 1940. Japonsko využilo pádu Francie k obsazení Francouzské Indočíny, čímž jednak ještě více izolovalo Čínu a také vylepšilo své pozice pro případnou expanzi do oblasti Holandské východní Indie a Britské Malajsie, kde se nacházela bohatá ložiska ropy a dalších strategických surovin. Obě mocnosti se snažily o zlepšení vztahů pomocí diplomatických jednání, ale když bylo na Japonsko uvaleno 1. srpna 1941 embargo na vývoz ropy, byla válka víceméně zpečetěna. Z USA Japonsko dováželo 80% ropy a po propočtech bylo shledáno, že císařské námořnictvo, hlavní nástroj expanze v Tichomoří, má zásoby přinejlepším na dva roky operací.⁷

Přípravy na útok a ochromení amerického námořnictva probíhaly po většinu roku 1941. Duchovním otcem celého podniku byl admirál Isoroku Yamamoto. Plán počítal s nenadálým leteckým útokem, při němž budou zničeny letadlové a bitevní lodě, což povede k ochromení celé pacifické flotily a dá Japonsku potřebný čas na obsazení strategických území po celém Pacifiku a jejich následné fortifikaci. Plán také počítal se stažením flotily zpět do San Diega a s následnou okupací Havaje. Japonští štábní důstojníci byli fascinováni britským náletem na přístav Taranto z listopadu 1940 a rozhodli se pro podobné provedení. Značně komplexní plán útoku a jeho vlastní exekuci nebudu detailně rozebírat, jelikož to není předmětem této práce. Samotný letecký útok naplánoval fregatní kapitán Minoru Genda a taktického velení se zhostil kapitán Mitsuo Fuchida. Útok začal před osmou hodinou ranní v neděli 7. prosince 1941. Ke zklamání útočníků nebyly americké letadlové lodě přítomny v přístavu proto se první vlna útočníků vrhla na bitevní lodě kotvící ve dvou řadách na jihovýchodní straně Fordova ostrova. Útok trval dohromady 90 minut a zanechal za sebou 2403 mrtvých a 1143 raněných. Z bitevních lodí utrpěla největší poškození USS Arizona, kdy po přímém zásahu upraveným dělostřeckým granátem vybuchl přední zásobník munice. V důsledku toho se loď potopila i s 1177 členy posádky na palubě⁸. USS Oklahoma se po zásahu čtyřmi torpédy převrátila na pravobok a klesla na dno přístavu. Později byla při ohledání vraku nalezena těla třech námořníků, kteří přežívali uvěznění ve vzduchové kapse dalších 14 dní. Potopeny a

---

⁷ SKŘIVAN, Aleš. *Japonská válka 1931-1945*. Praha : Nakladatelství Libri, 1997. 129 - 146 s. ISBN 80-85983-28-1

⁸ Většina těl je ve vraku přítomna do dnes a vrak slouží jako památník útoku.

poškozeny byly i další lodě, avšak pouze Arizona a Oklahoma byly trvale vyřazeny ze služby. Jelikož se Japonci nezaměřili na zásobníky paliva a opravárenské zařízení přístavu, byly ihned po útoku zahájeny záchranné práce. Ty vedly mimo jiné k vyzdvižení poškozených bitevních lodí, jež byly následně opraveny a vráceny zpět do služby. Pomyslné pomsty se jim dostalo v noci z 24. na 25. října 1944, kdy takzvaná Shore Bombardment Group, tvořená právě staršími bitevními loděmi, pod velením admirála Oldendorfa zlikvidovala v průlivu Surigao u ostrova Leyte Jižní svaz admirála Nišimury⁹.

Útok na Pearl Harbor byl pro americkou veřejnost zprvu šok, po kterém následoval prudký hněv a chuť s Japonskem zúčtovat. Nutno dodat, že oficiální vyhlášení války bylo předáno až po skončení útoku samotného. Napadeny byly všechny americké pozice v Tichomoří. Jen na okraj uvedme statečnou a ztracenou obranu Filipín, ostrova Wake nebo Guamu. Hned 8. prosince pronesl prezident Roosevelt v Kongresu projev, který se do dějin zapsal jako „Day of Infamy Speech.“ V něm prezident zdůraznil agresorskou roli Japonska, které bezdůvodně napadlo Spojené státy a apeloval na vlastenectví Američanů. V důsledku tohoto projevu se mladí muži začali hojně hlásit do ozbrojených sil bezprostředně po útoku. Půl hodiny po tomto proslovu vyhlásil Kongres jednomysleně válku Japonsku a o čtyři dny později i zbytku mocností Osy¹⁰.

1.4 Středomoří a Evropa:

Přestože byly Spojené státy americké do války fakticky zataženy akcemi Japonska, rozhodlo vrchní velení, že prioritou ve válce bude likvidace nacistického Německa a fašistické Itálie. Jednotky britské 8. armády úspěšně postupovaly přes libyjskou poušť a tlačily Afrikakorps a zbytky italské armády k hranicím Tunisu. Území Maroka a Alžíru, dřívějších francouzských kolonií bylo nyní ve správě vichistické vlády, a proto bylo rozhodnuto o vylodění kombinovaných anglo-amerických sil právě zde. Tím by se dostaly jednotky Osy do kleští a celé tažení by mohlo být ukončeno dříve, než se plánovalo. Hlavními cíli byly přístavy Alžír, Oran a Casablanca. Francouzské jednotky nekladly vážnější odpor a vylodění proběhlo relativně hladce, i když byla patrná nezkušenost s tímto druhem operací. Operace začala 8. listopadu 1942 a dostala krycí název Torch. Následující kampaň v Tunisu trvala dalších šest

---

⁹ CITINO, Robert. *Remembering Pearl Harbor* [online]. National WWII Museum, 2020 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.nationalww2museum.org/war/topics/pearl-harbor-december-7-1941#overview>

¹⁰ KOLEKTIV, Nara. *Crafting a Call to Arms* [online]. National Archive, 2001 [cit. 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.archives.gov/publications/prologue/2001/winter/crafting-day-of-infamy-speech.html>

měsíců a skončila 13. května 1943 kapitulací vojsk Osy. Část z nich se povedlo evakuovat na Sicílii.¹¹

Právě Sicílie byla dalším cílem spojeneckých plánovačů a měla být pomyslnou vstupní branou do měkkého podbříšku Evropy. Operace dostala krycí název Husky a první jednotky se vylodily 9. července 1943. Podle plánu měla být německá a italská vojska odříznuta od Messinské úžiny a donucena ke kapitulaci, nebo zničena. Špatná koordinace a silný německý odpor však nedovolily naplnění tohoto plánu. Sicílie padla 17. srpna 1943 a s ní de facto i Mussoliniho režim, ale vojskům maršála Kesserlinga se podařilo ustoupit do Itálie a násilně odzbrojit nekooperující složky italských vojsk. Tím začala německá okupace Itálie.¹²

Dalším cílem se přirozeně stala samotná Itálie. Jednotky britské 8. armády pod velením maršála Montgomeryho překročily 3. září 1943 v rámci operace Baytown Messinskou úžinu a zahájily postup Kalábrii směrem na sever s cílem obsadit Neapol a její přístav. O šest dní později proběhla operace Slapstick, kdy se britská 1. vysadková divize vylodila v přístavu Taranto a rychle se spojila s postupujícími jednotkami 8. armády. Americká pátá armáda generála Clarka ve stejný den zahájila operaci Avalanche, a to vyloděním u přístavu Salerno. Němci však útok očekávali a místo hladkého přistání a postupu do vnitrozemí začalo devět dní trvající obležení. Pouze převaha dělostřelectva a příchod britské 8. armády odvrátil zničení celého předmostí. Němci totiž ihned po kapitulaci Itálie bleskově celou zemi obsadili, rozhodnutí plně využít její charakteristickou krajinu k vedení co nejefektivnější obrany. S přicházejícím podzimem a následně zimou se celý hornatý střed poloostrova změnil v jedno velké bláto. Spojenecké jednotky postupovaly jen velmi pomalu a za cenu těžkých ztrát. Němci vybudovali sérii obranných linií ukotvených vždy na dominantních horách v oblasti. Ve snaze obejít první z nich, Gustavovu linii, se rozhodl generál Clark pro další objožitelný útok. Cílem se stal přístav Anzio ležící zhruba 60 kilometrů jižně od Říma. Operace Shingle začala 22. ledna 1944 a přes počáteční úspěch byla, zejména kvůli nedostatečné agresivitě velících generálů, málem odsouzena ke zkáze. Kesserling rychle přisunul jednotky ze severní Itálie a víceméně se opakoval scénář ze Salerna. Z obklíčeného předmostí se podařilo prorazit až 23. května 1944 v rámci operace Buffalo a spojenecké jednotky zahájily postup na Řím,

---

¹¹ HULL, Michael D. *Operation Torch: Invasion of North Africa* [online]. WWII History, 2017 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/operation-torch-invasion-of-north-africa/>

¹² DENNIS, William. *Operation Husky: Allied Power Struggle* [online]. WWII Quarterly, 2023 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/operation-husky-allied-power-struggle/>

který byl obsazen 5. června 1944. O den později začala na pobřeží kanálu La Manche největší obojživelná operace v dějinách, jež zastínila další události v Itálii a jižní Francii.¹³

Operace Overlord začala po odkladech 6. června 1944. Mezi lajkou veřejností je tato událost chybně označována jako Den D. Den D byl dnem spuštění každé operace tohoto rázu a vzhledem k faktu, že za celou válku proběhlo téměř padesát obojživelných operací jen ze strany západních spojenců, je toto označení zcela chybné a zavádějící. V Normandii bylo vyloděno celkem pět divizí přičemž dvě byly americké, dvě britské a jedna kanadská. Podporu operaci poskytly také tři výsadkové divize. Američané vyrazili směrem k přístavu Cherbourg a dále směrem na St. Lo a Brest, zatímco Britové a Kanadáné zaútočili směrem na město Caen a dále směrem na Falaise. Tuhé boje v Normandii zuřily více než měsíc, především na planinách kolem Caen, kde hlavní část německé obrany tvořil elitní 2. pancéřový sbor Waffen SS. Po úspěchu americké operace Cobra z konce července 1944 se bohužel nepodařilo uzavření Falaiské kapsy, které by vedlo k obklíčení de facto všech německých jednotek ve Francii. Spojenci začali také pociťovat logistické potíže, protože se zatím nepodařilo obsadit nebo zprovoznit jediný přístav a všechny zásoby stále proudily přes normandské pláže. Kanadská první armáda sice dobyla Antverpy začátkem října, ale vyčištění ústí Scheldy zabralo další měsíc a půl. Zmiňme také troufalou a neúspěšnou výsadkovou operaci Market Garden v Nizozemí, bleskový postup třetí armády generalá Pattona přes střední Francii, krvavou a zapomenutou bitvu v Hürtgenském lese a poslední nacistický pokus o odvrácení blížící se porážky, který do dějin vstoupil jako bitva v Ardenách nebo také bitva o Výběžek.¹⁴

V srpnu 1944 také proběhlo vylodění v jižní Francii, operace Dragoon, a Němci byli postupně zatlačováni až k řece Rýn do své vlasti. Začátkem jara 1945 se fronta ustálila víceméně podél Rýna. Němci vyhodili do vzduchu všechny mosty vedoucí přes řeku až na jeden, ležící ve vesnici Remagen. Ten se víceméně náhodou podařilo objevit vojákům z 9. obrněné divize a po prudkém boji jej obsadit. Demolice se totiž Němcům nepovedla v plném rozsahu a po heroickém výkonu ženistů byl most alespoň provizorně zprovozněn. Poslední větší spojeneckou operací byla operace Plunder ze dne 23. března 1945, kdy byly poblíž města Wessel vysazeny dvě výsadkové divize, které se následně spojily s britskými jednotkami postupujícími přes řeku. Boje pokračovaly dál, ale velká část německých vojáků raději volila

---

¹³ SHEPHERD, Joshua. *Brutal slugfest at Anzio* [online]. Military Heritage, 2021 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/brutal-slugfest-at-anzio/>

¹⁴ HULL, Michael. *The D-Day Invasion: The Road to Operation Overlord* [online]. WWII History, 2007 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-d-day-invasion-the-road-to-operation-overlord/>

kapitulaci do rukou západních spojenců než pokračování v odporu. Sovětského zajetí se všichni, nutno poznamenat, že oprávněně, obávali. Sovětská vojska dobyla za cenu těžkých ztrát Berlín 2. května 1945 a válka v Evropě tím prakticky skončila. Bezpodmínečná kapitulace byla podepsána 7. května 1945 v Remeši a o den později v Berlíně. Na druhé straně zeměkoule ale stále zuřily krvavé boje.¹⁵

1.5 Tichomoří:

Bezprostředně po útoku na Pearl Harbor, následovala blesková japonská expanze do západního a středního Tichomoří. Byla obsazena Holandská východní Indie, Britská Malajsie, a část Nové Guineji. Posádkové jednotky na těchto územích sice kladly odpor, ale proti zkušeným japonským vojákům neměly šanci. V rychlosti si připomeňme pád Singapuru 15. února 1942, dobytí Hong Kongu 25. prosince 1941, pád ostrova Wake 28. prosince 1941 nebo obsazení Rabaulu v únoru 1942. Právě přístav Rabaul na Nové Británii se stal hlavní japonskou základnou v jižním Tichomoří a měl sloužit jako odrazový můstek pro další expanzi směrem k Austrálii a Novému Zélandu. Japonci usilovali o dobytí Port Moresby na Nové Guineji a zároveň o obsazení Šalamounových ostrovů, což by vedlo k přerušení lodních linek z USA do Austrálie. Jelikož většina australské armády bojovala v době vstupu Japonska do války v severní Africe, zbyla na obranu domoviny pouze hrstka příslušníků domobrany. Jednalo se o muže, kteří nesplnili fyzické požadavky na vstup do profesionální armády. Svou odvahu a vojenský um předvedli během úvodních fází bojů na Nové Guineji, zejména při obraně Kokodské stezky, jež vede ze severního pobřeží přes pohoří Owen Stanley přímo do Port Moresby. Milicionáři dokázali zastavit postup japonských vojsk a zadržet je až do příjezdu posil přímo z afrického bojiště. Další pokus o dobytí strategického přístavu uskutečnili Japonci na začátku května 1942, tentokrát za pomoci námořní invaze. To vedlo k historicky první bitvě letadlových lodí, kdy se mezi 4. a 8. květnem 1942 utkala v Korálovém moři americká Task Force 17 pod velením admirála Fletchera s japonskou 4. flotilou admirála Inoue. Takticky sice zvítězili Japonci, kterým se podařilo potopit letadlovou loď Lexington a těžce poškodit letadlovou loď Yorktown. Sami přišli o lehkou letadlovou loď Shoho a letadlová loď Shokaku byla poškozena. Hlavního cíle operace, obsazení Port Moresby,

---

¹⁵ LIPPMAN, David. *Operation Dragoon: Second D-Day in Southern France* [online]. WWII History, 2013 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/operation-dragoon-second-d-day-in-southern-france/>

nebylo dosaženo. Proto je tato bitva historiky považována za strategické vítězství Američanů.¹⁶

V červnu 1942 zahájili Japonci smělý plán na obsazení ostrova Midway a Aleutských ostrovů. Kvůli špatné práci rozvědky přepokládal admirál Jamamoto, že Američané disponují pouze dvěma letadlovými loděmi, Hornet a Enterprise, a nemají nejmenší ponětí o jeho plánech. Opak byl ale pravdou. Díky špičkové práci kryptoanalytiků komandéra Rocheforta na stanici HYPO, byl admirál Nimitz do detailů obeznámen s plány nepřítele a mohl adekvátně reagovat. Těžce poškozený Yorktown, jehož opravy se odhadovaly na nejméně tři měsíce práce, se povedlo vyspravit za pouhé tři dny a mohl se připojit k Hornetu a Enterprise v nadcházející bitvě. Samotné okolnosti a průběh bitvy jsou značně komplexní, proto jen zmiňme, že Japonci byli šokováni, když narazili na tři americké letadlové lodě. Japonští velitelé se dopustili několika taktických chyb, které vedly k tomu, že během pouhých 15 minut byly 4. června 1942 potopeny tři ze čtyř letadlových lodí. Japonci ještě dokázali zasadit protiúder a potopit Yorktown, ale ani poslední z jejich lodí neušla svému osudu. Během jednoho dne se tedy rovnováha sil změnila. Přes ztrátu čtyř letadlových lodí však stále disponovalo Císařské námořnictvo značnou hladinovou flotilou. Její síla a zároveň um japonských námořníků se měl ukázat v následujícím půl roce.¹⁷

První ofenzivní akcí války v Pacifiku bylo vylovení na ostrově Guadalcanal 7. srpna 1942. Elitní 1. divize námořní pěchoty ostrov obsadila a vytvořila perimetr kolem místního letiště, na jehož dokončení začali okamžitě pracovat příslušníci 6. stavebního praporu námořnictva. O dva dny později, kdy byly americké hladinové síly rozdrceny v noční bitvě u ostrova Savo, stáhl admirál Turner všechny své lodě na Novou Kaledoni a námořní pěšáci tak zůstali na ostrově osamoceni. Přesto však své pozice udrželi a letiště se podařilo zprovoznit, takže měl ostrov vlastní letecké krytí. Boje na Guadalcanalu zuřily téměř půl roku a nakonec se japonská vojska musela evakuovat. Na Nové Guineji se mezitím odehrála další krvavá bitva, kdy nezkušené a nepřipravené národní gardisté ze 32. pěší divize společně s australskou 7. divizí dobyli po čtyřech měsících bojů vesnice Buna a Gona, ležící na severním pobřeží. Odtud, stejně jako z Guadalcanalu, se poté začala uskutečňovat strategie, kterou generál MacArthur označil jako "Island Hopping". Strategie spočívala v obcházení silné koncentrace

---

¹⁶ WUKOVITS, John. *The Battle of the Coral Sea*. [online]. Military Heritage, 2011 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-battle-of-the-coral-sea/>

¹⁷ WUKOVITS, John. *The Battle Of Midway: Turning the Tide in the South Pacific* [online]. Military Heritage, 2011 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/the-battle-of-midway-turning-the-tide-in-the-south-pacific/>

japonských sil a jejich izolaci. Volily se snáze dobytelné prostory a zejména s vhodnou plochou ke konstrukci letišť.¹⁸

Dalším cílem americké ofenzivy se stal ostrov Nová Georgie, ležící ve střední části Šalamounových ostrovů. Zdejší letiště v Mundě bylo strategicky důležité. Boje trvaly přes dva měsíce a pro většinu amerických vojáků se jednalo o jejich křest ohněm. S každou vyhranou přestřelkou však získávali vojáci zkušenosti a přizpůsobovali se životu v džungli. Následoval ostrov Bougainville¹⁹, Lae na Nové Guineji a tím došlo k faktické izolaci Rabaulu. Poté došlo k vyloštění u Aitape a v Holandii, obsazení ostrovů Biak a Wewak, dobytí Gilbertových a Marshallových ostrovů a Mariánského souostroví. Právě ostrovy Saipan a Tinian měly vysokou prioritu, jelikož z jejich letišť mohly startovat strategické bombardéry B29 Superfortress k náletům na Japonsko. Saipan padl 9. července 1944 v rámci operace Forager a tím začala letecká kampaň proti Japonsku. Po dobytí Nové Guineji se mohl generál MacArthur pustit do osvobozování svých milovaných Filipín odkud musel před dvěma roky uprchnout. V říjnu 1944 se nejprve vylodily jednotky 6. armády generála Kruegera na ostrově Leyte. Boje trvaly do konce roku 1944. Pak přišel na řadu Luzon, hlavní ostrov Filipín. Manila, kterou v roce 1942 prohlásil MacArthur za otevřené město, aby předešel její destrukci, se mezi únorem a březnem 1945 stala dějištěm tuhých bojů. Japonští obránci povraždili na 100 000 civilistů, které se nezdráhali využívat jako živé štíty. Historici často hovoří o “znásilnění Manily”. Jedná se také o jedinou městskou bitvu na tichomořském bojišti. Operace na Filipínách probíhaly až do konce války.²⁰

Poslední dějství bojů se odehrálo na ostrovech Iwo Jima²¹ v únoru a březnu 1945 a na ostrově Okinawa, kde se bojovalo od dubna do června. Právě zde se více než kde jinde ukázalo fanatické odhodlání Japonců bránit svou domovinu. Po těžce vykoupeném vítězství začalo plánování invaze na mateřské ostrovy. Počítalo se s velkými ztrátami zejména mezi civilním obyvatelstvem. Civilisté se pod vlivem propagandy jejich zločiného režimu chystali k obraně jak palnými zbraněmi tak například i s bambusovými oštěpy. Velitelé se obávali opakování událostí z Okinawy, kdy docházelo k sebevražedným útokům pomocí výbušnin na tělech civilistů. Vojáci a námořní pěšáci byli chťe nechtě nuceni v takových případech zabíjet i civilisty. Události tohoto typu se odehrály v malé míře i během bojů na Saipanu. K invazi

---

¹⁸ HASKEW, Mike. *Guadalcanal: Victory in the Pacific Theater* [online]. Military Heritage, 2013 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/guadalcanal-victory-in-the-pacific-theater/>

¹⁹ Více viz Michael Strank

²⁰ SCOTT, James M. *MacArthur's Battle to Liberate Manila Amid Murder & Mayhem* [online]. WWII Quarterly, 2019 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/macarthurs-battle-to-liberate-manila-amid-murder-mayhem/>

²¹ Více viz Michael Strank

však po svržení atomových bomb na Hirošimu a Nagasaki nedošlo. Válka skončila 2. září 1945 podepsáním kapitulace na palubě USS Missouri v Tokijském zálivu.²²

1.6 Čína, Barma, Indie:

Poslední z operačních oblastí války je ve většině případů zapomenuté. Jak již bylo zmíněno výše, byla to právě Čína, kdo nesl hlavní tíhu bojů s Japonskem už od roku 1937. Po vstupu USA do války, byla na území Číny přesunuta 14. letecká armáda pod velením generála Chennaulta. Ten původně velel americké letecké dobrovolnické skupině, která působila na území Číny už od dubna 1941. Společně s útvary 10. letecké armády vytvořily China Air Task Force. Další jednotky byly většinou ženijního a podpůrného typu. Velitelem celého bojiště se stal generál Joseph Stillwell.²³

Japonci si byli dobře vědomi faktu, že pokud chtějí dobýt Indii a její průmyslové oblasti, je nejprve potřeba dobýt Barmu. Invaze začala 14. prosince 1941. O týden později uzavřelo Japonsko spojeneckou smlouvu s Thajskem, jehož vojáci se také zapojili do bojů. Rangoon, důležitý přístav, železniční uzel a zároveň jedno z hlavních center Barmy trpěl pod mohutnými japonskými nálety a byl z velké části zničen. Britské a indické jednotky generála Wavella město bránily do 7. března 1942 než se kvůli horzícímu obklíčení musely stáhnout. Díky nedorozumění v japonském velení se jednotkám podařilo dostat do relativního bezpečí směrem na Taukkyan. Vojáci generála Wavella se sice snažili klást organizovaný odpor, ale Japonci měli silnou převahu a hlavně byli podstatně zkušenější. 26. dubna 1942 byl vydán rozkaz k všeobecnému ústupu do Indie, kde se měly jednotky zkonsolidovat. Ústup probíhal za hrozných podmínek po stezkách skrz hustou džungli a většinu času pod palbou. Navíc právě začínalo období monzunových dešťů. Se sílícími dešti se fronta stabilizovala víceméně podél indicko-barmské hranice a operace ustaly do doby, než přejde monzun.²⁴

Část čínských jednotek zůstala odříznutá v Barmě a byly využívány místním velením. Společně s Brity a Indý se měli Číňané pokusit o vytlačení Japonců ze severní Barmy a znovu otevřít Barmskou cestu, hlavní zásobovací trasu do Číny. Ta byla provizorně nahrazena

---

²² TAYLOR, Blaine. *Steel Typhoon at Okinawa* [online]. WWII Quarterly, 2014 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/steep-typhoon-at-okinawa/>

²³ MISKIMON, Christopher. *Tigers in the Sky* [online]. WWII History, 2017 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/tigers-in-the-sky/>

²⁴ MOORMAN, Tim. *Japanese Conquest of Burma 1942: The Advance to the Gates of India*. Londýn : Osprey Publishing, 2022. ISBN 978-1472849731

leteckým mostem, který však nebyl schopen přepravit takové množství materiálu. Lety přes Himaláje byly samy o sobě velmi nebezpečné a obtížné, další komplikace působily japonské stíhačky startující z letiště v Myitkyně na severu Barmy. V této oblasti rozjeli Spojené státy, konkrétně výzvědná služba OSS, proti Japoncům partyzánskou válku. Jednotliví důstojníci Detachmentu 101 byli na padácích vysazováni do týlu nepřítele a zde pak z místních domorodců kmene Kačinů a Jingpaw cvičili polovojenské jednotky. Ty zajišťovaly jak zpravodajskou činnost, tak i diverzní akce proti vybraným cílům. Při znovudobývání Barmy hrály tyto domorodé jednotky významnou roli. Jakmile nastalo období sucha, pustily se spojenecké jednotky do menších ofenzivních akcí. První z nich mířila do pobřežní oblasti kolem Arakanu, avšak po příchodu japonských posil byl útok zatlačen zpět na indické hranice. Druhou akcí byla operace Longcloth, kdy se jednotky generála Wingata vydaly pěšky hluboko do severní Barmy, kde narušovaly japonský týl. Výsledky operace byly diskutabilní a dodnes je operace hodnocena se značnou kontroverzí, zejména kvůli vysokým ztrátám, které jednotky, přezdívané Čindité, utrpěly. Koncept to byl však revoluční, a tak došlo k sestavení americké jednotky podobného typu, známé jako Merrill's Marauders. Právě tito pěšáci nakonec dobyli v srpnu 1944 letiště v Myitkyně a lvím podílem přispěli ke znovuotevření Barmské cesty. Koncem roku 1943 se začala rovnováha sil přesouvat ve prospěch spojenců. Japonský pokus o útok do Indie z března 1944 byl po těžkých bojích u měst Kohima a Imphal odražen. Pomalý postup, podpořený rostoucí leteckou a palebnou převahou, začínal nabírat na síle. Japoncům se přestávalo dostávat posil i zásob. Po pádu Myitkyny a další důležitých míst vedli pak Japonci do konce války víceméně jen zdržovací boje ve snaze co nejvíce zkomplikovat přísun posil do Číny.²⁵

2. Emigrace z českých zemí do USA

K první větší vlně vystěhovalectví do USA začalo docházet po skončení Napoleonských válek kolem roku 1816. Důvodů k migraci bylo hned několik. Prvním z nich byla několikaletá špatná úroda a na různých místech hrozivší hladomory. Také pracovních příležitostí bylo méně než lidí ucházejících se o práce. Rychle se industrializující Spojené státy americké tak byly víceméně přirozeným ventilem, který uvolnil přetlak na pracovním trhu starého kontinentu. Díky stále propracovanější dopravní infrastruktuře začalo vystěhovalectví počátkem 30. let

---

²⁵ CROWLEY, Tom. *Mayhem in Burma's Jungles* [online]. WWII Quarterly, 2017 [cit. 16.4.2023]. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/mayhem-in-burmas-jungles/>

19. století nabývat masových rozměrů. Po vlně revolucí z let 1848 a 1849 se přidali k pracovním migrantům také migranti političtí. Největší procento v těchto letech tvořili především Irové, Angličané, Němci a příslušníci skandinávských národů. V průměru se vystěhovalo do Nového světa asi 50 000 osob ročně. Jednotlivé migrační vlny byly závislé na měnících se poměrech v Evropě. Ty se projevovaly zejména v důsledku menších krizí a válek. Do roku 1880 tvořili vystěhovalci z Habskubské monarchie pouze 2,5% celkového objemu osob. To se začalo měnit v roce 1883, kdy se zájem o emigraci na západě začal snižovat a její těžiště se pozvolna přesunulo na východ. Na špici této nové vlny stáli vystěhovalci především z Itálie, Rakouska-Uherska a Ruska. V roce 1896 dosahoval průměrný roční počet přistěhovalců 600 000. Největší vlna přišla těsně před 1. světovou válkou, kdy se ročně do USA přistěhovalo kolem 1 milionu osob.

Důvodem bylo hlavně federální rozdělování půdy za apalačským pohořím, kdy byly pozemky nabízeny víceméně zdarma pod podmínkou jejich pětiletého obhospodařování. Vystěhovalci tedy mířili do nových teritorií a pomáhali tak expanzi americké společnosti směrem na západ. Už od roku 1790 byl v platnosti takzvaný Naturilazační zákon, který jednak podproval bělošské přistěhovalectví a za druhé uděloval po třech letech pobytu americké občanství. Následovala série zákonů zpřisňujících a regulujících příliv přistěhovalců. Snažily se o selekci osob, zejména těch, které by státu přitěžovaly a nebyly schopné vlastního ekonomického zabezpečení. Svobodné matky, nemocní a nepracující byli odesíláni zpět do Evropy.

Podle statistiky z roku 1901 se do USA přistěhovalo celkem 400 000 Čechů a 225 000 Slováků, kteří se usadili zejména ve státech New York, Pensylvánie, Ohio, Wisconsin a Illinois. Příliv přistěhovalců pak na krátko přerušila 1. světová válka, ale po ní dále pokračoval, i když v omezené míře. Další zpřisňování imigrační politiky, které i jednotlivé vlády využívaly k odrazení svých občanů, začalo celkový počet snižovat. V době rostoucí nezaměstnanosti se dlouhá a finančně náročná cesta často už ani nevyplatila.²⁶

---

²⁶ BOČEK, Martin. *S nadějí za oceán*. Plzeň : Vědecká redakce ZČU, 2019. 13-32 s. ISBN 978-80-261-0843-6

3. Kapitán Otto Masny, velitel roty Fox, 2. prapor Rangers

3.1 Původ a dospívání: Otto Masny se narodil ve městě Wheeling na předměstí Chicaga 15. srpna 1917 do rodiny československých emigrantů. Jeho otec Matěj Masny pocházel ze středního Slovenska a povoláním byl řezníkem. Před 1. světovou válkou se setkal s Ottovou matkou Cecílií, za svobodna Tomáškovou, původem ze Zábřehu na Moravě, a společně, jako zatím bezdětný pár emigrovali do Spojených států. Oba se stali naturalizovanými občany v roce 1915. Otto byl nejstarším ze tří dětí. Jeho bratr Meyer se narodil o rok později a nejmladší z dětí, sestra Vivian přišla na svět v roce 1926. Otto absolvoval celkem dvanáct školních tříd a své vzdělání zakončil absolvováním Wheeling High School v roce 1939. Než se rozhodl pro službu v ozbrojených silách, pracoval nějaký čas v živnosti svého otce²⁷.

3.2 Výcvik a odjezd do zámoří: Otto se do armády přihlásil 5. března 1941 a to do řad illinoiské Národní gardy. Již v základním výcviku vykazoval značné vůdcovské kvality, a proto byl po jeho absolvování povýšen do hodnosti seržanta. Jeho služební spis byl označen jako „Potenciální důstojnický materiál“ a Otto začátkem roku nastoupil do důstojnické školy. Se začínající válkou na dvou frontách a federalizací všech útvarů Národní gardy byla po důstojnících zvýšená poptávka. Důstojnickou školu úspěšně absolvoval v květnu 1942, byl vyřazen v hodnosti poručíka a převelen do Fort Dix v New Jersey. Fort Dix sloužil jako shromažďovací a doplňovací středisko pro jednotky odplouvající do Evropy²⁸.

3.3 Krátká historie jednotek Rangers:

Po značných úspěších 1. praporu Rangers²⁹ rozhodlo vrchní velení o zformování dalších čtyř praporů tohoto typu. Jednotky Rangers byly ve své podstatě obdobou britských Commandos. Právě Commandos také poskytly základní výcvik ve Skotsku. Elitní dobrovolnické útvary lehké pěchoty s vysokou morálkou měly provádět nekonvenční operace, obvykle v předvoji k vylodění hlavních sil. Svou elitnost demonstroval 1. prapor na podzim roku 1942 při operaci Torch, kdy neutralizovali obranu vichistické Francie v přístavu Arzew. 1. prapor byl později

²⁷ BURTON, Lewis. *Capt Otto Masny* [online]. Find a Grave, 2013 [citováno 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.findagrave.com/memorial/118604157/otto-masny>

²⁸ Tamtéž

²⁹ Známe také jako Darbyho Rangeři.

rozdělen na třetiny, z čehož dvě posloužily jako základní kádr pro vznik 3. a 4. praporu, přímo ve Středomoří. Tím vznikla Task Force 6615, známá spíše jako Ranger Force. Podílela se na operacích na Sicílii, vyloštění u Salerno a svůj konec našla v květnu 1944 při masakru u Cisterny.³⁰

2. a 5. prapor byly založeny v dubnu 1943 ve Spojených státech a měly být využity při nadcházející invazi do Francie. Poručík Masny se přihlásil ke 2. praporu, vznikajícímu v Camp Forrest, stát Tennessee. Výcvik byl dokončen v září 1943 a jednotka byla poslána do Velké Británie k pokračovacímu výcviku a přípravám na operaci Overlord. Spojenečtí plánovači rozhodli, že místo nejkratší cesty na kontinent, tedy z anglického Doveru do francouzského Pas-de-Calaise, bude invaze provedena v Normandii. Zatímco 5. prapor měl podporovat vyloštění 1. a 29. pěší divize na pláži Omaha, 2. prapor dostal přidělený úkol hodný jednotek Rangers. Tím byla neutralizace dělostřelecké baterie na Pointe du Hoc, výběžku rozdělujícím sektory pláží Utah a Omaha. Rangeři měli zdolat padesátimetrový útes a zlikvidovat baterii 155mm děl, která byla značnou hrozbou pro operační svaz. Od začátku roku 1944 probíhala na plážích jižní Anglie série testů, kde se zkoušely různé způsoby rychlého zdolání útesů. Experimentovalo se například s obojživelnými vozidly DUKW opatřenými žebříky, které poskytl londýnský hasičský sbor. Nakonec byly zvoleny speciálně upravené vylošťovací čluny LCA se speciálními výmetnicemi. Železné kotvy táhnoucí za sebou silná lana a provazové žebříky měly být odpáleny těsně pod útesy. Po nich měla první vlna vyšplhat na útes a zajistit jeho vrchol pro příchod dalších dvou útočných vln. Rota Fox pod velením poručíka Masneho měla vést první vlnu.³¹

6. prapor byl aktivován v Tichomoří a jako jeho kádr posloužil 98. prapor polního dělostřelectva. V únoru 1943 byla část praporu, společně ze všemi mulami, převelena do nově vznikajícího speciálního útvaru, oficiálně označovaného jako 5307th Composit Unit (Provisional), který se ale do historie americké armády zapsala spíše pod přezdívkou Merrill's Marauders, podle brigádního generála Franka D. Merrilla, který útvaru velel. Velení nad zbytkem 98. praporu byl pověřen podplukovník Henry A. Mucci. Vojáci, kteří se nechtěli stát součástí nového praporu Rangers, byli odveleni k jiným jednotkám dělostřelectva a místo nich přicházely skupiny dobrovolníků prakticky ze všech útvarů armády působící na pacifickém bojišti. Výcvik probíhal na Havaji od března 1943 do července 1944 a jednalo se o stejný

---

³⁰ ARMY HERITAGE CENTER. *History of US Army Rangers* [online]. Heritage Center, 2014 [citováno 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.army.mil/ranger/heritage.html>

³¹ ZYRKOWSKI, David. *Rangers Lead The Way* [online]. Descendants of WWII Rangers, 2021 [citováno 15.4.2023]. Dostupné z <https://wwiirangers.org/our-history/ranger-history/2nd-btn/>

výcvik jako v případě prvních pěti praporů, pouze adaptovaný na podmínky boje v džungli. V červenci 1944 byl 6. prapor převelen nejprve na Novou Guineu, kde se začal připravovat na svůj první bojový úkol v rámci vylodění na Leyte. Rangers zajistili jako předvoj invaze tři ostrovy ležící v ústí Leytského zálivu. Akce proběhla hladce s minimálními ztrátami. Poté se prapor podílel na vylodění v Lingajenském zálivu na Luzonu v lednu 1945. Jeho nejslavnější akcí je smělá záchrana amerických válečných zajatců z tábora Cabanatuan. Rota Charlie, podporována filipínskými partyzány a dvěma průzkumnými týmy Alamo Scouts, urazila 40 mil nepřátelským územím a během noční akce eliminovala ostrahu tábora a osvobodila 511 zajatých američanů za cenu dvou padlých a čtyř raněných. Po zbytek války udržoval prapor hlídkovou aktivitu na Luzonu a podporoval operace 6. armády³².

3.4 Pointe du Hoc a kampaň ve Francii: Brzy ráno 6. června se rota Fox nalodila do tří vylodňovacích člunů LCA 883, 884 a 887 obsluhované příslušníky Královského námořnictva vyrazila směrem k Pointe du Hoc. V důsledku palby obránců se LCA 883 a 884 odklonily od své předpokládané trasy a přistály o několik set metrů východněji než byl jejich předpokládaný cíl. Poručík Wintz velící četě ve člunu 883 dal pokyn k odpálení žebříků a vedl své muže na útes v domnění, že jsou na správném místě, ale vzhled skály se změnil v důsledku předinvazního bombardování. Četa poručíka Hilla ze člunu 884 následovala za nimi. Hned v úvodní fázi vylodění byl poručík Masny raněn do ruky. Nechal se provizorně ošetřit a dál vedl svou rotu nahoru na útes. Během vylodění ztratila rota Fox patnáct mužů. Němci, kteří měli dostatek času znovu zaujmout pozice na vrcholu útesu, nyní začali šplhající Rangers zasypávat sprchami granátů a palbou ručních zbraní. Naštěstí pro Američany neumožňoval charakter útesu na většině míst přímou palbu dolů. Střelci vybaveni automatickými puškami BAR odpověděli ihned na tuto hrozbu přesnou palbou. Na pomoc také přispěchal torpédoborec HMS Satterlle, který začal zasypávat vrcholek útesu palbou svých pětipalcových děl a 40 milimetrových kanonů. Neuběhlo ani pět minut od odpálení lan a první vojáci už byli na útesu. Pozice byla předinvazním odstřelováním změněna k nepoznání. Rangers narazili pouze na sporadický odpor, který rychle zlikvidovali na cestě k předem určeným cílům. Když však dosáhli kasemat, kde se měla 155 milimetrová děla ukrývat, byli šokováni. Děla byla přemístěna ještě před začátkem invaze. Rangers neváhali a vyrazili za dalším přiděleným cílem, kterým byla pobřežní silnice spojující pláže Omaha a Utah. Zhruba 300 metrů od silnice narazili vojáci z rot Dog a Easy na dva menší opěrné body,

---

³² ROTTMAN, Gordon. *Speciální jednotky USA v Pacifiku za druhé světové války*. Brno : Computer press a.s., 2007. 80-88 s. ISBN 978-80-251-1782-8

keré za cenu šestnácti padlých a raněných vyčistili. Rota Fox, částečně vychýlená z kurzu také zdolala útes a připojila se ke zbytku jednotek. Blokovací pozice byla zřízena krátce po 8. hodině ranní ve směru na Grandcamp. Několik menších německých hlídek se pokoušelo pozici redukovat, ale byly se ztrátami odraženy. Poručík Masny vyslal dvoučlennou hlídku směrem dál do vnitrozemí. Hlídka se měla pokusit lokalizovat přemístěná děla. Ta byla objevena kolem 9. hodiny na poli vzdáleném 200 metrů od hlavní silnice. Děla byla zaměřena tak, že pokrývala sektory obou amerických pláží. Munice byl připraven dostatek, ale obsluha nebyla k nalezení. Hlídka vyřadila dvě děla pomocí zápalných granátů a vracela se do pozic pro další demoliční vybavení. Hlídka z roty Dog dorazila na místo o chvíli později a práci dokončila. Tím byl primární úkol splněn³³.

Němečtí obránci se však postupně vzpamatovali z úvodního šoku a začali tlačit na americké pozice kolem Pointe du Hoc. Kulometné postavení na pravém křídle, které působilo problémy už při samotném vylodění, se četě poručíka Wintze nepodařilo zlikvidovat ani opakovanými útoky. Pozice zůstala aktivní až do chvíle, kdy byla povolána podpůrná palba z lodí, která strhla celou část útesu do moře. To později zjednodušilo výstup na útes, přísun posil, zásob a stejně tak odsun raněných. Na levém křídle působila potíže pozice protiletadlového děla, které z dálky pálilo do boku Rangers. Poručík Masny vyslal další hlídku s úkolem dělo alespoň lokalizovat, eventuálně jeho pozici neutralizovat. Hlídka postupovala západním směrem přes krátery, když se dostala do silné dělostřelecké a minometné palby. Vojáci se rozptýlili po okolních kráterech, hledaje úkryt před přesnou palbou. Němci, číhající v podzemních bunkrech situace využili k protiútoky a všechny členy hlídky, kromě jediného vojáka, buď zabili nebo zajali. Uniknuvšímu vojákovu se podařilo dostat zpět do východiště a informovat poručíka Masneho o osudu hlídky. Většina roztroušených skupin roty Fox se pak stáhla směrem k velitelskému postavení a začala konsolidovat jeho obranu. Rota Dog a Easy mezitím vyrazily dále do vnitrozemí za dalšími úkoly. Prvním úkolem jejich obrany se stala eliminace ostřelovačů, kteří ohrožovali velitelství plukovníka Rudderera. Ti dovedně využívali rozbombardované krajiny a systému tunelů pod celou oblastí a neustále ohrožovali Američany. Hlídky sice tunely pročesávaly, ale při tak malém počtu mužů byla efektivita značně nízká. Protiletadlové dělo na západě také stále ohrožovalo americké pozice.³⁴

---

³³ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. 87 - 90 s. ISBN 978-1507855683

³⁴ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. 34 - 38 s. ISBN 978-1517301828

Poté, co zřídil obranu na levém křídle, vydal se poručík Masny za plukovníkem Rudderem pro další instrukce. Plukovník mu rozkázal, aby sesbíral všechny dostupné muže a znovu se pokusil zaútočit na pozici protiledalového děla. Původní skupina čítala osm mužů z roty Fox a dva vojáci z velitelské roty, kteří obsluhovali kulomet M1919. Cestou se k nim připojilo ještě minometné družstvo roty Easy. Hlídka vyrazila směrem na západ přes dálnici a pak se vydala po ní cestou k postavení děla. Urazili pár stovek metrů, než se dostali do křížové palby z levého křídla. Poručík Masny rozhodl, že je nejprve třeba eliminovat postavení na levém křídle. Prikázal rozložit minomet v kráteru asi 50 metrů za linií své hlídky a začal navádět palbu. Po chvíli se nad německým postavením objevila bílá vlajka. Dva Rangeri se neopatrně postavili a i přes varovné výkřiky ostatních byli zabiti kulometnou palbou. Přestřelka tedy pokračovala dál. Zapojilo se i německé dělostřelectvo pálící z vnitrozemí. První granáty dopadly za jejich postavení, ale postupně se palba přibližovala až k živému plotu, který tvořil linii postupu Rangers. Čtyři vojáci byli mrtví, prakticky všichni minimálně jednou raněni a poručík Masny zavelel k ústupu. Minomet zůstal ve svém postavení a odstřelovači zabili při ústupu další dva Američany. Byl to druhý a poslední útok na postavení protiletectvého děla ten den. Tyto dva pokusy stály 2. prapor 15 padlých. Britský torpédoborec HMS Satterlee se pokusil o likvidaci pomocí svých děl, ale pozice byla příliš daleko od okraje útesu, než aby ji mohla palba z moře zasáhnout. Torpédoborec však po celý den bojů poskytoval značnou pomoc. Předsunutý návodčí, poté co se radiokomunikace ukázala jako nespolehlivá řídil jeho palbu na cíle ve vnitrozemí pomocí signální lampy. Do půl šesté večer vystřílel Satterlee 164 salv a spotřeboval 70% zásob munice. Těsně před setměním byl vystřídán torpédoborcí USS Burton a USS Thompson.³⁵

Během odpoledne došlo ke dvěma větším německým protiútokům. Oba směřovaly proti postavení roty Fox, zejména proti četě poručíka Wintze. První z nich přišel ze směru St-Pierre-du-Mont. Rangers zpozorovali přibližující se pěchotu podporovanou minimálně jedním kulometem. Vypukla hodinu trvající přestřelka. Německé dělostřelectvo a minometry podpořily útok, ale většina ran dopadla za pozice Wintzovy čety. Vlastní minomet dosáhl kritického stavu munice a nestřílel. Chyběly také těžší zbraně a nebylo možné povolat podpůrnou palbu z lodí, jelikož hrozila palba do vlastních řad. Útok se podařilo odrazit palbou z pušek a američané tentokrát neutrpěli žádné ztráty. Druhý protiútok začal kolem 4. odpolední. Tentokrát mířil na pravé křídlo obrany roty Fox. Obranu zde sice posilovali dva

---

³⁵ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. 38 - 40 s. ISBN 978-1517301828

střelci s automatickými puškami BAR a minometné družstvo, avšak útočníci se přiblížili přes krátery a zákopy nepozorováni až na bezprostřední vzdálenost amerických pozic. První si útočníků všimli štábní seržant Stein a vojín Manning, kteří zrovna přebíhali z kráteru do jiné pozice. Zahájili okamžitě palbu a seržant Stein svým BAR zabil tři útočníky. Ti se sice stáhli, ale pouze dočasně. Štábní seržant Elder, velící minometnému družstvu, upozoroval další skupinu blížící se z jihu a vyslal jejich směrem několik výstřelů na vzdálenost asi 60 metrů. To vedlo k dezorganizaci protiútoků v ten nejkritičtější moment. Rozpoutala se divoká přestřelka. Seržant Stein poslal žádost o posily do minometných pozic a osm střelců se urychleně přesunulo z levého křídla podpořit obranu. Minometná palba, koordinovaná seržantem Stinettem, vyhnala jedno německé družstvo z kráteru a střelci z BARů se postarali o zbytek. Takto pokračovala přestřelka několik desítek minut, než se Němci dali na ústup. Tvrdý výcvik, který prapor podstoupil ve Skotsku, se opět vyplatil, zejména přesná střelba z minometů a ručních zbraní. Seržant Elder vypálil celkem 75 ran a skvěle využil největší přednost svého minometu M2, kterou je schopnost vést palbu na minimální vzdálenost 40 metrů od vlastní pozice. S blížícím se večerem sice docházelo k menším přestřelkám po celé délce perimetru, ale žádný další útok už neproběhl. Němci se pravděpodobně spíše snažili odhadnout pozice a sílu Američanů. Na noc přikázal poručík Masny stažení zbytků roty Fox do těsnějšího perimetru přímo kolem Pointe. Wintzova četa naposledy prohlédla bunkry kvůli odstřelovačům a připravila se na noc. Za jeden den bojů utrpěla rota Fox ztrátu 5 padlých a 10 raněných. Mezi padlými byl i poručík Hill. Rota Dog a Easy držely přes noc předsunuté pozice kolem dálnice, asi půl míle od Pointe.³⁶

S nadcházející nocí musel učinit plukovník Rudder těžké rozhodnutí. Stále neměl žádné zprávy z vylodovacích pláží, z jeho 200 mužů byla víc než třetina raněná a stav munice, především granátů a minometných střel, byl kritický. Byly sice nalezeny zásoby německých granátů a někteří vojáci, kteří ztratili své zbraně, používali německé, ale situace byla stále kritická. Němci pořád drželi pozice kolem protiletadlového děla a hrozilo, že by mohli odříznout jednotky hájící pozice kolem dálnice. Rudder se rozhodl nechat jednotky na stávajících pozicích a doufal, že ze směru Vierville dorazí posily z 5. praporu Rangers a 116. pěšího pluku. Zatím dorazila pouze četa poručíka Parkera z 5. praporu. Poručík Larpes přišel na velitelství těsně po setmění a téže noci se vydal zpět k dálnici s rozkazem držet pozice. 85 mužů, držících linie v délce 300 metrů, bylo v nejvyšším stupni pohotovosti. Němci se

---

³⁶ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. 40 - 45 s. ISBN 978-1517301828

koncentrovali na jih od amerických pozic a útok mohl začít každou chvíli. Obranné linie byly celkově extrémně tenké, ale Rangers byli více než odhodláni se ubránit. Těsně před setměním sledoval v jihozápadním sektoru poručík Kerchner další nepřátelskou aktivitu. Pozice Němcům neposkytovala příliš krytí, ale s využitím tmy se skrz ní dalo přiblížit víceméně kolmo k obranným liniím roty Dog. Přes měsíc v úplňku i jasnou oblohu panovala v alejích a živých plotech hluboká tma. První útok přišel hodinu před půlnocí. V místě, kde se dotýkaly pozice obou rot, bylo nejprve slyšet pohyb několika skupin. Pak nocí zazněl hvizd píšťalek a křik, doprovázený kulometnou palbou. Kulomet byl ve vzdálenosti pouhých 25 metrů od předsunutých pozic. Kulomet na druhé straně linie byl vzdálený asi 50 metrů. Zatím nebyl registrován žádný postup pěchoty a z americké strany odpovědělo několik BAR krátkými dávkami. Jeden z vojáků roty Dog byl zabit a druhý utrpěl průstřel ramene. Na předsunutém stanovišti roty Easy německé družstvo málem šláplo na desátníka Thompsona a vojína Hornhardta. Ti zpozorovali siluety proti nebi a spustili palbu z bezprostřední blízkosti. Tři Němce se jim podařilo zabít, další zalehli a zasypali jejich postavení granáty. Jeden z nich explodoval desátníku Thompsonovi do obličeje a těžce ho zranil. Vojín Hornhardt převzal jeho BAR a poskytl krycí palbu pro jejich ústup zpět k liniím roty. Pár minut po začátku přestřelky se ozvala ze západu silná exploze a k nebi vyšlehly plameny. Pravděpodobně se jednalo o sekundární explozi munice z pozice 155 milimetrových děl zlikvidovaných ráno. Výbuch osvětlil svahy alejí a odhalil značné německé síly postupující proti Američanům. Po pár dalších minutách střelba utichla a Němci se odpoutali. Nejspíš šlo jen o průzkum bojem, který měl odhalit pozice Rangers. Bylo učiněno několik drobných změn v rozložení jednotek a čekalo se na hlavní nápor³⁷.

Ten přišel kolem jedné hodiny ráno opět z jihu a jihovýchodu proti pozicím roty Easy. Němcům se znovu povedlo proniknout bez povšimnutí až na 50 metrů od linií. Útok zahájil hvizd píšťalky a ve stejnou chvíli zasypala americké pozice silná kulometná palba, která začala systematicky pročešávat živé ploty. Minometná palba se zaměřila na pole za ploty a pěchota se přidala granáty. Vypukl chaos a jednotliví přeživší později podali rozporuplná hlášení. Autor se nyní pokusí nastínit nejpravděpodobnější sled událostí. Hlavní těžiště útoku směřovalo proti linii dotyku obou rot. Seržant Branley, raněný při prvním útoku, kterému se podařilo odplazit na 30 metrů od místa dotyku, později vypověděl, že slyšel z toho místa střelbu z BARu, který obsluhoval technický desátník Stecki. Střelba trvala asi dvě minuty, než

---

³⁷ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. 48-54 s. ISBN 978-1517301828

ji přerušil výbuch granátu. Po krátké pauze BAR znovu spustil a následovaly další granáty. Poté, i dle výpovědí dalších vojáků, bylo z pozice desátníka Steckiho slyšet německé hlasy. Oproti tomu vojín Burnett tvrdil, že tato pozice byla eliminována již při prvním útoku. Poručíci Zelepsy a Arman, držící velitelský post obrany na druhém konci pole, vypověděli také rozporuplně. Zelepsy se přikláněl k verzi seržanta Branleyho, Arman zase k verzi Burnetta. Dle autora, po přezkoumání několika dostupných hlášení a výpovědí veteránů, je pravděpodobnější verze vojína Branleyho. Burnett pravděpodobně zaměnil eliminaci první pozice, kde BAR obsluhoval vojín Carty se seržantem Branleym. Ostatní příslušníci roty Dog se do úvodní přestřelky nezapojili a tiše leželi ve svých pozicích asi 30 metrů vzdálených od pozice desátníka Steckiho. Poručíci Lapres a Arman se shodili na tom, že pozice roty Dog byla nejspíše dobytá a začali plánovat stažení směrem přes pole. Spojení s rotou Dog nebylo a nikdo se nepokusil její členy kontaktovat. Poručík Parker z 5. praporu se o plánu dověděl, až když probíhal. Byl také vydán rozkaz střílet pouze na jistotu a co nejvíce šetřit municí. Linie se podařilo stabilizovat, ale do rána chyběla ještě spousta času.³⁸

Poslední útok té noci začal kolem 3. hodiny ráno víceméně ve stejném duchu jako dva předchozí. Tentokrát přišli útočníci z východního křídla a podařilo se jim dosáhnout pole jižně od velitelství. Krytí silnou, i když nepřesnou kulometnou palbou, vytlačili Němci hned v úvodu útoku 2. četu roty Easy z jejich pozic na západním křídle linie. Podařilo se uniknout pouze několika jedincům, zbytek byl buď zabit, nebo padl do zajetí. Útočníci využili svého úspěchu a z boku napadali další a další pozice Rangers. Zaměřovali se zejména na pozice střelců z BAR, které tvořily hlavní palebnou sílu obránců. Linii roty teď hájily pouze menší roztroušené skupiny vojáků z 2. čety. Poručík Leagans, velitel 2. čety, byl zabit stejně jako většina seržantů. Velení převzal seržant Rupinski. Jelikož byly zbytky jeho mužů bez munice a všichni byli ranění, rozhodl se seržant Rupinski pro kapitulaci. Němci shromáždili asi dvacet přeživších roty Easy a odvedli je směrem na jih k jejich velitelství. Podle poválečné výpovědi vojína Burnetta musel proti hrstce Rangers stát minimálně německý prapor. Ostatní vojáci, kteří se vyhnuli zajetí, nebo smrti, se pomalu stahovali směrem k pozici poručíka Armana na druhé straně pole. Předem nebyl dán žádný konkrétní plán ústupu, a tak většina vojáků jednala na vlastní pěst. Mezi posledními dorazili desátníci Smith a Dunlap s informací, že rota D byla zlikvidována a že mezi původní pozicí a velitelstvím už nezbyl nikdo z Rangers. Z velitelství začal již organizovaný ústup směrem k Pointe. Krytí ústupu poskytla

---

³⁸ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. 54-57 s. ISBN 978-1517301828

rota Fox. Poručík Masny, zpraven o situaci u dálnice spojkou, vyslal dopředu seržanta Pettyho ozbrojeného BARem, štábního seržanta Dixe obsluhujícího německý kulomet a několik střelců. Cestou k dálnici narazili na německou hlídku postupující po křídle s úmyslem odříznout stahující se přeživší rot Dog a Easy. Kulomet seržanta Dixe selhal v kritickém okamžiku. Podle jeho pozdější výpovědi jej zbloudilá kulka zasáhla do helmy a na chvíli omráčila. Pak slyšel seržanta Pettyho řvát: “K zemi!” Petty následně vystřílel celý dvacetiranný zásobník z BAR směrem k Němcům. Přidal se i seržant Robey s druhým BAR a hlídku se podařilo eliminovat. Velitelství bylo pořád pod silnou palbou, ale žádný další útok nenásledoval. V nastalém zmatku se rozkaz k ústupu nedostal ke všem vojákům a někteří zůstali na svých pozicích. Ti co přežili vyrazili po skupinách zpět k Pointe, cestu určovali seržanti rozmístění na kritických místech ústupu. Němci ustupující Američany nepronásledovali a po dosažení shromaždiště následovala rychlá kontrola stavu mužstva. Z roty Fox byli přítomni všichni, dále dorazilo pár vojáků z roty Easy, ale nikdo z roty Dog. Pár jedinců bylo z 5. praporu. Byly ještě provedeny pokusy o lokalizaci opozdílů, ale do 4. ranní se na Pointe podařilo dostat pouze 50 mužům. Ti byli urychleně začleněni do obrany.³⁹

S rozbřeskem 7. června měl plukovník Rudder k dispozici pouze 90 mužů schopných udržet zbraň. Němcům však evidentně také docházely síly, případně byly jejich jednotky převeleny na jiné, důležitější úseky fronty. Celý den se omezil na těžké dělostřelcké bombardování, které Rangers přečkali v podzemních bunkrech. Došlo i k několika menším útokům, ale ty byly s vydatnou pomocí dělostřelby z moře odraženy bez větších potíží. Odpoledne připlulo několik vyloďovacích člunů vezoucích zásoby jídla a munice. Přivezly také četu posil z 5. praporu a odvezly raněné. Během noci se podařilo navázat kontakt s předsunutými hlídkami 116. pluku, postupující od St-Pierre-du Mont, vzdáleném necelý kilometr. Ráno 8. června se na obzoru objevily siluety čtyř tanků Sherman, které znavení příslušníci 2. praporu uvítali bouřlivým jásotem. Z oblasti dálnice se vrátilo několik menších skupinek, které se od nočního ústupu schovávali před Němci v příkopech a křovinách.⁴⁰

Po krátké přestávce a doplnění ztrát byl Rangerům plukovníka Ruddera přidělen úkol podpory operací 29. pěší divize při jejich postupu na St. Lo a Brest. Obvykle se jednalo o průzkumnou činnost a sběr informací, případně narušování nepřátelského týlu záškodnickými akcemi, nebo

---

³⁹ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. 57-61 s. ISBN 978-1517301828

⁴⁰ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. 61 - 63 s. ISBN 978-1517301828

dočišťování izolovaných ohnisek odporu. Další větší akcí byla účast na obléhání Brestu. Samotné obléhání je blíže popsáno v kapitole věnované podplukovníku Konopovi, zde je uvedena pouze jedna akce 2. praporu. Tou byla eliminace Lochritské baterie střežící Brest. Její okolnosti se zdají skoro neuvěřitelné a jako vystřižené z filmů ze 60. let, ale jsou skutečné. Baterie byla osazena 280 milimetrovými děly vymontovanými z kapesní bitevní lodi Admiral Graf Spee. Děla byla schopna pálit 300 kilogramové projektily do vzdálenosti deseti mil. Přístup k baterii samotné kryla síť bunkerů a protiletectvých postavení. Úkol vyřadit jí připadl rotě Able pod velením poručíka Roberta T. Edlina. Brzy ráno 9. září vyrazila čtyřčlenná hlídka, tvořená poručíkem Edline, štábními seržanty Dreherem a Courtney a seržantem Burmastrem, na průzkum terénu před útokem roty. Hlídka měla odhalit pozice bunkerů, odstřelovačů, minová pole a velitelé se měli vizuálně seznámit se terénem. Pokud se naskytne vhodná příležitost měli přivést i nějaké zajatce. Spojenecké bombardování pevnosti trvalo už třetí den. Přes přední pozice se hlídka propíjžila až k okraji minového pole. Poručík Edline už chtěl zavelet k návratu, ale seržant Courtney si všiml průchodu v minovém poli a vyrazil jím dál k pevnosti. Ostatní ho následovali. Podařilo se jim překvapit dvacetičlennou posádku jednoho z bunkerů a bez výstřelu všechny zajmout. Poručík Edlin poslal seržanta Burmastera zpět do pozice roty, odkud se měl spojit s plukovníkem Rudderem a přivést zbytek praporu. Seražanta Drehera nechali střežit zajatce. Německý důstojník velící pozici hovořil anglicky a Edlin s Courtneyem ho přinutili, aby je odvedl do kanceláře velitele pevnosti. Němečtí vojáci jen tiše přihlíželi. Když vpadli do kanceláře velitele plukovníka Fuersta, přiložil mu poručík Edlin k hlavě svůj samopal a přikázal mu se vzdát. Plukovník si nejprve myslel, že mladý poručík blafuje. Ten odjistil granát a přiložil ho plukovníkovi na hrud'. Začal počítat do tří. U číslice dva se plukovník podvolil. Pak přes pevnostní rozhlas vydal, stále se zbraní u hlavy, rozkaz ke kapitulaci všem svým jednotkám. Mezitím dorazil zbytek praporu a plukovník Rudder přijal oficiálně kapitulaci. Touto odvážnou akcí bylo bez jediného výstřelu zajato 850 německých vojáků a padla jedna z klíčových pevností obrany přístavu⁴¹.

3.5. Hürtgenský les:

Začátkem října 1944 byl 2. prapor přesunut do belgického Arlonu, kde mu byl dopřán dvoutýdenní odpočinek. Vrátili se někteří ranění a prapor obdržel celkem 49 mužů jako náhradu za padlé a těžce raněné. Proběhlo také zrušení “dělové čety” a její mužstvo bylo

---

⁴¹ JONES, Robert W. Jr. *Beyond the Beach: The 2nd Rangers fight through Europe* [online]. Veritas, 2009 [cit. 21.4.2023]. Dostupné z https://arsof-history.org/articles/v5n1_beyond_the_beach_page_1.html

rozděleno mezi střelecké roty. 20. října byl prapor převeden z kompetence 9. armády do kompetence 1. armády a přičleněn k 28. pěší divizi. Právě po jejím boku vstoupili Rangers do Hürtgenského lesa, později přezdívaného “zelené peklo” . Jedná se asi o padesát čtverečních kilometrů hustě zalesněného kopcovitého terénu. Celá oblast je protkána řadou potoků a menších řek, které tvoří hluboké rokle. Němci tento terén proměnili v jednu velikou pevnost. Cílem útoku byly přehradu na řece Roer. Spojenci se obávali, že Němci odpálí přehradu a následné záplavy zpomalí jejich postup. Zajistit severní křídlo útoku byl úkol svěřený na začátku prosince právě 2. praporu. Nejprve měla být obsazena vesnice Bergstein a následně Kóta 400, ležící východně od města, která dominovala okolnímu terénu a byla hlavním bodem německé obrany. Oblast měli Rangers držet 24 hodin, než je dorazí vystřídat útvary 8. pěší divize. Plukovník Rudder rozdělil prapor na tři operační uskupení. Roty Dog a Fox měly zaútočit na samotnou Kótu. Roty Able, Baker a Charlie měly za úkol dobýt a držet Bergstein. Jedna četa roty Charlie byla vyčleněna jako obsluha 81 milimetrových minometů, které sloužily jako organická palebná podpora. Rota Easy byla praporem zálohou. Těsně před útokem byl plukovník Rudder převelen k ke 109. pešímu pluku, jehož velení se měl ujmout. Pro jeho Rangery to byl šok. Velení praporu převzal major Williams. Boje o Bergstein probíhaly přes celý den 6. prosince. Útok proti Kótě 400 byl stanoven na sedmou ranní 7. prosince. Roty Dog a Fox zaujaly pozice kolem silnice a hřbitova a tiše vyčkávaly. Musely nejprve překonat 100 metrů otevřeného pole, než dosáhly úpatí těžce bráněné Kóty⁴².

Vojín Melvin Potratz z roty Fox vzpomíná na průběh bitvy: *“Byla strašná zima a já jsem v ranní mlze pozoroval rýsující se bunkry nad námi se tyčící Kóty. O chvíli později se spustila dělostřelecká palba. Kryli jsme se jak jen to šlo, využívaje náhrobních kamenů i otevřených hrobů. Kapitán Masny, velitel naší roty, vydal rozkaz nasadit bodáky. Útok měl začít každou chvíli. Vpravo ode mě byl seržant Sharik, velitel družstva. Postavil se a zařval: ‘Tak pojďte vy proklatý bastardi, jdeme na to!’ Vyrazili jsme s křikem přes pole a pálili od boku. Připlácl jsem se na bok nějaké budovy pod kopcem. Alespoň nějaký kryt. Vyčistili jsme budovy a začali stoupat nahoru na kopec. Viděl jsem obrovský betonový bunkr, ze kterého šlehala palba kulometů. Jediná naše výhoda byl moment překvapení. Němci čekali tanky, ne útok lehké pěchoty. Dostal jsem se za první bunkr a začal ostřelovat dřevěnou věž dál na kopci. Zleva se přiřítíl kapitán Masny. Byl to chlap jako hora, o hlavu větší než všichni ostatní. Vykopl železné dveře bunkru a vhodil dovnitř několik granátů. Ty zabily část posádky, o zbytek se*

---

⁴² JONES, Robert W. Jr. *Beyond the Beach: The 2nd Rangers fight through Europe* [online]. Veritas, 2009 [cit. 21.4.2023]. Dostupné z https://arsof-history.org/articles/v5n1_beyond_the_beach_page_1.html

postaral osobně a bunkr vyčistil. Nějakým záhadným způsobem se nám podařilo Kótu dobýt za necelou hodinu. Zatímco se ostatní na vrcholku radovali z vítězství, já a seržant Sharik jsme se přesunuli na východní okraj kopce, kde jsme zřídili linii. Přidal se k nám ještě poručík Lommel, velitel naší čety, a pár dalších chlapů. S Sharikem jsme kouřili jednu cigaretu za druhou a snažili se trochu uklidnit. Pořád byla příšerná zima. Za chvíli odněkud přiletěl dělostřelecký granát a dopadl poblíž. Jediné, co nás zachránilo, byl kmen velkého stromu. Přesunuli jsme se do jiné pozice, když spustila přehradná palba. Začali jsme se urychleně zakopávat. Někde po cestě jsem ztratil lopatku a tak jsem se pokoušel do zmrzlé země kopat svým bajonetem. Poručík Lommel se vydal pro instrukce za kapitánem Masny a my jsme zbyli jen čtyři, abychom zadrželi celý protiútok. Následující den a půl si vybavuji jen útržkovitě. Pořád jsme stříleli a stříleli. Němci se na nás valili v nekončících vlnách a dělostřelectvo masakrovalo naši rotu. Každý byl alespoň jednou raněn. Seržant Sharik dokonce dvakrát. Ráno 8. prosince přišla řada i na mě. Šrapnel mě zasáhl do levého boku a srazil mě k zemi. Silně jsem krvácel. Když palba skončila připlazil se ke mně zdravotník a řekl: 'Lež klidně, máš kliku. Kluci támhle vpravo jsou všichni mrtví.' Ošetřil mě a pomohl mi zpátky na nohy. Zůstal jsem sám. Vedle mě ležela mrtvola 'Taťky' Adamse, velitele roty Dog. Shromáždil jsem všechny zbraně a munici co jsem mohl a byl jsem odhodlaný bránit se do posledního dechu. Stejně nebylo kam utéct. To ráno jsem se smířil s Bohem a byl připravený zemřít. Celý den jsem odrážel protiútoky, ani nevím jak. Až v noci nás konečně přišli vystřídat. Odnесли mě na praporeční ošetrovnu a pak letecky přepravili do Anglie. K rotě jsem se vrátil akorát abych stihl konec války v Československu."⁴³

Ze 130 Rangers, kteří zaútočili na Kótu 400, pouze 25 přežilo. Právě při této bitvě padl kapitán Masny do zajetí. Konkrétní okolnosti se zatím bohužel nepodařilo dohledat. Byl zajat vojáky 272. granátnické divize a podroben dvěma týdnům intenzivního výslechu. Jeho vězňové se nezdráhali bití a mučení. Otto Masny přišel během těchto dvou týdnů o všechny přední zuby. Neřekl však nic kromě jména, hodnosti a služebního čísla. Následně byl poslán do důstojnického zajateckého tábora Oflag 64 v Schubini na území dnešního Polska. Tam zůstal až do 21. ledna 1945, kdy byl tábor evakuován před postupující Rudou armádou. Zajatci se měli pěšky přesunout 600 kilometrů do tábora Hammelburg. Masny společně s několika dalšími vězni z transportu uprchl a vrátil se do tábora, kde se rozhodli vyčkat příchodu Sovětů. Otto nechtěl ale déle čekat za ostanatým drátem a když přijela sovětská hlídka, ukradl jejich jeep a vyrazil za svobodou. Podařilo se mu dostat až do Oděsy odkud byl

---

⁴³ Ze série rozhovorů s veterány druhého praporu Rangers, autorův osobní archiv.

7. března 1945 převezen lodí do americké vojenské nemocnice v egyptském Port Saídu. Po zotavení se vrátil zpátky do USA, kde byl 19. října 1945 se ctí propuštěn ze služby. Za své činy na Pointe du Hoc byl vyznamenán Záslušným křížem⁴⁴. Citace k jeho vyznamenání zní: *“Prezident Spojených států, z moci mu udělené Kongresem, tímto uděluje kapitánu Ottovi Masnému Záslušný kříž za výjimečnou odvahu v boji proti nepřátelským silám, coby velící důstojník roty F, 2. praporu Rangers, 6. června 1944 ve Francii. Kapitán Masny vedl svou rotu navzdory silné nepřátelské palbě během hodiny H v den D. Přes vlastní zranění při přistání, odmítl evakuaci a zůstal se svou rotou na úzkém a nejistém předmostí. Akce kapitána Masneho byly příkladem pro jeho muže a inspirovaly je k odražení tří nepřátelských protiútoků. O několik dní později, stále odmítaje evakuaci, vedl dobrovolně, na vzdory silné palbě osobně hlídku, která zničila nepřátelský muniční sklad. Neohrožené akce, osobní statečnost a horlivá oddanost službě kapitána Masného byla v souladu s nejlepšími tradicemi ozbrojených sil Spojených států a je skvělou vizitkou pro něj, jeho jednotku a armádu Spojených států.”* Otto Masny zemřel 18. ledna 1991 a je pochován na St. Charles Cemetery, okres Waukesha, Wisconsin.⁴⁵

---

⁴⁴ Distinguished Service Cross. Jedná se o druhé nejvyšší americké vyznamenání udělované za příkladnou dovednost a tvář v tvář nepříteli.

⁴⁵ BURTON, Lewis. *Capt Otto Masny* [online]. Find a Grave, 2013 [citováno 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.findagrave.com/memorial/118604157/otto-masny>

4. Podplukovník Matt Konop, 23. pěší pluk, 2. pěší divize

4.1 Původ a dospívání: Matt Konop se narodil 6. února 1906 ve městě Stangelville ve Wisconsinu. Jeho prarodiče emigrovali koncem 60. let 19. století z Chodska a Matt, nejstarší z jedenácti dětí, byl druhou generací narozenou ve Spojených státech. Jeho dědeček Josef pocházel z obce Mrákov a ve staré vlasti se živil prací v zemědělství. Babička Marie, za svobodna Hrušková, byla také z Mrákova a pracovala jako služebná v zámožné německé rodině. Josef se

do Marie zamiloval už v Mrákově a když společně se svými bratry odcestovala do Spojených států, rozhodl se pro emigraci i Josef. Pracoval jako pomocná síla na farmách místní české komunity, dokud si nenašetřil dostatek peněz. Pak se oženil s Marií a koupil si vlastní půdu, kde začal hospodařit. Ve Wisconsinu vyrůstal v malé kolonii založené českými imigranty po boku mnoha dalších národností ze západní Evropy. Prvním jazykem pro něj stále byla čeština. Jeho rodina, stejně jako většina rodin v regionu, vlastnila mléčnou farmu.

Základy vzdělání a především anglického jazyka získal v místní jednotřídní škole, kde žáci mezi šesti a čtrnácti lety všichni hovořili česky, ale na půdě školy platil přísný zákaz mluvit jinak než anglicky. Poté nastoupil na Kewanee High School ležící ve vzdálenosti necelých třiceti kilometrů od rodinné farmy. První dva roky do školy dojížděl, ale následující dva strávil přímo v Kewanee, kde pracoval a bydlel v místním motelu. Práci na farmě neměl příliš v oblibě stejně jako školu. Poté, co v roce 1924 střední školu úspěšně ukončil, odjel na roční studia do města Oshkosh na místní pedagogické lyceum. Po roce získal titul a vrátil se do Stangelvillu s plánem stát se učitelem ve stejné jednotřídce, kde se sám učil anglicky. V době své učitelské kariéry se přihlásil do rezerv americké armády a díky svému vzdělání obdržel hodnost poručíka. Roku 1934 se oženil a založil vlastní rodinu. Téhož roku také dostal práci jako vedoucí tábora Civil Conservation Corps v severním Wisconsinu⁴⁶.

4.2 Nástup do armády a předválečná služba: V roce 1940 obdržel Matt dopis od armády, ve kterém mu nabízeli vstup do profesinální armády na dobu dvou let. Armáda v té době trpěla chronickým nedostatkem mladších důstojníků a navzdory převládajícím izolacionistickým

---

⁴⁶ Informace o historii rodiny Konopových byly autorovi laskavě poskytnuty panem Patrickem Dawenem, vnukem podplukovníka Matta Konopa

názorům se ministerstvo války snažilo začít budovat kvalitní důstojnický sbor. Jelikož v té době ještě nebyly zavedeny odvody do armády, jednalo se o čistě dobrovolné rozhodnutí. Matt nakonec souhlasil a na podzim roku 1940 odjel se svou manželkou a třemi dětmi do texaského Fort Sam Houstonu poblíž San Antonia, který byl domovem slavné 2. pěší divize armády Spojených států⁴⁷. Ihned po svém nástupu byl povýšen do hodnosti kapitána. Do vypuknutí války byl Matt Konop povýšen nejprve na majora a následně pak na podplukovníka. V této hodnosti sloužil až do konce války. Byl s druhou pěší divizí v době její reorganizace podle „trojúhelníkového systému“⁴⁸, úspěšně absolvoval Texaské i Louisianské manévry v létě a na podzim roku 1941, které byly pomyslnou generálkou před zapojením Spojených států do 2. světové války⁴⁹.

4.3 Výcvik a odjezd do zámoří: Po vypuknutí války byla divize nejprve ponechána v oblasti Louisiany a následně se 22. září 1942 přesunula do Camp McCoy ve Wisconsinu ke čtyřměsíčnímu výcviku vedení boje v zimních podmínkách. Intenzivní výcvik pokračoval přes jaro a léto 1943 až do září, kdy se divize přesunula do Camp Shanks poblíž New Yorku, kde obdržela 3. října 1943 rozkaz k nalodění a 8. října vyplula z brooklynského přístavu na 9 denní plavbu směr Belfast. Do Severního Irsku dorazily první lodě v brzkých ranních hodinách 17. října 1943. Až do června 1944 divize intenzivně cvičila nejdřív v Severním Irsku a potom ve Walesu⁵⁰. Podplukovník Konop byl pověřen velením jednotek, které nebyly organicky přiřazeny k žádnému pluku⁵¹.

4.4 Francie: Plánovači s druhou pěší divizí nepočítali do prvního sledu vyloděných jednotek v Normandii a proto na evropský kontinent dorazila až v Den D + 1, tedy 7. června 1944. 38. pěší pluk se vylodil na pláži Omaha poblíž St. Lauren-sur-Mer a okamžitě zahájil postup směrem k řece Auré.

Podplukovník Konop si poznamenal do svého deníku: „*Poprvé jsem se začal bát na lodi cestou z Walesu do Normandie. Člověk má na lodi spoustu času přemýšlet o tom, co ho čeká. Brzy ráno 7. června 1944 jsme následovali loď Susan B. Anthony směrem k pláži. Už několik hodin jsme pozorovali kouř z Francie. Slyšeli jsme řev dělostřelby a viděli nepřátelská i vlastní letadla bojovat na obloze. Nikdy jsme nic takového nezažili a jsem si jistý, že každý na*

⁴⁷ Známa také pod přezdívkou „Indianhead“ podle divizního znaku, kde je vyobrazena hlava Indiána v bílé pěticípé hvězdě.

⁴⁸ Každou divizi nyní tvořili tři pluky s vlastními organickými prvky podpory přiřazenými přímo k jednotlivými plukům.

⁴⁹ STANTON, Shelby. *World War II Order of Battle: An Encyclopedic Reference to U.S. Army Ground Forces from Battalion through Division, 1939–1946*. Mechanicsburg : Stackpole Books, 2006, 77 s. ISBN 9780811701570.

⁵⁰ Tamtéž

⁵¹ V americké terminologii označovány jako Special Troops. Povětšinou spojaři, zásobovači, divizní kapela a tak dále.

lodi měl obavy. Mé obavy ještě vzrostly ve chvíli, kdy se před námi ozvala hlasitá rána jak Susan B. Anthony najela na minu. Viděl jsem, jak se příd' nadzvedla a začal z ní stoupat černý kouř. Okamžitě jsem slyšel ječení sirén lodi i torpédobroce poblíž, který signalizoval stav nouze. Byl jsem vyděšený? Sakra že jo! V případě, že by naše loď dostala zásah a já musel skočit do vody, by nastal značný problém. Jsem neplavec. Velící generál se konečně rozhodl, že šestičlenná předsunutá velitelská skupina, včetně mě, má vyrazit na břeh v malém motorovém člunu. Spustily ho na vodu a zatímco se houpal na vlnách, každý z nás slezl po dvacet pět stop dlouhém provazovém žebříku. Tenhle přesun byl děsivý jak pro mě, tak pro ostatní. Rychle jsme si uvědomili, že potopení vlajkové lodi našeho konvoje a záchrana jejího lidského nákladu odchytila náš konvoj asi o pět nebo šest mil z určeného kurzu. Proto jsme pomalu vyrazili paralelně s normanským pobřežím, dokud jsme nepoznali konkrétní orientační body a zabočili doleva na pláž Omaha. Ta hodina a něco, kdy jsme se houkali na vlnách, zatímco naše loď kolem napadala nepřátelská letadla, ostřelovala je děla z pobřeží a všude kolem pluly trosky, byla příšerná. Jak jsme se blížili k pobřeží, tak jsme viděli a slyšeli střely z kulometu dopadat do vody kolem nás. Blíž pobřeží jsme viděli mrtvá těla, zbytky lodí a vylod'ovacích člunů, stejně jako spoustu beden a předmětů, jak se houpají ve vlnách. Předpokládal jsem, že náš člun prostě najede k pláži a my vystoupíme, ale mílil jsem se. Člun nemohl plout v menší než šestistopové hloubce. Vlny hladinu ještě zvedly a mě došlo, že měřím pouze 5 stop a 11 palců. Rozhodlo se, že se pokusíme přistát u potopeného vylod'ovacího člunu a přes něj se dostat na břeh. Nejvyšší z nás, plukovník Christenson, se přihlásil ke kontrole hloubky, zatímco ostatní jej jistili. Voda mu sahala po prsa, když se kolem člunu přebrodivil do míst, kde bylo vody už jen po pás. Se svými věcmi nad hlavou jsem bojoval s vlnami a odporem vody na cestě k pláži. Kulometná palba kolem mi moc klidu nepřidala. Konečně jsem se dostal na břeh, s plovacím pásem nafouklým kolem pasu. Ve všem tom zmatku jsme nabrali zpoždění, a proto jsme se ihned pustili do práce.⁵²

Hned po přistání se musel pluk vypořádat s německou rotou blokující trasu k jejich místu shromáždění dále ve vnitrozemí. Celá oblast byla doslova zamořena odstřelovači, a proto utrpěla divize první ztráty hned v den svého příjezdu na kontinent. Do večera 8. června byl 38. pluk vyloděn a začalo vylod'ování 23. pluku. Dva prapory 9. pluku se vylodily současně se 38. plukem a byly pověřeny dočištěním týlové oblasti. Trvalo další tři dny, než se k jednotkám bojujícím na linii dostaly divizní zásoby, které do té doby čekaly na lodích kotvících u pláží. Improvizovalo se například s německými polními telefony a jediným

---

⁵² Deník byl autorovi laskavě poskytnut vnučkem podplukovníka Konopa Patrickem Dawenem.

vozidlem v divizi byl do 10. června Jeep Willys zapůjčený od 29. pěší divize generálmajorovi Walteru Robertsonovi.⁵³

Deník podplukovníka Konopa: „*Generál se rozhodl, že bych se měl pokusit dostat do vesnice St. Lauren sur Mer, dvě míle ve vnitrozemí a zřídit tam velitelské stanoviště. Generál Courtney Hodges, velitel V. sboru, mi k cestě půjčil svůj jeep. Můj řidič ho nachystal, já se mezi tím podle komapsu zorientoval směrem k vesnici a vyrazili jsme. Ujeli jsme sotva pár set stop, když jsem zaslechl střelbu a svištění kulek. Nebyl jsem schopen určit, odkud palba přichází, a tak řidič zajel do křoví a zalehli jsme. Američtí vojáci poblíž střelbu zaslechli také a zanedlouho umlčeli německé postavení. Pokračovali jsme po cestě dál a já si všiml statku, kde místní farmář dojel svou krávu. Zeptal jsem se ho, jestli jsou v oblasti nějakí Němci. Ani já ani můj řidič jsme neuměli francouzsky a farmář zase neuměl anglicky. Nepochopil jsem smysl jeho gest, kdy stále ukazoval na stodolo a příkop podél ní. Bez informací jsem se rozhodl pokračovat dál k vesnici. Jen jsme zatočili doleva na silnici, začali kolem nás opět létat kulky. Vjeli jsme s jeepem do příkopu, vyskočili a začali objímat zem. Německý voják ze zákopu u stodoly vyskočil a zasypával nás palbou. To přilákalo pozornost americké pěchoty v oblasti a začala přestřelka. Kulky nad námi létaly v obou směrech a já se v tu chvíli hodně modlil. Po pár minutách palba ustala, nasedli jsme zpátky do jeepu a bezpečně dorazili do cíle.“*

Prvním cílem divize bylo město Trevieres, ležící 16 kilometrů ve vnitrozemí, které bylo německým komunikačním uzlem. Útokem byly pověřeny druhý a třetí prapor 38. pluku. Město bránil 916. granátnický pluk z 352. pěší divize Wehrmachtu pod velením plukovníka Ernsta Gotha. Velitel 38. pluku plukovník Walter A. Elliot vyslal druhý prapor podplukovníka Jacka Norrise k čelnímu útoku ze severu, zatímco třetí prapor měl překročit řeku Aure a provést obchvat ze západu. Útoku předcházela silná dělostřelecká palba jak z lodí kotvicích u pobřeží, tak z hlavní 15. a 38. praporu polního dělostřelectva. Dělostřelecká příprava trvala až do brzkého rána 9. června, kdy vyrazil druhý prapor vpřed. Německá obrana však byla pevná a druhý prapor postoupil za celý den pouze na severní předměstí Trevieres. Do města se podařilo proniknout pouze jedné četě, ale byla vytlačena silnou nepřátelskou palbou. Mezitím se třetí prapor přebrodil po pás hlubokou řekou Aure a zahájil obklíčovací manéver. Zde byla německá obrana stejně silná jako v severním sektoru, a proto byl postup pomalý. Vojáci trpěli zejména neodstatkem ručních granátů a veškeré zásoby bylo nutno ručně přepravovat přes

---

⁵³ ROBERTSON, Walter. *From D-Day to 105, Story of the 2nd Infantry Division* [online]. Stars and Stripes, 1945 [cit. 9.4.2023]. Dostupné z http://www.lonesentry.com/gi_stories_booklets/2ndinfantry/

řeku. Ranění byli odsouváni obdobným způsobem. Přes noc se podařilo částem druhého praporu zesílit pozice uvnitř města, čímž byl získán nástupní prostor pro útok dalšího dne ráno. Během noci dorazil z pláží také 81. prapor chemických zbraní⁵⁴. V sedm hodin ráno 10. června zahájilo americké dělostřelectvo hodinu trvající palebnou přípravu po které vyrazily do útoku oba prapory. Němečtí obránci, kteří sami utrpěli těžké ztráty, kladli odpor dalších 45 minut, ale s hrozbou obklíčení se rozhodl plukovník Goth pro ústup směrem na jihovýchod. Po deváté hodině ranní bylo Trevieres dobyt a vyčistěno⁵⁵. Tím padl jeden z opěrných bodů na cestě k St. Lo. Hlavním opěrným bodem byla však Kóta 192, ležící na východním křídle postupu V. sboru směrem k St. Lo bráněná elitní německou 3. výsadkovou divizí. Právě ta byla dalším cílem 2. pěší divize. Jednalo se také o nejvyšší bod celého sektoru.⁵⁶

Útok měl být zahájen v ranních hodinách 12. června. Podle plánu měl 23. pluk pod velením plukovníka Hurley E. Fullera vést útok na Kótu 192 a obsadit její vrchol. 9. pluk měl za úkol vyčistit vesnici Littcou a obsadit návrší ležící za ní⁵⁷. Třicátý osmý pluk fungoval jako divizní záloha a zároveň kryl postavení dělostřelců a dalších podpůrných jednotek proti případnému protiútoky. První a druhý prapor 23. měly projít pozicemi 38. pluku a zaútočit na vytyčené cíle. Třetí prapor zůstal v záloze. První prapor měl překročit řeku Elle a zaútočit na Kótu 192 z jihu. Druhý prapor měl za úkol překročit silnici spojující Bayeux a St. Lo, obsadit vesnici Bérigny a zaútočit z jihovýchodu s cílem obsadit východní stranu Kóty. Německé jednotky, na které Američané dosposud narazily, byly povětšinou druhořadé kvality, často složené z vojáků neněmeckého původu⁵⁸ donucených ke službě ve Wehrmachtu. Nyní však zjistili, že Němci stále mají i kvalitní jednotky, které jsou zkušené, dobře vycvičené, vyzbrojené a hlavně mají vysokou morálku. V kombinaci s obtížným normandským terénem zvaným bocage, který tvoří několik metrů vysoké živé ploty a pole nepravidelného tvaru, přichastali elitní němečtí vysádkáři generála Richarda Schimfa pěšákům 2. divize nemilé překvapení. V normandské bocagy působili již od února 1944 a nyní proměnili hustě zalesněnou Kótu 192 v pevnost tvořenou dokonale zamaskovanými kulometnými a minometnými postaveními. Před hlavní obrannou linií položili několik minových polí a také vytvořili systém předsunutých postavení, která měla zabránit americkým průzkumným

---

⁵⁴ Název je značně zavádějící, jednalo se o prapor těžkých minometů ráže 106 milimetrů. Označení chemický se vztahuje na schopnost těchto jednotek pokládat chemicky vytvořenou kouřovou clonu.

⁵⁵ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. 139 s. ISBN 978-1507855683

⁵⁶ ROBERTSON, Walter. *From D-Day to 105, Story of the 2nd Infantry Division* [online]. Stars and Stripes, 1945 [cit. 9.4.2023]. Dostupné z http://www.lonesentry.com/gi_stories_booklets/2ndinfantry/

⁵⁷ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. 153 s. ISBN 978-1507855683

⁵⁸ Většinou polského, ruského nebo středoasijského. V německé terminologii byly tyto jednotky označovány jako Osttruppen.

hlídkám odhalit hlavní pozice. Dělostřelectvo se předem zastřílelo na pravděpodobné trasy přístupu⁵⁹. Zásob munice bylo více než dost. Američtí vojáci neměli, až na několik výjimek tvořených vysokými důstojníky, žádné bojové zkušenosti, což se podepsalo na samotném provedení útoku. Důstojníci neprovedli osobně průzkum terénu a tak vedli své vojáky víceméně na slepo, pouze podle map. Samotní vojáci se stále neaklimatizovali na podmínky bocage a zatím nestačili nabrat větší bojové zkušenosti⁶⁰. Dalším problémem byl fakt, že většina těžších divizních zbraní, zejména minomety a střední kulomety, nebyla ve chvíli útoku přítomná na frontě,⁶¹ což významně oslabilo palebnou sílu jednotlivých rot⁶².

Útok začal 12. června v 5 hodin 40 minut ráno dělostřeleckou přípravou. Do čela útoku druhého praporu dvacátého třetího pluku byla vybrána rota Fox, ale ta byla po několika stech metrech přitlačena k zemi silnou kulometnou a minometnou palbou. Podplukovník Raymond B. Marlin přikázal rotě George obejít postavení roty Fox zleva a pokračovat dál, ale německá palba byla natolik hustá, že obě roty zůstaly přitlačené k zemi a minometná palba si v jejích řadách začala vybírat krutou daň. Americké dělostřelectvo se ze všech sil snažilo alespoň částečně eliminovat německé minometné pozice a ulevit tak pěšákům chyceným v křížové palbě, ale bez valnějšího výsledku. Problémem byl zejména fakt, že předsunutí návodčí nebyli schopni v hustě zalesněném prostoru přesně lokalizovat cíle, a tak děla pálila víceméně naslepo. Mezitím vyrazila rota Easy z pozic v Cerisnském lese směrem k silnici do St.Lo⁶³. Prakticky ihned se dostala do palby odstřelovačů, ale palba nebyla tak silná jako v případě rot George a Fox, takže se po krátké přestrelce podařilo vedoucí četě dosáhnout okraje vesnice Bérigny a obsadit několik domů. První prapor, který se pokoušel o průlom na jihu byl překvapen silným německým protiútokem a zatlačen zpět o zhruba míli, zpět do svého východiště. Rozpoutal se prudký boj, vedený často na vzdálenost pouhých metrů. Celý 23. pluk byl zastaven silnou palbou a celé dopoledne se víceméně nehnul z místa. Plukovník Fuller proto v brzkém odpoledni vydal rozkaz k přeskupení a vybudování obranné linie v obavě z dalšího protiútoku. Jediným úspěchem 23. pluku v tento den byla likvidace

---

⁵⁹ ROBERTSON, Walter. *From D-Day to I05, Story of the 2nd Infantry Division* [online]. Stars and Stripes, 1945 [cit. 9.4.2023]. Dostupné z http://www.lonesentry.com/gi_stories_booklets/2ndinfantry/

⁶⁰ DENNIS, William. *The Heroes of Hill 192* [online]. WW2 Quarterly [cit 10.4.2023] dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-heroes-of-hill-192/>

⁶¹ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. 152 s. ISBN 978-1507855683

⁶² Každou rotu americké armády tvořil tři střelecké čety a jedna četa zbraní, vybavená 60 milimetrovými minomety M2 a středními kulomety ráže 7,62 milimetru M1919.

⁶³ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. 153 s. ISBN 978-1507855683

několika pozic podél silnice u Bérigny. Druhý prapor utrpěl ztráty 211 padlých a raněných. V pozdním odpoledni dorazila na scénu americká letadla, která bombardovala Kótu 192, opět víceméně na slepo. Německý protiútok přišel v jednu hodinu ráno 13. června proti pozicím druhého praporu. Po hodině prudkého boje byl protiútok odražen. Podplukovník Marlin se obával, že se jednalo pouze o průzkum bojem a po rozednění očekával větší německý protiútok. Ten však, díky bohu, nepřišel.⁶⁴

Z deníku Matta Konopa: „*V noci zuřila bouřka a silně pršelo. Byl jsem poblíž divizního obvažiště, kde odělovali raněné od mrtvých. Jak přijížděli sanitky a přicházeli muži s nosítky, divizní chirurg prováděl rychlé vyšetření. Ty, které ještě byla šance zachránit, dával na jednu stranu. Ty, kteří měli minimální nebo žádnou naději, dával na druhou. Ranění byli přikryti pláštěnkami a já jsem přistoupil k jednomu tělu a odhrnul ji. Uviděl jsem vojáka jak tam leží s mozem vysícím ven z hlavy. ‘Tak ten to má za sebou’ řekl jsem si.*“

Celý den se omezil pouze na dělostřelecké duely a menší hlídkovou aktivitu v sektoru 9. pluku plukovníka Chestera Hirschfelda. Tato situace trvala další dva dny, které využil štáb divize k vytvoření nového plánu útoku na 16. června. Z týlu dorazily také posily a byla dopravena většina chybějících těžkých zbraní. Němci se pokusili tento přísun narušit avšak bez valnějšího výsledku. Začal se formovat další plán útoku, tentokrát v síle tří pluků. 38. měl útočit po pravém křídle, 9. na levém a snažit se obsadit vesnici St. Germain d’Elle s úmyslem odříznout Kótu 192 z jihu. 23. pluk měl útočit přímo proti Kótě 192. Jeho třetí prapor měl nejprve obsadit vesnici St. Geroge d’Elle a poté ztécť východní stranu Kóty 192. Druhý prapor se měl spojit se třetím na východní svahu a společně zaútočit proti vrcholu. K rotě Easy útočící proti Bérigny byla přiřčleněna četa tanků Sherman. V době útoku stále ještě nebyly všechny tanky opatřeny buldozerovými radlicemi nebo improvizovaným zařízením k překonávání bocage T1 Rhino⁶⁵, proto pěchota stále trpěla charakterem krajiny, ve které byla nucena bojovat. Experimentovalo se i s různými metodami demolicí živých plotů za pomoci výbušnin, ale bylo zjištěno, že na jednu míli postupu by bylo potřeba zhruba 500 kilogramů TNT.⁶⁶

---

⁶⁴ DENNIS, William. *The Heroes of Hill 192* [online]. WW2 Quarterly [cit 10.4.2023] dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-heroes-of-hill-192/>

⁶⁵ Improvizované zařízení ve tvaru vidlice s nabroušenými vnitřními stranami svařené z německých protitankových zátarasů. Jeho konstruktérem je seržant Curtis Cullen ze stodruhého jízdního pluku.

⁶⁶ DENNIS, William. *The Heroes of Hill 192* [online]. WW2 Quarterly [cit 10.4.2023] dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-heroes-of-hill-192/>

Útok začal podle plánu za rozbřesku 16. června krátkou, ale intenzivní dělostřeleckou přípravou. Po patnácti minutách palby vyrazila pěchota do útoku. Rota Easy z druhého praporu, 23. pluku postoupila pouze 300 yardů směrem na Brérigny, než byl vedoucí tank zasažen Panzerfaustem a jeho hořící vrak zablokoval silnici. Ostatní tanky se pokusily pozice objet přes přilehlá pole, ale ukázalo se, že živé ploty jsou příliš pevné a vysoké, než aby je byly tanky schopny překonat a útok se zastavil. Rota George, která byla toho dne vedoucí rotou třetího praporu si vedla o poznání lépe. I přes intenzivní palbu z ručních zbraní a soustředěné odstřelování minomety se rotě podařilo překročit řeku Elle a postoupit přes živé ploty až na vzdálenost 400 yardů od St. Geroge d'Elle. Rota Easy se mezitím přeskupila a vyrazila do útoku i bez podpory tanků. Němečtí vysadkáři kladli tuhý odpor, ale Američanům se i přes to podařilo dosáhnout okrajů vesnice, kde se rozpoutal boj od domu k domu. Němce se nakonec povedlo vytlačit z vesnice, ale další postup roty Easy dál z vesnice nebyl možný. Mezitím se rota Fox pokusila spojit s rotou George, ale byla zastavena koncentrovanou dělostřeleckou palbou. Když se palba zvedla, následoval ji okamžitě prudký protiútok, který zatlačil rotu George až do jejího východiště. Rota Fox se musela stáhnout také, aby udržela praporečnickou linii. V polovině dopoledne byl útok druhé praporu, 23. pluku zastaven a podplukovník Marlin vydal rozkaz ke zkonsolidování obrany.⁶⁷

38. pluku plukovníka Ellitta na pravém křídle se však vedlo o poznání lépe. Třetí prapor podplukovníka Stotta útočící ze severní strany Kóty 192 se probil až k hřebeni, ale musel své zisky nakonec opustit v důsledku hrozícího obklíčení po silném německém protiútku. Ztráty vzrostly natolik, že bylo nutné poslat na linii druhý prapor bojových ženistů, aby částečně převzal roli pěchoty.⁶⁸ Ani 9. pluk plukovníka Hirshfeldera neuspěl ve směru St. German d'Elle. Postoupil pouze 300 yardů od svého východiště než byl zastaven tuhým odporem. Po čtyřech dnech těžkých bojů, kdy dosáhly americké ztráty 1250 padlých a raněných, byl útok odvolán. Jak již bylo zmíněno výše, hlavním důvodem neúspěchu útoku byla nedokonalá taktika pro boj v bocagi. Po zbytek června zůstala celá divize ve statických pozicích. Boje se opět omezily jen na občasné dělostřelecké a minometné duely a letecké útoky. Divize využila přestávku v bojích ke shodnocení získaných zkušeností a upravení taktiky. Jednotlivé prapory pěchoty rotovaly do zápolí, kde probíhal intenzivní výcvik součinnosti pěchoty a tanků. Většina tanků byla doplněna o zařízení Rhino a byl také instalován provizorní systém

---

⁶⁷ HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. 154 s. ISBN 978-1507855683

⁶⁸ ROBERTSON, Walter. *From D-Day to 105, Story of the 2nd Infantry Division* [online]. Stars and Stripes, 1945 [cit. 11.4.2023]. Dostupné z http://www.lonesentry.com/gi_stories_booklets/2ndinfantry/

komunikace tanku a pěchoty⁶⁹. Na zadní blatník tanku byl zavěšen polní telefon, který elektrikáři propojili s interkomem tanku. To umožnilo efektivní komunikaci a zejména přesné navádění palby na opěrné body nepřítele. Taktiku však bylo potřeba přehodnotit ve všech směrech. Byl kladen důraz na důsledný průzkum, který měl zjistit nepřátelské pozice a včas odhalit průzkumné aktivity Němců. Nižší důstojníci prošli rychlokurzem dělostřeleckých návodčích. Důraz byl kladen také na důsledné a efektivní výslechy zajatců⁷⁰. Dalším problémem byl nedostatek automatických zbraní, zejména pokud si uvědomíme fakt, že Němci kompenzovali nedostatek lidské síly vydáváním více automatických zbraní, což zvyšovalo palebnou sílu družstva téměř trojnásobně. Proto byly ze skladů dodány potřebné zbraně a příslušná taktika se vymýšlela za pochodu. Například automatické pušky BAR se ukázaly jako ideální prostředek k boji v hustě zarostlém terénu. Oproti samopalům Thompson v pistolových rážích, byl BAR v puškové ráži schopný penetrovat i hustý porost včetně slabších stromů. Někdy byl k četě přidělen i jeden střední kulomet M1919 navíc. K dalšímu plánování útoku byli přizváni i důstojníci dělostřelectva a obrněných jednotek. Byly také vydány zdokonalené mapy ukazující i nejmenší detaily krajiny, které se daly využít k efektivnímu a rychlému řízení palby. Celkově se podařilo dosáhnout toho, že všechny zbraně bojovaly v konečném výsledku jako jeden tým. Standardní útok probíhal tak, že po dělostřelecké přípravě odpálili ženisté kamenné zítky, tanky prorazily díry v plotech a pěchota se pod jejich krycí palbou rozprostřela po křídlech pole a zaútočila na nepřítele⁷¹.

Další útok byl naplánován na 11. července 1944. Měl konečně zlomit německý odpor na Kótě 192 a otevřít cestu pro 29. pěší divizi do St.Lo. Útoku předcházela velmi pečlivý průzkum německých pozic jak pěšimi hlídkami, tak leteckým průzkumem. Jako obvykle začal útok dělostřeleckou přípravou. Během hodiny bylo na pozice německých výsadkářů vypáleno přes 25 000 ran⁷², nejsilnější koncentrace palby v Normandii do té doby. Palba byla značně efektivní, některé pozice prakticky nekladly odpor, protože jejich obránci, pokud přežili byli otřesení a hojně se vzdávali útočím Američanům. Útok ve středu sektoru vedl opět 23. pluk. Roty Able a Charlie z prvního praporu vyrazily v 6 hodin ráno podél silnice vedoucí z Cloville do St. George d'Elle. Postup šel zprvu hladce, než dosáhla rota Able křižovatky,

---

⁶⁹ Americkými pěšáky slangově přezdívaný "Grunt Phone."

⁷⁰ DENNIS, William. *The Heroes of Hill 192* [online]. WW2 Quarterly [cit 10.4.2023] dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-heroes-of-hill-192/>

⁷¹ Tamtéž

⁷² HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. 154 s. ISBN 978-1507855683

kteřá vešla ve známost jako Purple Heart Draw⁷³. Tam se dostala do těžké palby a utpěla značné ztráty. Rota Charlie se metodicky probíjela vpřed, za pomoci puškových granátů úspěšně zlikvidovala několik kulometných postavení a částečně ulevila přitlačené rotě Able. Třetí prapor, který měl krýt křídlo postupu prvního praporu, vyrazil proti německým pozicím na východě od St. Georges d'Elle. Vedoucí rota Love strávila celý den v tuhých bojích, které blokovaly německé síly v tomto sektoru a tím pádem se nemohly přesunout proti hlavnímu směru útoku⁷⁴.

38. pluk vyrazil do útoku v 6:30 hodin ráno s prvním praporem na levém a druhým praporem na pravém křídle. Pěchota těsně následovala dělostřelckou palbu, která se pozvolna přesouvala vzhůru do kopce. Obrněný a podpurný prvek útoku zajišťovaly dvě rotы ze 741. tankového praporu, rota útočných ženistů a také těžké minomety. Útok i přes silnou palbu pokračoval vpřed a do konce dne získal území 1 500 yardů a první prapor se na noc zakopal ve vzdálenosti 400 yardů od dálnice z Bayeux do St. Lo. Ve východní části sektoru se Němci stále pevně drželi kolem Purple Heart Draw, ale bylo jasné, že pozice nejsou déle udržitelné. Výcvik, který Američané absolvovali v přestávce mezi útoky, se začal vyplácet. To dokazuje fakt, že Němci, jenž disponovali značným počtem panzerfaustů a dalších protitankových prostředků, nevyřadili během 10. července jediný americký tank, a to z důvodu efektivního krytí tanků pěchotou. Rotы druhého praporu dosáhly do pěti hodin odpoledne západního svahu Kóty 192 a pod palbou překročila dálnici Bayeux-St.Lo.⁷⁵

Následující den se nesl v podobném duchu. Americké jednotky postupovaly podle výše zmíněné taktiky, která přinášela své ovoce. Němečtí obránci byli již značně vyčerpaní a velitelé přikázali částečný ústup. Do večera se podařilo postoupit z jihu téměř až na vrchol Kóty a nyní američané kontrolovali většinu prostoru a přilehlé silnice. Velitelé byli překvapeni, když se Němci nepokusili o jediný protiútok. Americké ztráty byly vysoké, ale v porovnání s první fází bojů byly nižší. Zbytky německých jednotek se podařilo z Kóty 192 vytlačit během 12. července a podařilo se dostat pod kontrolu dálnici do St. Lo až po vesnici Ia Calvaire, čímž bylo zajištěno levé křídlo postupu na St. Lo a Američané si zajistili i výhodnou pozorovací pozici. Ztráty byly 69 padlých, 328 raněných a 8 pohřešovaných.

---

⁷³ Alej purpurových srdcí

⁷⁴ DENNIS, William. *The Heroes of Hill 192* [online]. WW2 Quarterly [cit 10.4.2023] dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-heroes-of-hill-192/>

⁷⁵ Tamtéž

Dalším cílem divize se nyní stalo samotné St. Lo a jeho strategicky důležitá křižovatka. Město bylo také důležité v celkovém plánu amerického průlomu z Cotentanského poloostrova dále do Bretaně, kde se nacházely klíčové přístavy jako Brest nebo Saint Nazaire. 29. pěší divize na pravém křídle zahájila postup směrem k výšinám ležícím v bezprostřední blízkosti St.Lo, které měly sloužit jako východiště k útoku na samotné město ležící v troskách po těžkém leteckém bombardování. Jelikož právě přes něj proudila většina posil do Normadnie, bylo už od 6. června cílem opakovaných náletů. Když se nyní přiblížilo nadostřel, přidalo se k destrukci i americké dělostřelectvo. 2. pěší divize se nepresunula okamžitě k St. Lo, ale strávila několik dalších dní dočišťováním izolovaných ohnisek odporu, která stále působila značné potíže zejména zásobovacím oddílům a ohrožovala i velitelské struktury divize. Upevnění těchto pozic poskytlo ideální nástupní půdu pro průlom generála Bradleyho z Normandie, který začal 25. července 1944 pod krycím názvem operace Cobra. Za dva útoky na Kótu 192 zaplatila 2. pěší divize vysokou cenu 1700 mužů. Některé roty utrpěly takové ztráty, že přestaly být bojově efektivní a byla nutná jejich reorganizace a stažení do týlu. Z této bitvy vyšlo mnoho taktický pouček, které se v pěchotní škole Fort Benning učí dodnes. Další těžkou zkouškou divize se mělo stát obléhání přístavního města Brest.

Na Hitlerův rozkaz se většina přístavů podél atlantského pobřeží proměnila v pevnosti. Jejich posádka byla dobře zásobena pro obléhání a hlavním smyslem těchto akcí bylo narušování spojeneckého zásobování. V Cherbourgu se německé posádce podařilo před kapitulací poškodit přístavní zařízení natolik, že přístav nebyl další dva měsíce schopen provozu. Bylo tedy nutné zajistit další přístavy a 2. pěší divizi svěřilo velení úkol dobýt bretaňský Brest, který bránilo 40 000 německých vojáků pod velení zkušeného generála Ramckeho. Jádro jeho sil tvořili příslušníci 2. výsadkové divize, dále 266. a 343. divize Wehrmachtu. Ramcke měl k dispozici také menší jednotky Waffen SS. Jejich příslušníky rozložil mezi zbývající jednotky a tím pozvedl jejich morálku a odhodlání. Většina příslušníků SS zároveň vykonávala roli jakýchsi komisařů a vymáhala bojové odhodlání často i krajními prostředky⁷⁶. Také se zde nacházela ponorková základna. Ta stále aktivně ohrožovala lodní dopravu v Atlantiku. Jednotky amerického VIII. sboru dorazily k Brestu 7. srpna 1944. Útok předcházela, jako obvykle, silná dělostřelecká příprava kombinovaná s leteckými údery a palbou z moře. Generál Middleton, velitel VIII. sboru, si byl dobře vědom hloubky a síly německé obrany a nechtěl zbytečně posílat své vojáky na smrt. Zvolil proto spíše metodický a pečlivý obléhací postup, kdy jeho vojska pomalu, ale jistě zatlačovala obránce do stále menšího prostoru, který

---

⁷⁶ Vyskytlo se i několik případů poprav bez soudu za "zbabělost".

byl následně vystaven intenzivnímu bombardování a odstřelování. Obléhání pokračovalo i přes to, že se v polovině srpna otevřely vyhlídky na získání vhodnějších přístavů. Další měsíc redukovaly americké jednotky pozice obránců, až přístavní pevnost konečně kapitulovala 19. září 1944. Němci však opět stačili znehodnotit přístavní zařízení. Jen 2. pěší divize zajala 13 000 vojáků.⁷⁷

Po pádu Brestu byla celá divize stažena do týlu k týdenímu odpočinku. Z doplňovacích středisek dorazili čerství náhradníci, byla provedena reorganizace jednotek, vojáci byli oficiálně povyšováni a rozdalo se i několik vyznamenání. Dne 26. září 1944 se divize vydala na cestu, jejímž cílem bylo městečko St. Vith v Belgii. Zde se po dlouhém přesunu divize zkonsolidovala a 3. října dostala rozkaz vyrazit do Německa směrem k řece Roer a jejím přehradám. Celý podzim strávila divize boji kolem Siegfriedovy linie. Netušíc, že Hitler chystá svůj poslední zoufalý pokus o obrat na západní frontě, užívali si začátkem prosince vojáci období relativního klidu, kdy byl úsek fronty procházející Ardenským lesem považován za klidný. Aniž to podplukovník Konop tušil, zvolna se blížila jeho životní chvíle, která jeho jméno nesmazatelně zapsala do vojenských dějin.

4.5 Ardeny:

Z deníku Matta Konopa: “14. prosince jsem ve Wirtzfeldu narazil na bratra své manželky Johna Bauknechta. Byl vojínem v 99. pěší divizi. Vypadal unaveně, tak jsem ho vzal na své velitelství, pořádně ho nakrmil, vykoupal a sehnal mu čistou uniformu. Ten večer začalo sněžit a vojín Bauknecht prožil jednu noc jako důstojník. Jeho kamarádi spali v zákopech plných sněhu, ale on se na jednu noc schoulil pod střechou u kamen. Další den ráno jsem ho odvezl k jeho jednotce. Cestou zpět jsem se kochal úžasným zasněženým lesem, který mi připomněl rodný Wisconsin. Otec mě každé Vánoce dal sekeru a poslal pro vánoční stromek. Byl jsem ve sváteční náladě, a tak jsem přikázal řidiči, aby zastavil a podal mu svůj fotoaparát. Chtěl jsem tu krásnou vánoční pohlednici poslat domů rodině. Pak jsem nasedl zpátky do jeepu a pokračovali jsme v cestě.” Idylická atmosféra však nevydržela dlouho.

Německý útok začal v 5:30 hodin ráno 16. prosince 1944 hodinu a půl trvajícím dělostřeleckou přípravou, do které se zapojilo více než 1600 děl. Američané zprvu soudili, že se jedná pouze o lokální protiútok zapříčiněný průlomem 2. pěší divize v Siegfriedově linii v sektoru kolem

---

⁷⁷ EISENHOWER, Dwight D. *Invaze do Evropy*. Praha : Naše Vojsko, 1994. 247 - 249 s. ISBN 80-206-0273-9

Wahlerscheidu. Zuřící sněhová bouře také uzemnila spojenecké letectvo, což omezilo jako ofenzivní, tak zejména průzkumné možnosti. Hlavní nápor vedený elitní 1. divizí Waffen SS⁷⁸ směřoval ke strategicky významným křižovatkám v Bastogne a St. Vith. Němci trpící nedostatkem pohonných hmot také usilovali o obsazení amerických skladů, které hodlali využít pro vlastní potřebu. Strategickým cílem ofenzivy pak bylo dosažení Antverp a rozdělení spojenecké fronty ve dvě. Úvodní nápor směřoval právě na jednotky 2. pěší divize. 38. pluk, který hájil pozice kolem a vně města Rocherath, dokázal při rychlém ústupu zlikvidovat většinu svých zásob. Ženisté urychleně odpalovali cisterny s benzínem a sklady výbušnin, podařilo se také evakuovat značné množství zdravotnického materiálu. Celkem tři divize Wehrmachtu střídavě útočily na americké pozice už od ranních hodin. Pluk byl zatlačen do ztenčujícího se perimetru kolem samotného Rocherathu a nepřítel se přiblížil na necelých 200 metrů od plukovního velitelství. Na obraně trvající až do noci 19. prosince, kdy se pluk stáhnul do postavení podél hřebenu Elsenborn, se podíleli všichni příslušníci divize včetně písařů, kuchařů, řidičů a vojenských policistů. V plukovní kronice je zmíněn případ, kdy kuchař protitankové roty vyřadil střelbou z bazuky dva nepřátelské tanky. Za tři dny a noci tuhých bojů zničil pluk 78 německých tanků, 4 obrněné transportéry a 2 nákladní automobily se zásobou munice. Vlastní ztráty čítaly 733 padlých a raněných.⁷⁹

Deník Matta Konopa: *“Ráno 16. prosince jsem zažil jedno z nejhorších probuzení v životě. Nepřítel spustil tu nejstrašnější dělostřeleckou palbu po celé délce fronty. Nebe na východě bylo rudé, jak těžká děla odstřelovala prostor naší divize, včetně mého velitelství. Štáb si nejdřív myslel, že jde jen o německou odvetu za náš útok z předešlého dne na opevněnou křižovátku u Wehlerscheidu. Generál se snažil získat přehled o situaci jak telefonicky přicházela hlášení od jednotlivých útvarů. Všechny hlásily víceméně to stejné. Silnou dělostřelbu působící značné škody. Jedna z rot hlásila přelet pravděpodobně šesti nepřátelských transportních letounů nad svou pozicí. Předpokládali jsme, že vysazují výsadkáře v našem týlu. Štáb se snažil tuto informaci ověřit, avšak bezvýsledně. Vyzval jsem směrem do Büllingenu a cestou se zastavoval u jednotlivých důstojníků ve snaze získat nějaké další informace. Slyšel jsem zvěsti o tom, že kaplan od 106. divize padl do zajetí a že se německé tanky potloukají v okolí. Nemohl jsem tomu uvěřit, kaplan přeci pracuje daleko za liniemi pěchoty. Také jsem nechápal, jak je možné, že nikdo nehlásil pohyb nepřátelských*

---

⁷⁸ Liebestandarte “Adolf Hitler”

⁷⁹ BROOKS, Thomas F. *Hello boys! Cesta V. sboru US Army z Louisiany do Plzně*. Praha : Knižní klub, 1996. 129 - 130 s. ISBN 80-7179-321-7

tanků v sektoru. Pak mi to došlo. 106. divize⁸⁰ právě přijela ze Států a byla zelená jako jarní louka. Vojáci si ještě nezvykli na život v bojové zóně a dopustili se hrubých chyb. Tento úsek fronty považovalo vrchní velitelství za klidný a poslalo sem nové divize k aklimatizaci na frontě. Vrátil jsem se na velitelství a šel se na operační podívat na situační mapy a dozvědět se nějaké nové informace od zpravodajské sekce. Znali stejné zvěsti jako já, ale nic zatím nebylo stoprocentně potvrzeno. Velitelství doslova bzučelo aktivitou. Mapa ukazovala útok naší divize proti Siegfriedově linii a několik roztroušených německých jednotek. Odkud tedy přicházela všechna ta dělostřelba? Zvláštní. Bez dalších rozkazů jsem se rozhodl vrátit se do ubikace a jít spát.”

23. pluk, který držel pozice 40 kilometrů severně od města Sourbrotd, sváděl obdobně těžké boje jako jeho sesterský 38. pluk. Pozice jednak ležela v přímé cestě na Lutych, odkud do Antverp zbýval je kousek cesty, a za druhé se jednalo o průsečík ústupových tras zbytku 2. pěší divize a 99. pěší divize, která byla dočasně převedena do kompetence generála Robertsona. V případě, že by Němci prorazili, zůstaly by témeř dvě divize odříznuté a padly by do zajetí. Právě zde uskutečnil Matt Konop svůj největší vojenský úspěch. Jakožto velitel Speciálních jednotek, se po většinu času zdržoval kolem velitelství pluku nebo přímo divize. Velitelství divize se toho času nacházalo ve vesnici Wirtzfeld. Když vypukl německý útok kolem 7. hodiny ráno, telefonoval Robertson Konopovi, že německé tanky prorazily a jsou na cestě k jeho pozici. Prikázal mu sehnat všechny dostupné muže, vyzbrojit je jak jen to bude možné a bránit velitelství do posledního muže. Tak jako v případě jiných jednotek, tak i zde svolal Konop všechny dostupné muže a připravil je k obraně. Z divizní kapely se stala kulometná četa, vojenští policisté odložili své rukávové pásky a tvořili provizorní pěší čety, kuchaři, písaři a řidiči obsadili protitankové zbraně. Přítomen byl i velitel divizního dělostřelectva generál Hinds, který na Konopův požadavek přemístil své baterie tak, aby mohly pálit na přístupové cesty do Wirtzfeldu směrem od Büllingenu. K dispozici bylo pouze pár 57 milimetrových protitankových děl a čtyři polopásové transportéry osazené protiletectvým čtyřčetem ráže 12,7 milimetru. Muži zaujali pozice a čekali na nápor, který měl přijít.⁸¹

Deník Matta Konopa: *“Následující ráno mě probudilo zvonění telefonu ještě před úsvitem. Podle mých hodinek bylo 6:48. Volal kapitán Jones, aby mi sdělil zprávy o nepřátelském*

---

⁸⁰ U této divize sloužil spisovatel Kurt Vonnegut, který byl při bitvě v Ardenách zajat.

⁸¹ MACDONALD, Charles. *A Time for Trumpets: The Untold Story of the Battle of the Bulge*. New York : William Morrow & Company Publishers, 1985. 292-293 s. ISBN 978-0688039233

výsadbku jižně od Eupenu. Také mě spravil o tom, že třicet nepřátelských tanků prorazilo skrz jednotky před námi a míří naším směrem. 'Dobře Bille, máš pro mě v tuto chvíli nějaké konkrétní instrukce?' zeptal jsem se. 'Ne, ale měl bys uvědomit svoje jednotky. Říkal jsem si, že ti zavolám, kdyby se něco začalo dít.' odpověděl. Ptal jsem se, jestli o situaci ví i generál. Bill mě ujistil, že všechny informace předal operačnímu důstojníkovi, který je právě teď na poradě s generálem. V 6:53 zazvonil telefon znovu, tentokrát volal přímo generál Robertson. 'Konope, chci abyste zburcoval všechny jednotky a zorganizoval obranu velitelství. Nepřátelské tanky prorazily naše pravé křídlo a blíží se od Büllingenu. Chci, abyste sehnal každého dostupného muže, pušku, dělo a bazuku a bránil se do posledního muže.' Do posledního muže? Nečekal jsem, že ta slova kdy uslyším. 'Ano pane. Generále vzpomínáte si, že četa určená k obraně velitelství byla odvelena a všechno, co tu mám jsou kuchaři, úředníci a vojenští policisté?' odpověděl jsem. 'Jsem si toho vědom podplukovníku, ale sežeňte každého kdo udrží zbraň a postavte ho na frontu.' V 6:56 jsem přikázal strážní vzbudit všechny v budově a svolat je na křižovatku. Sehnal jsem každého dostupného vojáka a přesunul svá dvě protitanková děla k jižnímu okraji vesnice. V 7:15 jsem se vydal na velitelství divize vzdálené asi půl míle. Snažil jsme se spojit se zásobovací rotou v Büllingenu, ale linka byla přerušena. Navštívil jsem také ošetrovnu a upozornil chirurga, kapitána Dolana, aby se připravil na spoustu práce. V 7:25 jsem zrekvíroval jeep a vyrazil směrem k Büllingenu a Krinkeltu na poslední rychlou obhlídku terénu, který jsem měl bránit. Řidičovi jsem řekl, kam má nechat rozmístit těžké kulometry podél hřebene jižně od kostela a kam umístit protitankové dělo. Tato pozice poskytovala perfektní palebné pole a výhled na vzdálenost 600 metrů. V 7:35 jsem potkal poručíka Juneua a přikázal mu rozmístit tři týmy s bazukou podél hlavní silnice. Ty měli zastavit tanky, které by prorazily vnější obranu. Pak jsem běhal od pozice k pozici, organizoval obranu a rozmisťoval zbraně i muže.

Po deváté hodině ranní se na obzoru objevilo pět tanků doprovázených několika polopásovými transportéry s pěchotou. Jednalo se o předvoj z Kampfgruppe⁸² Pieper, jednotky, jejíž jádro tvořili ostřílení veteráni z divize Liebestandarte. Jeli souběžně s americkou linií ve vzdálenosti asi 800 metrů. Americké pozice zatím nezpozorovali. V tu chvíli dorazila do pozic podplukovníka Konopa vítaná posila v podobě pěti stíhačů tanků M18 Hellcat ze stavu 644. praporu stíhačů tanků. Rychle zaujaly pozice a přesnou střelbou zlikvidovaly čtyři tanky a jeden polopás. Zbytek se obrátil a spěchal zpátky do Büllingenu. Vojáci jásali. Jednotlivé útvary 2. pěší divize mezitím začaly ustupovat směrem k

---

⁸² Německá obdoba americké plukovní bojové skupiny

Elsbornskému hřebeni a posilovat obranu severního křídla. Jako první dorazil prapor z 23. pluku sloužící jako divizní záloha. Jedna rota obsadila vesnici Krinkelt a zbytek se napojil na obranu Konopovy smíšené jednotky.⁸³

Deník: *“V 9:05 jsem dostal zprávu, že se po silnici blíží deset tanků s podporou pěchoty. Jedno protitankové dělo obsluhoval kuchař roty, seržant Melvin Brown, druhé pak můj řidič voják Taylor. Normálně bych měl k dispozici četu pěchoty, ale jelikož nebyla poblíž, musel jsem vystačit s tím co bylo k dispozici. V 9:20 jsem si všiml siluety obrněného vozidla v mlze pod kopcem na jih od naší pozice. Nebyl jsem si jistý, jestli jde o nepřítele nebo naše vlastní stíhače tanků. Zeptal jsem se kapitána Albrighta a seržanta Browna, jestli ho vidí také a co si myslí, že je zač. Zničeho nic kolem nás začaly dopadat střely z kulometu. Některé přelétly přes naše hlavy a dopadly do prostoru velitelství. Další střelba se začala ozývat z levého křídla od hřbitova. Stíhač tanků se natočil doleva a vypálil. Zasáhl německý tank, který začal hořet. Přidaly se i naše kulometry a stíhač vystřelil podruhé. Tank explodoval v kouli plamenů. Za chvíli se stejnou trasou blížil další. Stíhač vypálil a minul. Protitankové dělo u kostela vypálilo a trefilo do černého. Kulometry se postaraly o přeživší posádku. Poručík Juneau se přiřítíl v jeepu se zprávou, že se po silnici blíží další tanky a že bude řídit palbu na levém křídle, odkud byl dobrý výhled. Stejnou cestou jako dva tanky předtím se začal blížít obrněný transportér. Těžký kulomet z pozorovatelný zahájil palbu a transportér zapálil. Ke střelbě se přidalo i dělo a stíhač. Tři vozidla nyní hořela a nikde nebylo známek po přeživších. Střelba kolem začala intenzivnět. Hluk palby ručních zbraní a kulometů se mísil s duněním dělostřelectva. Palba dopadala na naše pozice kolem kostela. Dalších deset minut se neobjevily žádné tanky. Poručík Juneau dorazil se zprávou, že z posledního transportéru se podařilo uniknout jednomu muži, ale jeho vojáci jej zlikvidovali střelbou z pušek. Důstojník od stíhačů tanků hlásil, že v jižním sektoru se po krátké přestřelce podařilo zajmout tucet přeživších z obrněných transportérů. Také se jim podařilo zlikvidovat tři tanky a zbytek se obrátil k ústupu zpět do Büllingenu. Vypadalo to, že se nám útok povedlo odrazit. V 10 hodin jsem dorazil na velitelství divize a podal zprávu generálu Robertsonovi. Usmál se a řekl ‘To je výborné.’ “*

Bohužel pro podplukovníka Konopa, byla celá tato akce připisována přímo generálu Robertsonovi, který za ni byl vyznamenán Záslušným křížem. Pravda vyšla najevo až v roce

---

⁸³ MACDONALD, Charles. *A Time for Trumpets: The Untold Story of the Battle of the Bulge*. New York : William Morrow & Company Publishers, 1985. 294 s. ISBN 978-0688039233

1959, kdy spisovatel John Toland uveřejnil ve své knize “Battle” nejrůznější hlášení a výpovědi očitých svědků, které potvrdily zásluhy podplukovníka Konopa. Generál Robertson byl tou dobou již po smrti a Konop jej nikdy nekonfrontoval s těmito fakty. Údajně si pouze ve svém výtisku divizní historie tužkou poznamenal “Ne! Tohle za mě udělal Konop!”⁸⁴

Díky statečné obraně nejen vojáků druhé pěší divize se nakonec podařilo německou ofenzívu zastavit a zatlačit zpět. Začátkem roku 1945 se konečně zlepšilo počasí a Američané mohli opět využít svou leteckou nadvládu a zdecimovat německé jednotky, kterým došlo palivo. Bitva trvala do konce února 1945 a americká vojska při ní utrpěla ztráty 75 482 padlých, raněných a zajatých. Také ztratila 733 tanků a dalších obrněných vozidel. Německé ztráty byly mezi 63 a 102 tisíci padlými, raněnými a zajatými. Ztráty tanků se pohybovaly mezi 554 a 800 kusy. Další postup Spojenců vedl přes Siegfriedovu linii a Rýn do srdce Třetí říše. Když dosáhla druhá pěší divize hranic Československa, pověřil generál Robertson podplukovníka Konopa dalším důležitým úkolem. Jelikož byl jediný z důstojníků divize, který mluvil česky, byl pověřen velením předsunutého útvaru, který měl vyrazit směrem do západních Čech. Tak se dostal Matt Konop do rodiště svých předků.

4.6 Československo:

Prvním městem za německou hranicí bylo Klenčí. Odtud pocházela celá rodina z matčiny strany, a proto se podplukovník Konop rozhodl, že jakožto velitel předsunutého oddílu vyrazí směrem do Klenčí sám, pouze se svým řidičem před hlavním vojem jeho jednotek.

Deník: “Plán počítal s tím, že se naše divize bude probíjet dál přes východní Německo, ale porada důstojníků svolaná generálem přestřela nový plán. Tím byl postup do Československa. Během porady přišel na přetřes zásadní problém. V divizi není jediný překladatel do češtiny. Ano, německých jsme měli hned několik, ale českého žádného. ‘Generále podplukovník Konop je původem Čech a mluví česky.’ řekl kdosi. ‘Je to pravda Konope?’ zeptal se generál. V domnění, že mě pozice tlumočnicka udrží na míle daleko od jakéhokoliv nebezpečí jsem hrdě odpověděl ‘Ano pane. Umím česky mluvit, číst i psát.’ Robertson se usmál a odpověděl ‘Výborně. Předsunutý oddíl vyráží zítra ráno. Odted’ jste jeho velitelem. Plukovník Chiles vám předá nástin trasy a cílovou destinaci. Zbytek divize za vámi vyrazí během 48 hodin.’ Páni. Moje představy o poklidném konci války se rázem

---

⁸⁴ Na základě korespondence s Patrickem Dewanem

rozplynuly. Přemýšlel jsem o všech nebezpečích, která nás na cestě přes neznámé území mohou čekat a myslel jsem i na německé jednotky, na které můžeme narazit. Celá ta odpovědnost bude ležet na mých bedrech. Vrchní velení vybralo naši divizi na tento speciální úkol, ale byl to kompliment? Spousta vojáků brblala, že to není fér. Proč právě oni? Nebyla snad Omaha, Kóta 192, Brest, Ardeny, Siegfriedova linie, překročení Rýna a obtížný postup k Lipsku už dost? Generál už ale úkol přijal a my jsme ho následovali. Cesty do Československa jsem se obával i z jiného důvodu. Doma ve Stangelvillu jsem na naši adresu nikdy neslyšel žádnou chválu. Slovo 'Bohunk'⁸⁵ lidé vyslovovali s odporem a častovali nás s ním pravidelně. Báł jsem se, co ve staré vlasti najdu. Báł jsem se, že najdeme zuboženou a špinavou zemi. Báł jsem se chování kolegů důstojníků vůči mě. Vzpomněl jsem si na vyprávění své babičky o chudobě, která panovala v místech kam, jsme se chystali."

Předsunutý oddíl vyrazil za úsvitu na svou dvoudenní cestu k hranicím Československa. První noc, pár hodin po tom co Adolf Hitler spáchal sebevraždu, se oddíl utábořil ještě v Německu. Lidé nebyli příliš přátelští. I přesto, že byl vůdce po smrti, válka pokračovala dál. Následující den se utábořili u hranic Československa a podplukovník Konop přemýšlel co dál.

Deník: "Pokud mi bylo známo, měl jsem být prvním z českých kolonistů ve Stangelvillu, který navštíví domovinu svých předků. Stanu se, po tom, co budu mluvit s místními a sdílet jejich každodenní život, hrdým na svůj původ nebo, budu zahanben? Když jsem vyrůstal báł jsem se otázky 'Jsi Čech?' Budu se bát stejně před ostatními vojáky, až se provalí, že jsem původem Čech? Začaly se mi vracet vzpomínky z dětství. Z Klenčí pocházela rodina Rebitzových, rodina mojí matky a z Domažlic zase celá větev Konopů ze strany otce. Pocházelo odtud spousta lidí ze Stangelvillu. Uměl jsem německy natolik, abych se domluvil a česky jsem hovořil plyně. Rozhodl jsem se proto ustavit své velitelství tak hluboko v Československu, jak to půjde. Vyrazili jsme brzo ráno, jen já a můj řidič v jeepu, který jsem pojmenoval 'Little Kay' po své nejmladší dceři. Jak jsme překročili hranice, všiml jsem si po různu ležících těl kolem silnice. Nepoznával jsem jejich uniformy a neměli ani žádné insignie. Některá byla částečně pohřbena. Zastavili jsme, abychom prozkoumali těla. Ti lidé byli moc staří na to, aby byli v armádě a všichni byli střeleni do hlavy. Řidič mě upozornil na tři muže blížící se z lesa. Měli stejné uniformy jako ti mrtví. Nejdříve začal jeden z nich mluvit lámanou angličtinou, které bylo těžko rozumět. S němčinou to bylo podobné. Zeptal jsem se jich proto, jestli někdo z nich nemluví česky. Udiveně na mě pohlédli a zeptali se: 'Vy mluvíte česky?!' Řekl jsem, že

---

⁸⁵ Anglické hanlivé označení pro osoby českého původu. Podobně jako Wop pro Italy, Mick pro Iry nebo Nip pro Japonsce.

ano. Dva z nich mluvili také česky a vysvětlili nám, že uprchli z kolony 75 tisíc vězňů z koncentračních táborů v Německu. Konec kolony tudy prý prošel ani ne před 15 minutami. Představil jsem si střet s fanatickými vojáky SS. Nestál jsem o něj. Ne takhle blízko konci války. Popsali nám okolnosti svého útěku a tvrdili, že v lesích bude mnoho dalších uprchlíků. Zeptal jsem se i na mrtvé kolem. Němci je prý popravovali když padli vyčerpáním. Řekl jsem jim, aby si nasedli do mého jeepu, abychom je mohli vzít do nejbližší vesnice a zajistit jim nějaké jídlo. Vesnici obývali Němci a jejich starosta mi sdělil, že v lese asi dvě mile odsud jsou další uprchlí vězni. Našli jsme tam asi 120 uprchlíků bez jídla, nemocných a vyčerpaných. Všiml jsem si v okolí několika psů a ptal se, jak mohli vydržovat psy, když sami neměli co jíst. Dozvěděl jsem se, že jedli psy. Zařídil jsem přísun jídla, dek, vody a dalších nezbytností pro tyto zubožené lidi. Dva ze svých zdravotníků jsem pověřil péčí o ně a zajištěním potřebného materiálu. Jeden z uprchlíků byl lékař a ochotně asistoval. Potom jsme se rozloučili a vyrazili směrem do Klenčí.”

Krátce po svém příjezdu narazil podplukovník Konop na několik odbojářů, kteří jej zavedli na své velitelství, kde právě probíhala porada vůdců odboje. K překvapení všech přítomných jim podplukovník Konop nejprve popřál plynou česčinou “dobrý den” a následně jim sdělil, že jsou opět svobodní. Odbojáři nejdříve stáli jako přimrznutí, ale poté začali jásat a vítat Matta v domovině jeho předků.

Deník: “Jak jsme se blížili ke Klenčí, všiml jsem si čerstvě vykopané půdy podél silnice. Neklamná známka minového pole. Projeli jsme alejí a dorazili do samotné vesnice. Rozhlížel jsem se po nějakých známkách života a všiml jsem si muže stojícího před vstupem do radnice. Pozdravil jsem ho česky. Byl překvapený, ale asi si říkal, že pár slov v cizím jazyce se může naučit kde kdo. Pouze krátce odpověděl na můj pozdrav. Začal jsem se ho tedy vyptávat na situaci ohledně nepřátelské aktivity, politické situace v okolí a další užitečné věci, které mi mohl sdělit. Beze slova stál a zíral na mě, překvapený, že mluvím jeho řečí. Neodpověděl na moje otázky ale sám se zeptal: ‘Vy rozumíte Česky?’ a já mu odpověděl ‘Rozumím, jsem stoprocentní Čech.’ Ptal jsem se ho, co na radnici střeží a on odpověděl, že tam právě probíhá schůze místního hnutí odboje, kde se řeší politická a vojenská situace. Slyšeli prý, že jsou Američané poblíž. Jak věděli o pohybech mé 500 členné skupiny mi nebylo známo. Můj oddíl byl navíc tou dobou pořád ještě na území Německa. Já a můj řidič jsme byli jediní dva Američané v okolí. Těžko jsme se mohli měřit s jakoukoliv německou jednotkou. Požádal jsem ho, aby mě odvedl dovnitř na probíhající poradu. Řidič zatím počkal venku v jepeu. Otevřel dveře do velkého sálu, kde kolem stolu stálo asi tucet mužů. Beze slova na mě hleděli, když

jsem k nim kráčet přes sál. Česky jsem je pozdravil a představil se jako podplukovník americké armády s českými kořeny. Řekl jsem jim, že moje divize za krátko dorazí a osvobodí jejich zemi. Nejdřív asi nemohli uvěřit tomu, co se právě stalo, ale pak propukli v jásot, třásli mi rukou, objímali mě a plácali po ramenou. Dokonce jsem dostal i pár polibků. Bylo to zvláštní, po dvou letech, kdy jsem nepoznal ženskou společnost. Když skončilo vítání, seznámili mě se situací. Říkali, že se rozhodli vzít situaci do vlastních rukou a ušetřit Američanům práci s odstraněním německé vlády. Vyřizování účtů začalo u nacisty zvoleného starosty, kterého prý umlátili a nechali ležet u něj doma. Řekl jsem jim, že není možné ve válečném stavu organizovat prozatímní civilní vládu. To je v kompetenci vojenských autorit, ale souhlasil jsem s přechodnou civilní správou, než dorazím příslušné orgány naší divize. Zeptal jsem se koho, si zvolili jako starostu a náčelníka místní policie. Vše potřebné jsem v angličtině sepsal do svého bloku a list předal dočasnému starostovi s tím, že jakmile dorazí americké jednotky, má je předat jejich důstojníkovi. Se všemi jsem se srdečně rozloučil a požádal šéfa policie, jestli by se mnou nešel obhlédnout ony známky kopání před vesnicí. Při obhlídce jsem si všiml dobře oblečeného muže, jak se blíží k nám. Policejní náčelník mi sdělil, že je to jeden z mužů, po kterých jdeme. On prý včera přikázal vykopání minového pole. Poté popadl pušku a chystal se muže udeřit pažbou. Zastavil jsem ho a řekl, že se pokusím situaci vyřešit diskuzí. Přišel asi na tři metry od nás a pozdravil německy 'Gutten abend'. Přikázal jsem mu mluvit česky a představit se. Tvrdil, že se pouze chce dostat do vesnice. Policista na něj začal křičet, že on je ten, kdo donutil místní kopat minové pole a nadával mu do zrádců. Přerušil jsem hádku a dál se muže vyptával. Zjistil jsem, že lže, zejména s pomocí policejního šéfa, který mu vždy skočil do řeči a věci uvedl na pravou míru. Chtěl jsem vyšetřování zakončit, sáhl jsem po svém notesu a zeptal se ho na jméno. 'Konopič' odpověděl. Srazil jsem ho pěstí k zemi a z podpažního pouzdra vytáhl svou pistoli. 'Ty zrádče! Nezasloužíš si žít!' křičel jsem na něj a mířil mu na hlavu. Ten parchant se jmenoval podobně jako můj dědeček. Nejspíš nějaký vzdálený příbuzný. Policista ho chtěl znovu udeřit pažbou, ale můj řidič ho zastavil. Muž mě plačtivě prosil o milost. Žadonil abych ušetřil jeho život. Uklidnil jsem se a přikázal mu nasednout do jeepu. Vrátili jsme se do Klenčí a já policistovi nakázal, aby toho muže zavřel do vězení, dal mu najíst a napít a držel ho pod dohledem než dorazí divize. Potom jsem se vydal do domu starosty. K mému překvapení byl živý, i když sotva dýchal. Byl zle pomlácený, zkrvavený a jen ležel na gauči a nařikal bolestí. Nějaká žena se mu snažila dopřát alespoň trochu pohodlí. Zeptal jsem se proč ho nevzala do nemocnice. Prý se o to pokoušela, ale vyhodili je odtamtud. Řekl jsem jí, ať ho připraví, že se za hodinu vrátím a vše zařídím. Ještě jednou jsem se šel projít po vesnici. Ani vlastně nevím, co jsem hledal. Přemýšlel jsem o

divizi vzdálené pořád dva dny jízdy i o německých vojácích v okolí. Když jsme se chystali k odjezdu, vyběhla z domu skupina místních a prosili mě, ať neodjíždíme. Báli se německých kolaborantů potloukajících se v okolí. Jeden se prý přes pole vydal do Říše. Vše jsem postoupil náčelníkovi policie, který zařídil jeho zatčení. Vrátil jsem se k domu starosty, který už čekal v kolečkovém křesle vyloženém polštáři. Šel jsem ještě do domu, abych se podíval jestli byl nějak víc zdemolován. Když jsem otevíral dveře, uslyšel jsem pláč dítěte a ženský nářek. V jedné z místností jsem našel plačící ženu středního věku a zeptal se, co se děje. Její dcera prý před chvílí porodila, ale ona se bojí opustit dům kvůli tomu co se stalo starostovi. Slibil jsem jí, že hned jak to bude možné, pošlu za ní někoho z vojenských zdravotníků a přikázal jsem jí neopouštět dům. Starostu jsem pak předal náčelníkovi policie s rozkazem, aby mu byla poskytnuta řádná zdravotní péče. Všechny tři zadržené měl co nejdřív předat vojenské policii. Chvilí jsem se ještě procházel, než jsem si řekl, že pro dnešek by to stačilo a vybral jsem s vojínem Taylorem dům, kde zřídíme velitelství a přenocujeme. Rodina, která nás ubytovala, se jmenovala Bendovi. Večer jsem se vyptával na místní poměry, stav jídla a zdravotní péče a také na německou armádu v okolí. Němci prý z města odešli a pravděpodobně uprchli do Německa. Ve vedlejší vesnici prý však včera zastřelili šest lidí. Další den byl vcelku poklidný a já netrpělivě očekával příjezd svých vojáků. Přijela hlídka v jeepu, tak jsem je obeznámil se situací a předal jim zatčené muže, stejně jako seznam příslušníků Němci dosazené místní samosprávy. Další město na mapě byly Domažlice, asi deset mil na východ. Neodvážil jsem se však postupovat dál a rozhodl se počkat na zbytek divize v Klenčí. Když přijel generál Robertson se členy svého štábu, správil jsem je o situaci a oni zřídili štáb divize v domě, kde jsem nocoval. Přijel před postupujícími jednotkami, riziko už bylo v tu chvíli malé. Cílem pro příští den byly Domažlice. Jak jsem se procházel po vesnici, všiml jsem si skupiny lidí, kteří na mě mávali abych šel k nim. Poznal jsem mezi nimi dva muže, kteří byli na schůzce odbojářů na radnici. Přišel jsem k nim a jeden se zeptal 'Jmenujete se Konop, tady v okolí Konopové bydlí, jste odsud?' Vysvětlil jsem mu, že jsem se narodil ve Spojených státech, ale moji předci pocházeli z Klenčí a Mrákova. Chvilí jsme tlachali až jeden z nich řekl 'Víte je to stejně zvláštní, že jsme byli osvobozeni jedním z nás.' Vždyť já nikoho neosvobodil, jen jsem tam přijel první.

Situace se opakovala 4. května v Domažlicích, kam podplukovník Konop opět dorazil v předstihu před hlavními silami. K jeho překvapení vlály na náměstí transparenty s nápisy "Matt Konop - Byli jsme osvobozeni jedním z nás!" Lidé ho pak zvedli na ramena a nosili

kolem náměstí. Z reproduktorů stále dokola vyhrávala československá státní hymna. Tuto událost dnes připomíná pamětní deska na domažlickém náměstí.

Deník: “Další den vyrazila pěchota přes lesy a stezky směrem na Domažlice. Jel jsem také. Jeep jsem zaparkoval před řadou obchodů na náměstí a začal si prohlížet budovy kolem. Mou pozornost upoutal nápis na jedné z nich. Psalo se tam ‘Hruška’. Moje babička se za svobodna jmenovala Hrušková. Přišlo mi to jako zajímavé spojení s minulostí, ale bohužel jsem neměl čas pátrat po vzdálených příbuzných, a tak jsem vyrazil na obhlídku města. Všiml jsem si transparentů nesoucích moje jméno a nápis ‘Osvobození jedním z nás’. Bylo mi v tu chvíli trapně a byl jsem rád, že nikdo z divize netuší, co se na transparentu píše. Poprosil jsem místní jestli by mohli transparenty odstranit. Stále víc a víc lidí přicházelo na náměstí. Spousta měla doma vyrobené české vlajky, kterými nadšeně mávali. Najednou jsem zaslechl známou melodii. Byla to skladba ‘Kde Domov Můj?’, státní hymna Československa. Slyšel jsem ji už mnohokrát. Kolem náměstí byly reproduktory a hymna z nich hrála v nekonečné smyčce. Následovala mě neustále rostoucí skupina lidí, předpokládal jsme, že z čiré zvědavosti. Místní šeptanda však byla rychlejší než náš postup a zprávy o mém jménu a původu sem dorazily před námi. Lidé nás opět objímali, třásli donekonečna rukama a mladá děvčata nás líbala. Dokonce i můj řidič dostal spoustu polibků. Květiny zaplnily náš jeep. Oba jsme dostali doma vyrobené české vlajky a dav nás nepřestával vítat. Někdo jim řekl, že jsem Čech původem odsud a dav mě provolal jejich osvoboditelem. Bylo mi trapně, ale vojín Taylor si celou situaci maximálně užíval. Nějaká skupina mě zvedla na ramena a nosili mě po náměstí. Lidé si mě fotili a snažili se utrhnout cokoli z mé uniformy na památku. Měl jsem co dělat abych se udržel oblečený. Nakonci dne jsem se vrátil na divizní velitelství v Klenčí, kde jsme si všichni sdělovali své dojmy a zážitky posledních dnů. Cítil jsem se doma.”

Následujícího dne se jednotky začaly přesouvat dál směrem na Horšovský Týn a směrem na Plzeň. V Horšovském Týně se nachází zámek, který po tři sta let vlastnil šlechtický rod Trautmannsdorfů. Právě ten si podplukovník Konop vybral jako své další velitelství.

Deník: “Dorazil jsem na zámek v ranních hodinách a sám kníže Trautmannsdorf mě přišel uvítat na nádvoří. Mne, potomka chudých českých sedláků. Byl velmi milý. Jeho panství bylo udržované a přímo na zámku se nacházela i katolická kaple. Tu jsme využili nadcházejícího dne k nedělní bohoslužbě. Večer probíhal v obvyklém duchu plánování aktivit na příští dny. Divize měla postupovat směrem na Plzeň a zaujmout obranu poblíž města. Řekl jsem generálovi, že bychom se měli pokusit město obsadit. Obával jsme se, že pokud zastavíme v

lese a válka skončí, budeme tam trčet kdo ví jak dlouho. Zato ve městě se spoustou budov a milých lidí bude naše čekání značně příjemnější. Generál řekl, že rozkaz obsadit město má 16. obrněná divize, byl to její první bojový úkol, jelikož teprve nedávno dorazila ze Států. Řekl jsem mu, že jsem Čech, znám místní lidi, věřím informacím, které nám sdělují a rád bych se pokusil dostat do Plzně na vlastní pěst. Konečně mi to dovolil. Druhý den ráno jsem šel zámeckou chodbou na nádvoří, kde už čekal řidič s jeepem, když jsem si všiml malých dveří po straně. Instiktivně jsem je otevřel a v malé místnosti za nimi jsem spatřil stát německého důstojníka s pistolí. Sklapl podpatky, zasalutoval a velmi dobrou angličtinou řekl: 'Pane, vzdávám se vám jako válečný zajatec a věřím, že se mnou bude zacházeno podle mezinárodního práva.' Pak uchopil pistoli za hlaveň a podal mi ji se slovy: 'Má zbraň, pane.' Tím byl akt kapitulace dokončen. Tu pistoli mám pořád schovanou. Řekl jsem mu, aby šel se mnou a on mi cestou sdělil, že se s ostatními důstojníky snažil nenápadně dostat do Německa a vyhnout se sovětskému zajetí. Při pozdějším ohledání zámku našli mí muži dalších devět německých vojáků. Nasedl jsem do jeepu a vyrazili jsme na 27 mil dlouhou cestu směrem na Plzeň. V Holýšově jsme narazili na skupinu ženských vězeňkyň z tábora Flossenburg, kde je Němci využívali k otrocké práci. Byli jsme první Američané, které viděli a pronésladovali nás jako kdybycom byli hollywoodské hvězdy. Vítání se opakovalo v každé vesnici, kterou jsme projeli. Všichni věděli, že se Američané blíží a v dalších vesnicích hrála dokonce i kapela. Mezi vesnicemi jsme pak naráželi na stovky německých vojáků, kteří se nám s rukama nad hlavou vzdávali. Snažili se uniknout hrozbě sovětského zajetí. Prikázal jsem jim vždy, aby naložili zbraně do jeepu a na poli vyčkali na naše postupující jednotky. Konečně jsme se dostali do Plzně, ale ulice byly prázdné. Mrazilo mě z toho v zádech, bylo to znamení, že něco není v pořádku. Přijeli jsme na pusté náměstí a já řekl Taylorovi, aby zajel někam, kde budeme kryti. Uprostřed náměstí jsme byli na ráně. Jak jsme se otáčeli zaslechli jsme střelbu. Vyskočili jsme z jeepu a běželi k budově Slávie. Nějaký muž nás vpustil dovnitř a informoval nás, že se jedná o německou policejní stanici. Za nějakou chvíli přijel průzkumný vůz od 16. obrněné divize. Jeho velitel nám řekl, že předsunutá hlídka divize se zastavila u hotelu v rohu náměstí a že právě tam bude jejich velitelství. Ten Čech, co nás pustil dovnitř nám pomohl prohledat sedmipatrovou budovu v jejímž přízemí jsme stáli. Nikde nebylo po Němcích ani památky, a tak jsem se rozhodl budovu ustanovit svým velitelstvím. Z okna v patře jsem vyvěsil standartu divize. Ta přitáhla pozornost lidí, kteří mě považovali za velitele divize. Přišli představitelé místní samosprávy a dokonce i delegace z divadla. Naše divize obsadila Plzeň a okolí, ale měli jsme rozkaz nepostupovat dál na Prahu. Z rozhlasu jsme slyšeli, že v Praze vypuklo povstání a jak Praha volala o pomoc. Měli jsme dost paliva na

cestu tam i zpátky, ale generál to nedovolil. Nechápal jsem, proč neujedeme ještě 50 mil a neosvobodíme i Prahu. Nechápal jsem, proč tu sedíme na zadku. Pravý důvod jsem zjistil až o hodně později. Pondělí bylo nejhorším dnem bojů a jeden z místních důstojníků dorazil na mé velitelství a dožadoval se nějaké akce. Zavedl jsem ho za generálem a překládal, ale Robertson mu sdělil, že máme konkrétní rozkazy nic nepodnikat. Český důstojník znechuceně odešel. Generál se rozhodl, že uspořádáme slavnostní banket v budově Slávie a pozveme i členy místní honorace. Zajistil jsem hudební doprovod naší divizní kapelou a požádal zásobovacího důstojníka, aby zajistil pohoštění. V tu dobu už jsme měli přístup k tomu nejlepšímu pivu na světě, Pilsner Urquell! Večer byly prostory Slávie doslova zaplaveny herci, zpěváky a tanečnicemi z místních divadel. Byla mi svěřena funkce hlavního ceremoniáře a vše jsem uváděl jak česky, tak anglicky. Dvě minuty před půlnocí jsem přerušil program kapely a chopil se slova. Všechny jsem přivítal a poděkoval jsem za milé přijetí. Přesně o půlnoci jsem ohlásil 'Vaše země je osvobozena od německé okupace. Německo kapitulovalo. Československo je opět svobodné.' Propukl jásot jaký jsem v životě neslyšel. Reproduktory, které přenášely můj proslov, byly rozmístěny i v ulicích a okny se dovnitř hrnul nadšený jásot. Následovalo obvyklé třesení rukou, objímání a líbání. Pak se k slzám dojatý vedoucí pěveckého sboru chopil slova a společně se svými lidmi zazpívali, po šesti dlouhých letech, 'Kde Domov Můj'. Zpívali a zpívali jako nikdy předtím. Lidé na ulici se přidali také a zpívali neustále dokola. Po patnácti minutách vedoucí řekl generálu Robertsonovi: 'Nikdy jsem tu píseň neslyšel tak krásně zazpívanou jako dnes.' Slzy začaly stékat po tvářích obou mužů a chvíli bylo ticho. Jen jeden ze všech amerických důstojníků v sále zpíval společně s davem. Tím důstojníkem jsem byl já. Spát jsme šli až po svítání."

Během svého působení v Plzni se Matt Konop seznámil s katolickým farářem Adolfem Doležalem, kterému po nástupu komunistů k moci pomohl uprchnout do USA a usadit ve městě Two Rivers ve Wisconsinu, kde žil se svou rodinou už před válkou. Přes něj udržoval kontakty s novou vlnou českých emigrantů a disidentů. Do Československa, které mu na konci války tolik učarovalo, se vrátil dvakrát. Nejprve v roce 1974 společně s další stovkou veteránů 2. pěší divize. Měli strávit tři dny v Plzni a okolí, ale na příkaz státních orgánů místo toho jeli do Prahy. Divizní znak s indiánem v bílé hvězdě byl v místních lidech stále zakořeněn a když autobusy přejížděli přes náměstí, lidé jim nadšeně mávali. Doležal požádal Konopa, aby předal zprávu o jeho osudu faráři plzeňské katedrály. Konop využil nastalého zmatku na náměstí a zprávu se mu do katedrály povedlo doručit. V Praze pak s lidmi česky diskutoval v kavárnách a restauracích. Nikdo mu nechtěl věřit, že je Američan a měli ho spíše

za agenta provokatéra. Společně s Doležalem plánovali další výlet do Československa na rok 1979. Adolf Doležal však zemřel dřív, než stačili svůj podnik uskutečnit, a tak jel Matt Konop sám. Tentokrát do míst svých předků, tedy na Chodsko. Jeden z místních ho požádal o podpis do knihy Bílý týden, kterou ilegálně sepsal Jan Vrba a která pravdivě informovala o osvobození americkou armádou. Ke svému úžasu tam našel vlastní fotografii z května 1945. Chtěl se vrátit ještě jednou, ale zdravotní stav mu to nedovolil. Podplukovník Matt Konop zemřel na srdeční infarkt dne 12. května 1983 ve věku 77 let. Podle slov jeho vnuka mu prý zlomilo srdce, když při svých poválečných návštěvách viděl český národ znovu pod útlakem. Jeho vnučka Jane objevila po jeho smrti deník a další předměty z války v jejich sklepě. Památku podplukovníka Konopa každoročně připomíná jeho vnuk Patrick Dawene, který na základě jeho zápisků vytvořil divadelní hru s názvem "Accidental Hero".

5. Seržant Michael Strank, rota Easy, 2. prapor, 28. pluk, 5. divize

Námořní pěchoty

5.1 Původ a dospívání: Michael Strank se narodil 10. listopadu 1919 v obci Jarabina, okres Prešov na dnešním východním Slovensku do rusínské rodiny. Jeho otec Vasil Strank odešel v roce 1920 do pensylvánského Franklin Borough v okrese Johnstown, kde se živil prací v místních ocelárnách. O tři roky později za ním přijela jeho manželka Marta, za svobodna Grofiková, i s pětiletým Michaellem. Jeho dva bratři Petr a John, stejně jako nejmladší sestra Mary se narodili už ve Spojených státech.

Když byl v roce 1935 jeho otec naturalizován jako občan Spojených států, dostal díky tomu občanství jak Michael, tak i zbytek rodiny. Vzdělání získal na Franklin Borough High School, kterou absolvoval v roce 1937. Dalších 18 měsíců pak strávil v řadách Civil Conservation Corps, což byl program zavedený v rámci New Deal Franklina D. Roosevelta nabízející práci mladým mužům od 18 do 25 let. Obvykle se jednalo o dřevářské, těžařské nebo stavební práce a program měl ulevit rodinám trpícím nezaměstnaností v důsledku hospodářské krize.⁸⁶

5.2 Vstup do Námořní pěchoty a předválečná služba: Michael se upsal 6. října 1939 v Pittsburghu ke čtyřem letům služby ve Sboru námořní pěchoty. Výcvik v táboře Parris Island v Jižní Karolině ukončil v prosinci téhož roku a byl začleněn do sestavy výcvikového tábora jako poštovní úředník k velitelské rotě a později k výcvikové rotě William v hodnosti vojína první třídy. 23. ledna 1941 byl převelen k velitelské rotě, třetího praporu, 7. pluku, 1. brigády námořní pěchoty a odvelen na základnu Guatanamo na Kubě. 1. února byla 1. brigáda použita jako základ pro nově vznikající 1. divizi námořní pěchoty a stažena zpět do USA. Nejprve na Parris Island, kde byl 23. dubna povýšen do hodnosti desátníka a převelen k rotě King, třetího praporu, 7. pluku. V září byla jeho jednotka přesunuta do nově vznikajícího Camp Lejeune v Severní Karolině. Právě zde zastihly Michaela a jeho jednotku události 7. prosince 1941.⁸⁷

⁸⁶ RUSINKO, Elaine. *Marine Sergeant Michael Strank Awarded Certificate of US Citizenship* [online]. Academy of Rusin culture in Slovak republic, 2008 [cit 15.4.2023]. Dostupné z http://www.rusynacademy.sk/english/en_history.html

⁸⁷ WICKS, Dale. *Sgt. Michael Strank* [online]. The Michael Strank Project, 2015 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://strank.org/sgt-michael-strank/>

5.3 Odjezd do Tichomoří: V první polovině ledna se začala zkonsolidovaná 1. divize chystat k odjezdu do zámoří. Jak bylo určeno již v předválečných plánech, celý Sbor námořní pěchoty se měl soustředit pouze na tichomořské bojiště a záležitosti v Evropě přenechat čistě v jurisdikci armády⁸⁸. Strank byl 26. ledna povýšen do hodnosti seržanta a byla mu svěřena funkce velitele družstva. Situace na bojišti se ovšem rapidně měnila, a proto bylo rozhodnuto o vyčlenění třetího praporu, 7. pluku ze sestavy 1. divize. Prapor měl sloužit jako jádro nově vznikající 3. brigády a v dubnu byl přes San Diego odeslán na ostrov Samoa, kam dorazil 28. dubna 1942. Zde měla 3. brigáda sloužit jako posádka ostrova a bránit jej v případě japonské invaze, ale také plnit úkoly výcvikového a doplňovacího tělesa pro nově připlouvající jednotky⁸⁹.

Je důležité si uvědomit fakt, že před začátkem války byl Sbor námořní pěchoty na poměry ozbrojených sil malou a elitní jednotkou, která však po vypuknutí války začala rychle růst. Veteráni se zkušenostmi z meziválečných konfliktů, jako například Nikaragui, byli potřeba jak na bojišti, tak v zázemí, aby dál předávali své zkušenosti ve výcviku. To byl také jeden z důvodů, proč byli Strank a jemu podobní ponecháni v týlu a neúčastnili se nadcházející operace na ostrově Guadalcanal⁹⁰.

V srpnu byl 7. pluk na Samoe vystřídán 22. plukem a začleněn zpět do sestavy 1. divize. Následně odplul na Guadalcanal, kde měl posílit značně tenký perimetr kolem životně důležitého Hendersonova letiště⁹¹. Jak bylo zmíněno výše, Strank a další dělesloužící poddůstojníci zůstali na Samoe a poskytli kádr pro 22. pluk tvořený čerstvými nováčky. V září 1942 byl seržant Strank na vlastní žádost přeložen k nově vznikajícímu 3. praporu Raiders.⁹²

5.4 Krátká historie jednotek Raiders: Podobně jako v případě armádních jednotek Rangers, rozhodlo i velení Námořní pěchoty o vytvoření speciálních jednotek po vzoru britských Commandos. Na rozkaz generála Thomase Holcomba byl v 16. února 1942 vytvořen 1.

---

⁸⁸ S výjimkou detačmentů na větších lodích námořnictva účastníci se operací v Evropě. Zajímavostí je, že při vylodění v Normandii žádal velitel detačmentu na palubě bitevní lodi USS Texas o povolení k posílení 2. praporu Rangers při jejich obraně Pointe-du-Hoc, více viz Otto Masny.

⁸⁹ WICKS, Dale. *Sgt. Michael Strank* [online]. The Michael Strank Project, 2015 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://strank.org/sgt-michael-strank/>

⁹⁰ Operace Watchtower.

⁹¹ Pojmenováno podle majora Loftona R. Hendersona, který 4. června 1942 vedl letku VMSB-241, čítající osm zastaralých střemhlavých bombardérů SB2U Vindicator a osm novějších SBD Dauntless z letiště na ostrově Midway k prvnímu úderu proti japonským letadlovým lodím. Letka neúspěšně napadla letadlovou loď Hiruy a utrpěla 75% ztráty. Major Henderson během útoku zahynul a posmrtně byl vyznamenán Námořním Křížem.

⁹² WICKS, Dale. *Sgt. Michael Strank* [online]. The Michael Strank Project, 2015 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://strank.org/sgt-michael-strank/>

prapor Raiders pod velením plukovníka Merrita A. Edsona, známého u svých mužů spíše pod přezdívkou „Red Mike“. Dobrovolníci tvořící kádr 1. praporu pocházeli většinou z řad 5. pluku. Výcvik probíhal na základně Quantico, v Západní Virginii. Důraz byl kladen hlavně na taktiku obojživelných útoků za využití gumových člunů. Špičková fyzická kondice a precizní střelba byly samozřejmostí. Také byli upřednostňováni námořní pěšáci nižšího věku a bez rodinných závazků. O tři dny později, 19. února, byl vytvořen 2. prapor Raiders pod velením podplukovníka Evanse F. Carlsona. Samotné pozadí vzniku Raiders je značně komplikované a není předmětem této práce, proto je zde podáno ve zkrácené formě.⁹³

1. prapor se vyznamenal zejména při tažení na Guadalcanalu. V den zahájení operace Watchtower, 7. srpna 1942, byl praporu svěřen útok na ostrov Tulagi ležící cca 30 kilometrů severně od Guadalcanalu. Zde se nacházel hluboký přístav vhodný pro lodě větších tonáží, stejně jako opravárenská zařízení a základna hydroplánů vybudovaná Japonci. Poté co zlomili japonský odpor na Tulagi, byl prapor přesunut na Guadalcanal, kde pomáhal při obraně perimetru kolem letiště. Asi nejslavnější akcí 1. praporu je obrana Kóty 123 na jižním cípu perimetru mezi 12. a 14. zařím 1942, která vešla do dějin jako bitva o Edsonův hřeben, nebo také Krvavý hřeben. Raiders posílení 1. vysadkovým praporem Námořní pěchoty po tři dny a noci hájili pozice proti mnohonásobné přesile Japonců. Kdyby Japonci prorazili, nestálo by už nic mezi nimi a Hendersonovým letištěm. Námořní pěšáci však za cenu těžkých ztrát linie udrželi a Japonci tak vyčerpali poslední zbytky svých sil k útočným akcím.⁹⁴

Druhý prapor se proslavil nájezdem na atol Makin ve dnech 17. a 18. srpna 1942. Cílem bylo zničení japonských instalací na ostrově, získání zajatců a zjištění bližších informací o pohybech posil z Gilbertových ostrovů směrem ke Guadalcanalu. Akce byla úspěšná pouze v prvním z vytyčených cílů, kdy Raideři podplukovníka Evanse zabili 46 japonských vojáků, zničili dva hydroplány a dvě pobřežní bárky. 2. prapor měl celkem 19 padlých, 17 zraněných, 9 zajatých⁹⁵ a 2 pohřešované. Jednalo se spíše o propagandistické vítězství a pozdvižení morálky. Stejně tak byly otestovány a upraveny jednotlivé taktiky. Následně se druhý prapor přesunul na Guadalcanal, kde podnikl svou legendární „Dlouhou hlídku“ kdy po třicet dní

---

⁹³ ROTTMAN, Gordon. *Speciální jednotky USA v Pacifiku za druhé světové války*. Brno : Computer press a.s., 2007. 50 s. ISBN 978-80-251-1782-8

⁹⁴ ROTTMAN, Gordon. *Speciální jednotky USA v Pacifiku za druhé světové války*. Brno : Computer press a.s., 2007. 55-56 s. ISBN 978-80-251-1782-8

⁹⁵ Později převezeni na ostrov Kwajalein a popraveni.

pronásledoval v džungli zbytky japonských vojsk stahujících se od perimetru, stejně jako napadal zásobovací zařízení a narušoval přísun posil.⁹⁶

Na základě těchto událostí a zkušeností byl vytvořen 3. prapor na Samoe, pod velení podplukovníka Harryho B. Liversedge, jehož příslušníkem se seržant Strank stal a 4. prapor vytvořený v kalifornském Camp Pendeltonu pod velením podplukovníka Jamese Roosevelta⁹⁷. Prvním bojovým úkolem 3. praporu bylo vylodění na Russelových ostrovech, ležící na půl cesty mezi Guadalcanalem a Novou Georgií, známé pod označením operace Cleanslate. Operace se účastnila i 43. pěší divize armády⁹⁸.

5.5 Russelovy ostrovy: Když se začátkem roku 1943 začala bitva o Guadalcanal chýlit ke konci, obracelo vrchní velení svou pozornost k ostrovu Nová Georgie a jeho okolí, zejména k ostrovu Rendova. Na operaci takového rozsahu však nebyly k dispozici dostatečně velké síly, a proto byly jako cíl zvoleny Russelovy ostrovy. Toto malé uskupení tvoří dva hlavní ostrovy Pavuvu a Mbanika s menšími ostrůvky rozroušenými kolem. Podle zpráv leteckého průzkumu a pobřežních pozorovatelů využívali Japonci tyto ostrovy k soustředování posil před jejich finální cestou na Guadalcanal. Po jejich obsazení měly ostrovy sloužit zejména jako předsunutá základna torpédových člunů a v plánu byla i výstavba letiště, které by zkrátilo cestu z Hendersonu k Mundě na Nové Georgii o 65 mil⁹⁹.

Původní plán admirála Halseyho z 29. ledna 1943 počítal s vyloděním jediného praporu pěchoty a dvou protiletectkých baterií. Generál Patch, velitel XIV. sboru armády, však na základě zpráv rozvědky, která odhadovala japonskou posádku kolem 400 mužů, prosadil nasazení větších sil. V této době Američané stále nevěděli, že Japonci své síly z Guadalcanalu evakuují. K útoku byly vyčleněny dvě plukovní bojové skupiny¹⁰⁰ ze 43. pěší divize armády, 3. prapor Raiders a detačment protiletadlového dělostřelectva z 11. obranného praporu námořní pěchoty¹⁰¹. Námořní síly se skládaly ze 4 torpédoborců, 4 transportních torpédoborců, 5 minilovek a 12 větších vylodňovacích člunů LCT¹⁰² a menších vylodňovacích

---

⁹⁶ ROTTMAN, Gordon. *Speciální jednotky USA v Pacifiku za druhé světové války*. Brno : Computer press a.s., 2007. 59-63 s. ISBN 978-80-251-1782-8

⁹⁷ Syn prezidenta F.D. Roosevelta.

⁹⁸ ROTTMAN, Gordon. *Speciální jednotky USA v Pacifiku za druhé světové války*. Brno : Computer press a.s., 2007. 64 s. ISBN 978-80-251-1782-8

⁹⁹ MILLER, John Jr. *Guadalcanal the First Offensive*. Boston : BDD Special Editions, 1993. 351 s. ISBN 978-0792458579

¹⁰⁰ V americké terminologii regimental combat team, zkratka RCT, je uskupení, jehož jádro tvoří pluk pěchoty doplněný o další jednotky potřebné ke konkrétní operaci. Například ženijní, dělostřelecké, obrněné atd.

¹⁰¹ Prapory vytvořené pro posádkové úkoly a obranu dobytých ostrovů.

¹⁰² Landing craft tank. Vylodňovací člun střední velikosti schopný přepravovat až tři tanky nebo náklad o celkové hmotnosti 250 tun.

člunů LCVP¹⁰³. Velitelem celé operace se stal admirál Turner, pozemním jednotkám velel John H. Hester, velitel 43. pěší divize.¹⁰⁴

První jednotky se začaly shromažďovat na plážích poblíž Koli Point na Guadalcanalu ráno 16. února 1943. Další následovaly o den později. Průzkumný tým složený z důstojníků armády, námořnictva a námořní pěchoty se vylodil 17. února z novozélandského křižníku Moa v zátoce Renard¹⁰⁵ na Mbanice. Jejich úkolem bylo vybrat vhodné invazní pláže, lokality pro letiště a přesněji definovat sílu protivníka¹⁰⁶. Místní domorodci je ujistili, že všichni japonští vojáci byli evakuováni už před několika dny a ostrovy jsou neobsazené. S touto informací se průzkumníci vrátili na Guadalcanal v noci z 18. na 19. února a operace Cleanslate dostala zelenou. Jednotky se začaly nalodovat v půl šesté ráno 20. února a relativně krátká noční plavba bez výjimečných událostí je dostala za rozbřesku 21. února k břehům Russelových ostrovů. Útočné síly se rozdělily na 103. plukovní bojovou skupinu, 169. plukovní bojovou skupinu a 3. prapor Raiders a v 6 hodin začaly přistávat na přidělených plážích. Operace byla v předstihu před časovým plánem jelikož bylo upuštěno od předinvazní námořní dělostřelecké přípravy. První prapor ze 103. plukovní bojové skupiny přistál na Žluté pláži v zálivu Wernham¹⁰⁷, druhý prapor na Modré pláži v zátoce Renard na Mbanice a 3. prapor Raiders se vylodil podlíz zátoky Paddy¹⁰⁸ na Pavuvu. Vše zatím probíhalo bez jediného výstřelu a hlídky okamžitě vyrazily do džungle pátrat po nepříteli avšak bez výsledku. Hlídky ženistů lokalizovaly zdroje pitné vody. Pozdě odpoledne kolem 18. hodiny byla mezi oběma ostrovy natažena telefonní linka. V 19 hodin se všechny hlídky vrátily do perimetrů svých jednotek a připravily se k první noci na ostrově. Další den se nesl v duchu vykládání zásob a upevňování předmostí. Začaly také první práce na budoucích silnicích spojujících sklady zásob, pláže a nově vyznikající letiště. Japonci tuto operaci nijak nenarušili¹⁰⁹.

Pro 3. prapor Raiders, měla být tato operace jakousi generálkou před dalším nasazením. Rota Dog jejímž byl Michael Strank příslušníkem, se vylodila za pomoci gumových člunů v zátoce Paddy, kde zajistila předmostí pro vylodění 169. plukovní bojové skupiny. K žádným

---

¹⁰³ Landing craft vehicle personel. Malý vylodovací člun schopný pojmout třicet šest mužů s plnou polní nebo menší vozidla jako Jeep Willys.

¹⁰⁴ MILLER, John Jr. *Guadalcanal the First Offensive*. Boston : BDD Special Editions, 1993. 352 s. ISBN 978-0792458579

¹⁰⁵ Renard Sound

¹⁰⁶ Zde je vidět nezkušenost a nedokonalost tehdejší taktiky obojživelných operací. V pozdějších fázích války tyto činnosti zajišťovaly speciálně cvičené průzkumné týmy. Například Alamo Scouts ze šesté armády nebo rota obojživelného průzkumu námořní pěchoty.

¹⁰⁷ Wernham Cove

¹⁰⁸ Paddy Bay

¹⁰⁹ MILLER, John Jr. *Guadalcanal the First Offensive*. Boston : BDD Special Editions, 1993. 354-355 s. ISBN 978-0792458579

významným událostem nedošlo, a proto byl čtyřtýdenní pobyt na Pavuvu využit spíše k výcviku a zdokonalování schopností ve vedení obojživelných operací i bojových hlídek v džungli. Největším nepřítelem se staly nemoci a podvýživa, které si vybraly svou daň mezi třetinou mužstva. Případů malárie a kožních nemocí přibývalo každým dnem. Dalším problémem byl nedostatek vlastní transportní kapacity u takto specializované jednotky jakou Raiders byli. Zásoby a další vybavení bylo nutné přepravovat ručně do skladů ve vnitrozemí a celkově převládala nálada jakéhosi plýtvání potenciálem elitních námořních pěšáků. Jediným zpestřením činnosti byly na konci února dvě průzkumné hlídky na Novou Georgii trávající tři týdny. Jednalo se však čistě o průzkum a bylo nařízeno se vyhýbat bojovým kontaktům s nepřítelem. Prapor byl stažen 19. března zpět na Espiritu Santo do tábora Rennie. 1. května byla rota Dog reorganizována na rotu Mike a celý prapor byl začleněn do nově vzniklého 2. pluku Raiders pod přímým velením 1. obojživelného sboru. Léto 1943 bylo věnováno přípravám na nadcházející vylodění na ostrově Bougainville.¹¹⁰

5.6 *Bougainville*: Po završení kampaně na Nové Georgii a přilehlých ostrovech obrátil štáb admirála Halseyho svou pozornost na nejsevernější ostrov ze Šalamounova souostroví Bougainville, který je zároveň největším ostrovem celého skupiny. Mělo jít o pravé křídlo obchvatu Rabaulu na Nové Británii v rámci operace Carthwheel generála MacArthura. Levé křídlo vedlo útok přes severní pobřeží Nové Guineji a směrem na mys Gloucester a Arawe na Nové Británii¹¹¹.

Prvním z mnoha problémů, kterým plánovači čelili, byl nedostatek transportních prostředků potřebných pro přímý útok na silné japonské pozice. Za cíl vylodění byla vybrána oblast Zátoky císařovny Augusty¹¹² a přilehlý mys Torokina, kde se předpokládal terén vhodný pro stavbu letiště a podle hlášení průzkumných hlídek byla japonská obrana marginální. Letecké síly ze základen ve střední části Šalamounových ostrovů totiž neměly potřebný dosah a byly schopné účinně pokrýt pouze jižní část ostrova. Bylo také učiněno rozhodnutí nedobývat celý ostrov, ale pouze vybudovat silně bráněný perimetr v jihozápadní části ostrova, odtud měla být následně postupně neutralizována jednotlivá ohniska japonského odporu, která se nacházela na severní a východní straně ostrova¹¹³.

---

¹¹⁰ HOFFMAN, Jon T. *From Makin to Bougainville: Marine Raiders in the Pacific War*. Chicago : Didactic Press, 2015. 60 s. ISBN 978-9386367204.

¹¹¹ HOFFMAN, Jon T. *From Makin to Bougainville: Marine Raiders in the Pacific War*. Chicago : Didactic Press, 2015. 82 s. ISBN 978-9386367204

¹¹² Emperess Augusta Bay

¹¹³ MILLER, John Jr. *Cartwheel: Reduction of Rabaul*. Washington D.C. : National Historical Society, 1993. 229 s. ASIN B000K6SP6K.

Operace Cherryblossom byla zahájena v 7:10 hodin ráno 1. listopadu 1943. 3. prapor Raiders, který společně s 2. praporem tvořil 1. pluk Raiders, měl útok vést. Kvůli nedostatku transportní kapacity, bylo možné přepravit pouze dva pluky ze 3. divize namořní pěchoty a to 3. a 9. Zbytek jednotek, společně s armádní 37. pěší divizí měl dorazit ve druhé vlně po zajištění předmostí. 2. prapor společně s oběma pluky 3. divize dostal za úkol obsazení pláží v Zátocě císařovny Augusty a na Mysu Torokina. 3. prapor byl pověřen útokem na ostrov Puruata ležící západně od Mysu Torokina. Rota Mike, které byl Michael Strank součástí, však byla z této akce vynechána a byla dočasně přidělena ke 2. praporu. Celou oblast bránila pouze japonská pěší rota posílená o několik děl ráže 75 milimetrů. Samotný ostrov Puruata byl bráněn jedinou četou. I přesto však Japonci odpověděli na americké vylodění efektně. Děla i kulometry byly předem pečlivě rozmístěny tak, aby se jejich palebná pole překrývala a mohla pálit do boku vylodňujících se sil. Jednomu z děl se podařilo potopit čtyři vylodňovací čluny a deset dalších poškodit, než bylo vyřazeno hrdinnou akcí seržanta Roberta A. Owense z prvního praporu 3. pluku. Za tento čin byl seržant Owens posmrtně vyznamenán Medailí cti. Ve člunech zahynul také major Leonard M. Mason, velitel prvního praporu 3. pluku¹¹⁴.

Rota M, dočasně přidělená ke 2. praporu, se po vylodění zkonsolidovala a vyrazil směrem do vnitrozemí splnit svůj přidělený úkol. Tím bylo zablokování stezky Piva, hlavní přístupové cesty k vylodňovacím plážím. Velení nepředpokládalo rychlý příchod japonských posil ze severní části ostrova, a to zejména kvůli obtížnému hornatému terénu ve střední části Bougainvillu. Tato blokovácí pozice měla spíše zajistit případný nástupní prostor pro americké jednotky a zároveň sloužit jako nejzašší bod obrany plánovaného perimetru. Jednotlivé roty se střídaly v udržování blokovácí pozice ve 24 hodinových intervalech. Mezi 5. a 10. listopadem odrazily několik japonských útoků a samy prováděly omezené ofenzivní akce, většinou za účelem odhadnutí sil protivníka a jejich možností. První větší útok přišel v noci 7. listopadu, tou dobou pozice hájili namořní pěšáci z roty Easy. Rota George spěchala z pláže na pomoc, ale Japonci se stáhli ještě před jejím příchodem. Celou noc však udržovali silnou minometnou palbu na pozice Raiders. Ráno 8. listopadu dorazily roty Mike a Howe, aby vystřídaly rotu Easy. Po zkušenostech z předešlé noci rozhodlo velení pozice posílit o jednu rotu a další dvě roty držet v záloze pro případ silnějšího nepřátelského útoku. Ten přišel téže noci. Podle pozdějších hlášení se síla nepřítelů odhadovala zhruba na sílu praporu¹¹⁵. Útok se povedlo zadržet a druhý den dopoledne prošly roty Easy a Fox blokovácími pozicemi

---

¹¹⁴ HOFFMAN, Jon T. *From Makin to Bougainville: Marine Raiders in the Pacific War*. Chicago : Didactic Press, 2015. 85 s. ISBN 978-9386367204.

¹¹⁵ Tabulkové stavy japonských jednotek se lišili od stavu amerických.

a zahájily lokální protiútok trvající dvě hodiny. Poté se stáhly zpět do výchozích pozic. Finální útok byl naplánován na 9. listopadu ráno. Po půlhodinové dělostřelecké přípravě vyrazily roty Love a Fox do útoku. Japonci, kteří útok očekávali, kladli tuhý odpor a kolem poledne bylo potřeba ze zálohy povolat roty Item a Mike. Blokovací pozici dočasně převzal 9. pluk námořní pěchoty, který také vyslal několik čet na pomoc čtyřem rotám Raiders. Japonský odpor se zhroutil v polovině odpoledne a zbytky sil se stáhly. Hlídky pak objevily tábořiště, jež podle nalezených dokumnetů a předmětů identifikovali jako tábořiště japonského 23. pluku. Během této akce se vyznamenal voják první třídy Henry Gurke z roty Mike. Ten vlastním tělem zalehl japonský granát a tím zachránil život několika námořních pěšáků. Posmrtně byl za tento čin vyznamenán Medailí cti¹¹⁶.

Na narozeniny Sboru námořní pěchoty, tedy 10. listopadu 1943, byl celý pluk Raiders stažen do zálohy, kde vykonával pouze menší hlídkovou činnost. V té době začaly připlouvat pluky 37. pěší divize armády a postupně přebíraly obranné pozice od námořních pěšáků. Nutno podotknout, že i krátké hlídky a víceméně jakýkoliv pohyb za plážemi byl v úvodních dnech bojů značně obtížný. Hned za pásem pobřeží se rozkládaly veliké mangrovníkové bažiny, stezky byly podmáčené a blátivé a na řadě míst zneprůchodněné častými přívalovými dešti. Situace se postupně začala lepšit poté, co se do práce pustili armádní ženisté a stavební prapory námořnictva¹¹⁷.

23. listopadu dorazil na ostrov také 1. výsadkový prapor námořní pěchoty, který byl dočasně přidělen k 1. pluku Raiders. Výsadkáři společně s rotou Mike 3. praporu vyrazili 29. listopadu opět do akce. Cílem bylo japonské skladiště zásob u Koiari ležící jihovýchodně od amerického perimetru. Velení chtělo zopakovat úspěšný nájezd obodbného typu na Tasimboko, který významnou měrou přispěl k vítězství v bitvě o Guadalcanal. Podle zpráv průzkumu z 27. a 28. listopadu neměli námořní pěšáci narazit na žádný japonský odpor. Nájezd byl zahájen ve 4:00 ráno 29. listopadu, kdy se první výsadkový prapor pod velením majora Richarda Fagana, který byl zároveň velitelem celého nájezdu, vylodil na severním okraji Koiari. Výsadkářům se sice podařilo obsadit zásobovací sklad a zaujmout obranné pozice shruba 180 metrů od pláže, ale už od začátku vylodění byli pod silnou delostřeleckou, minometnou i kulometnou palbou, ale zatím vše probíhalo podle plánu. Rota Mike se vylodila krátce po výsadkářích o 800 metrů jižněji a ihned se dostala do těžké palby. Během několika

---

¹¹⁶ HOFFMAN, Jon T. *From Makin to Bougainville: Marine Raiders in the Pacific War*. Chicago : Didactic Press, 2015. 83 - 86 s. ISBN 978-9386367204.

¹¹⁷ MILLER, John Jr. *Cartwheel: Reduction of Rabaul*. Washington D.C. : National Historical Society, 1993. 257 s. ASIN B000K6SP6K.

desítek minut měli Raiders 13 raněných a kvůli koncentrované kulometné a minometné palbě se prakticky nemohli pohnout. Předsunutí návodčí z 12. pluku námořní pěchoty sice povolali palbu 155 milimetrových houfnic pálících z 16 kilometrů vzdáleného perimetru kolem mysu Torokina, ale bez valnějšího výsledku. Kolem poledne, když ztráty přibývaly a japonská palba stále houstla, požádal major Fagan o evakuaci svých jednotek. Dva pokusy o evakuaci pomocí vylodovacích člunů byly neúspěšné kvůli silné nepřátelské palbě a Japonci pomalu tlačili námořní pěšáky zpět do moře. Ve světle hrozícího rozdrčení 600 námořních pěšáků, kterým již začínala docházet munice, odklonilo velení námořnictva torpédoborce USS Fullam, USS Lansdowne a USS Lardner z eskorty zásobovacího konvoje a vyslalo je na pomoc obklíčeným Raiders a výsadkářům. Další podporu poskytly čluny LCI¹¹⁸ v konverzi na čluny palebné podpory. V koordinaci s pozemním dělostřelectvem, leteckými údery a námořní dělostřelbou se před devátou hodinou večer konečně podařilo evakuovat obklíčené námořní pěšáky. Nájezd byl fiaskem a Američané utrpěli ztráty 15 padlých, 99 raněných a 7 pohřešovaných. Nepodařilo se splnit žádný z vytyčených cílů kromě zabití 145 až 291 nepřátelských vojáků. Podle pozdějších odhadů stály jednotky majora Fagana o síle 600 mužů proti zhruba 1200 japonských vojáků z 23. pěšího pluku¹¹⁹.

Po těchto zkušenostech bylo upuštěno od dalších akcí podobného rázu a jednotky jak armády, tak Námořní pěchoty se soustřeďovaly spíše na posílení a pomalé rozšiřování perimetru kolem mysu Torokina. Další a další jednotky armády připlouvaly na Bougainville a postupně střídaly jednotky třetí divize námořní pěchoty. Dne 15. prosince poté, co přistály poslední jednotky z 23. divize armády, známé také jako divize Americal¹²⁰ bylo velení nad ostrovem přeneseno z 1. obojživelného sboru na XIV. armádní sbor. Potenciál elitních námořních pěšáků byl opět plýtvání, tentokrát v pracovních úkolech na letištích nebo prací na cestách a silnicích. Když byl 1. pluk Raiders definitivně vystřídán 145. pěším plukem 37. divize, nalodili se jeho příslušníci 11. ledna 1944 na transportní loď a odpluli na Guadalcanal¹²¹.

5.7 Rozpuštění Raiders a návrat do USA: Jak se fronta posouvala blíž a blíž k Japonsku, bylo velitelství námořní pěchoty jasné, že potřeba přepadových jednotek typu Raiders už přestává

---

¹¹⁸ Landing craft infantry. Vylodovací plavidlo střední velikosti schopné přepravovat až rotu pěchoty. Čluny konvertované k rolím palebné podpory byly vyzbrojeny třemi 40 milimetrovými kanóny, šesti kulometry ráže 12,7 milimetrů a deseti raketometry Mk7 navíc ke své standratní výzbroji čtyř 20 milimetrových kanonů Oerlikon.

¹¹⁹ SHAW, Henry. *Isolation of Rabaul: History of U. S. Marine Corps Operations in World War II*. Quantico : Historical Branch USMC, 2013. 270-272 s. ISBN 978-1481969307.

¹²⁰ Složenina slov Amerika a Caledonia. Dvacátá třetí divize je jedinou divizí v historii americké armády, která byla aktivována mimo území spojených států a to 27. května 1942 na Nové Caledonii.

¹²¹ HOFFMAN, Jon T. *From Makin to Bougainville: Marine Raiders in the Pacific War*. Chicago : Didactic Press, 2015. 87 s. ISBN 978-9386367204

být aktuální. Boje se z džunglí přesunuly na ostrovy s otevřenější krajinou. Také japonská armáda změnila taktiku a nyní se soustředila na budování komplexních pevnostních systémů, které bylo třeba dobývat hrubou silou. Začátkem roku 1944 existovaly již čtyři divize námořní pěchoty a dvě další byly v procesu výcviku a aktivace. I když bylo v aktivní službě přes půl milionu mužů, sbor se stále potýkal s nedostatkem lidské síly. Bylo proto rozhodnuto, že místo naverbování většího počtu nováčků budou nově vznikající divize posíleny právě bývalými Raidery a výsadkáři. 1. pluk Raiders byl přeměněn na 4. pluk námořní pěchoty¹²² a zařazen do sestavy nově vzniklé 6. divize námořní pěchoty. Michael Strank se však nestal součástí nového 4. pluku¹²³.

14. února 1944 dostal seržant Strank třicetidenní dovolenou ve Spojených státech, které využil k návštěvě rodiny ve Franklin Borough. Jeho rodina po návratu shledala, že jejich syn se vrátil jiný, než odjížděl do Tichomoří. Podle vzpomínek jeho sestry Marie byl pohublý, podepsala se na něm malárie a celková tíha prožitých hrůz. Odmítal hovory o válce, ale když ho jeho otec Vasil prosil, aby zažádal o přeložení k výcviku nováčků, Michael to rezolutně odmítl s tím, že musí vést mladé a nezkušené námořní pěšáky do bitvy. Krátce na to odjel do kalifornského Camp Pendeltonu, kde se stal velitelem družstva u 2. čety, roty Easy, druhého praporu, 28. pluku, 5. divize. Ve svých 25 letech byl považován za starce a mnoho mladších námořních pěšáků k němu vzhlíželo jako ke staršímu bratrovi. Tvrdý výcvik pokračoval celý rok a z 5. divize se postupně stávala soudržná, efektní jednotka. Před jejich vyplutím byla Michealovi nabídnuta hodnost seržanta čety, on však odmítl a zůstal se svým družstvem. Jejich zkouška ohněm však měla teprve přijít¹²⁴.

5.8 *Iwo Jima:* Ostrov Iwo Jima, jeden z Vulkánových ostrovů ležící 1300 kilometrů od japonských mateřských ostrovů, který má rozlohu 20 kilometrů čtverečních, se stal v únoru 1945 dějištěm jedné z nejkrvavějších bitev celé války v Tichomoří. Primární cíle operace Detachment byla dvě letiště nacházející se uprostřed pustiny tvořené černým vulkanickým pískem a škvárou. Letiště měla sloužit jako základna pro stíhací letky armádního letectva, které by tím mohly poskytovat doprovod těžkým bombardérům B29 Superfortress, startujícím

---

¹²² Původní čtvrtý pluk byl zničen při obraně Filipín v roce 1942.

¹²³ HOFFMAN, Jon T. *From Makin to Bougainville: Marine Raiders in the Pacific War*. Chicago : Didactic Press, 2015. 89 s. ISBN 978-9386367204

¹²⁴ WICKS, Dale. *Sgt. Michael Strank* [online]. The Michael Strank Project, 2015 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://strank.org/sgt-michael-strank/>

proti cílům v Japonsku z Marianských ostrovů. Sekundární využití mělo být v roli nouzového letiště pro poškozené bombardéry vracející se z náletů¹²⁵.

Obranou ostrova byla pověřena japonská 109. divize pod velením generála Tadamichi Kuribajačiho. Ten měl k dispozici téměř 21 000 vojáků a ostrov opevňoval již od června 1944. Obranné práce probíhaly po vzoru nové doktríny určené hlavním stanem v Tokiu. Inspiraci čerpal zejména z obrany ostrovů Peleliu a Saipan. Japoncům bylo jasné, že nemohou americké jednotky odrazit, ale podle nové doktríny se jim měli snažit způsobit co nejtěžší ztráty. Kuribajači proto napříč ostrovem vybudoval síť maskovaných postavení vzájemně propojených tunely. Ty sahaly do hloubky několika obranných pásem. Hlavní dominantu ostrova, horu Suribachi, proměnil v samostatnou pevnost protkanou sítí tunelů o několika patrech a zásobenou na měsíce obléhání. Do amerického útoku 19. února 1945 vykopali Japonci a korejští otroci 18 kilometrů tunelů¹²⁶. Deset dní trvajících těžké předinvazní odstřelování a bombardování nezpůsobilo japonským obrancům prakticky žádné ztráty¹²⁷.

První útočná vlna přistála na ostrově v 9 hodin ráno, 19. února 1945. První hodinu se zdálo, že je ostrov pustý. To však bylo součástí Kuribajačiho promyšlené taktiky. Počkal, až se pláže zaplní muži, a technikou a teprve poté dal povel k palbě. Rozpoutalo se peklo. 28. pluk přistál na Zelené pláži, přímo na úpatí Suribachi, s úkolem odříznout horu od zbytku ostrova a vyčistit její prostor. Michael vedl své družstvo, které přistálo poněkud mimo vytyčenou oblast na shromaždiště roty Easy, přičemž neustále dohlížel na dostatečný rozestup mezi svými podřízenými. To byl důvod, proč byli zkušení, bojem prošlí muži, přidělování k nově vzniklým útvarům. Podle výpovědi jeho kolegů se údajně Strank nechal slyšet, že „tohle je moje třetí kampaň a nepočítám s tím, že se vrátím živý.“¹²⁸ Do večera prvního dne se jim i za cenu těžkých ztrát podařilo horu izolovat a druhý den ráno začaly první pokusy o její zdoání. 28. pluk byl také jediným plukem divize, který v den vylovení splnil své přidělené úkoly. Druhý den na ostrově strávil Strank a jeho muži dokončováním obklíčení a evakuací raněných námořních pěšáků zpět na pláže. Za podpory tanků Sherman se probíjeli stále dál a dál kolem úpatí hory, likvidovali vzájemně se podporující nepřátelské pozice a to vše při stále se zvyšujících ztrátách. Japonci se pokusili prorazit linie námořní pěchoty pomocí sebevražedného útoku banzai, ale byli odraženi. Když se podobný útok opakoval i

---

¹²⁵ HUBÁČEK, Miloš. *Válka končí v Pacifiku I: Pevnost Iwo Jima*. Praha : nakladatelství Paseka, 2000. 32-34 s. ISBN 80-7185-307-0

¹²⁶ V plánu bylo 27 kilometrů.

¹²⁷ HUBÁČEK, Miloš. *Válka končí v Pacifiku I: Pevnost Iwo Jima*. Praha : nakladatelství Paseka, 2000. 40-44 s. ISBN 80-7185-307-0

¹²⁸ WICKS, Dale. *Sgt. Michael Strank* [online]. The Michael Strank Project, 2015 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://strank.org/sgt-michael-strank/>

následujícího dne, pojalo velitelství pluku podezření, že hora je pravděpodobně prázdná. Byl proto vydán rozkaz k vyslání hlídky, která se měla pokusit horu zdolat.¹²⁹

První hlídka pod velením poručíka Harolda G. Schriera o síle 40 mužů z roty Easy, dosáhla vrcholu Suribachi kolem 10:20 dopoledne 23. února 1945. Předtím než hlídka vyrazila, předal podplukovník Johnson, velitel druhého praporu, poručíku Schrierovi vlajku o rozměrech 137x71 centimetrů, kterou vzal ze zásobovací lodi USS Missoula se slovy: „Jestli se dostanete nahoru, vysvěte ji.“ Hlídka dosáhla vrcholu bez větších potíží, zejména proto, že se Japonci kryli před dělostřeleckou palbou z moře. Na vrcholu připevnili vlajku k trubce, kterou našli poblíž a poručík Schrier, seržant čety Ernest Thomas a seržant Oliver Hansen v 10:30 vyvěsili první americkou vlajku na vrcholu Suribachi. To vzbudilo veliký jásot všech na ostrově i lodích kotvících u pobřeží. Poručík Schierer byl později za tuto akci vyznamenán Námořním křížem. Fotografii vztyčení první vlajky pořídil štábní seržant Louis R. Lowery, fotograf magazínu *Leatherneck*¹³⁰. Vlajka však byla příliš malá na to, aby byla dobře vidět i z větší dálky, a proto rozhodl podplukovník Johnson o vyvěšení druhé, větší vlajky. Tu na jeho rozkaz zrekvíroval poručík Albert Tuttle na LST779¹³¹ vykládající zásoby na Zelené pláži a přes velitele roty Easy, kapitána Davida Severance, dal rozkaz Michaelu Strankovi a jeho družstvu k výstupu na vrchol a vyvěšení větší vlajky. Strank s sebou vzal tři muže ze svého družstva. Jednalo se o desátníka Harlona Blocka, vojína první třídy Franklina Sousleyho a vojína první třídy Iru Hayese. K nim se ještě přidal voják první třídy Rene Gagnon, rotní spojka, který nesl vlajku a čestvé baterie pro radiostanice SRC300. Obtěžkáni municí a telefonním drátem, vystoupili Strank a jeho podřízení na vrchol Suribachi, předali zásoby a za asistence námořního zdravotníka Johna Bradleyho vyvěsili druhou vlajku. Právě tuto chvíli zachytil na svůj fotoaparát dopisovatel agentury Associated Press Joe Rosenthal a tak vznikla jedna z nejkoničtějších fotek 2. světové války. Druhé vztyčení zachytil na kameru také seržant William Genaust. Chvíle to byla vskutku slavnostní, ale bitva o Iwo Jimu ještě zdaleka nekončila¹³².

Další pět dní strávila rota Easy eliminací zbytků obránců na Suribachi a dočišťováním svého přiděleného úseku. Večer 28. února byl vydán rozkaz, podle kterého se měl celý pluk přesunout dál na sever směrem k letišti a podpořit útok směrem k opačnému cípu ostrova.

---

¹²⁹ HUBÁČEK, Miloš. *Válka končí v Pacifiku I: Pevnost Iwo Jima*. Praha : nakladatelství Paseka, 2000. 117-121 s. ISBN 80-7185-307-0

¹³⁰ Oficiální magazín námořní pěchoty.

¹³¹ Landing Ship Tank. Vyrobovací plavidlo schopné pojmout až osmnáct středních tanků Sherman.

¹³² HUBÁČEK, Miloš. *Válka končí v Pacifiku I: Pevnost Iwo Jima*. Praha : nakladatelství Paseka, 2000. 133 -136 s. ISBN 80-7185-307-0

Druhý den ráno vedl seržant Strank své družstvo jednou z mnoha roklí brázdících ostrov. Podle vzpomínek vojína Ralpa K. Griffitse se družstvo chystalo k obchvatu japonského postavení a Strank rychle načrtl plán útoku do písku. Dělostřelecký granát vypálený z některé americké lodi kotvící u pobřeží byl však příliš krátký a místo na japonské postavení dopadl přímo do hloučku námořních pěšáků. Výbuch na místě zabil seržanta Michaela Stranka, desátníka Harlona Blocka a zranil vojína Ralpa Griffitse. Michaelovi předpovědi se naplnily a 1. březen 1945 byl posledním dnem jeho pětadvacetiletého života¹³³.

Bitva o ostrov Iwo Jima trvala dalších 25 dní, než byl ostrov prohlášen za dobytý a jeho kompletní vyčištění zabralo další měsíc. Bitva, o které mnozí historici hovoří jako o nejkrvavější bitvě v historii Námořní pěchoty, si vyžádala celkem 6 862 mrtvých, 19 709 raněných a 1 pohřešovaného. Pro muže 5. divize to byla jejich první a zároveň poslední bitva. Divize se sice chystala k invazi do Japonska, avšak po svržení atomových bomb na Hirošimu a Nagasaki nakonec na půdu mateřských ostrovů vstoupila už jen jako okupační síla. Námořní pěšáci se před Vánoci roku 1945 vrátili do Spojených států a většina byla demobilizována¹³⁴.

Za své činy na Iwo Jimě byl Michael Strank posmrtně vyznamenán Bronzovou hvězdou s V¹³⁵. Posmrtně mu také bylo uděleno Purpurové srdce¹³⁶. Dále byl dekorován Stuhou za bojové akce¹³⁷, Námořní prezidentskou citací jednotky¹³⁸, Medailí námořní pěchoty za příkladnou službu¹³⁹, Medailí za obranu Ameriky¹⁴⁰, Medailí za americkou kampaň¹⁴¹, Medailí za Asijsko-Pacifickou kampaň se čtyřmi hvězdami¹⁴² a Vítěznou medailí 2. světové války¹⁴³. Seržant Michael Strank byl se všemi poctami pochován na arlingtonském hřbitově v hrobě číslo 7179, sekce 12 ve Washingtonu D.C¹⁴⁴.

---

¹³³ ALCORN, William K. *Veteran of Easy Company recalls rigors of Iwo Jima* [online]. Vindy, 2009 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://web.archive.org/web/20160817022002/http://www.vindy.com/news/2009/nov/14/veteran-of-easy-company-recalls-rigors-of-iwo-jima/?print>

¹³⁴ HUDSON, Miles. *Battle of Iwo Jima* [online]. Britannica, 2016 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://www.britannica.com/topic/Battle-of-Iwo-Jima>

¹³⁵ Bronze Star with „V“. Spona V jako Valor značí, že vyznamenání bylo uděleno za statečnost tváří v tvář nepříteli.

¹³⁶ Purple Heart, medaile za zranění v boji. Posmrtně byla udělena všem padlým.

¹³⁷ Combat Action Ribbon

¹³⁸ Navy Presidential Unit Citation

¹³⁹ Marine Corps Good Conduct Medal

¹⁴⁰ American Defence Service Medal

¹⁴¹ American Campaigning Medal

¹⁴² Asiatic-Pacific Campaigning Medal, každá hvězda symbolizuje jedno tažení.

¹⁴³ World War II Victory Medal

¹⁴⁴ WICKS, Dale. *Sgt. Michael Strank* [online]. The Michael Strank Project, 2015 [cit 15.4.2023]. Dostupné z <https://strank.org/sgt-michael-strank/>

Závěr

Prvního cíle práce vytyčeného v úvodu se podařilo dosáhnout. V rámci úvodních rešerší bylo vytipováno celkem 65 mužů a 1 žena na základě jejich česky znějících příjmení. Někteří byli následně z výběru vyřazeni, protože český původ byl pouze částečný, většinou ze strany otce. Byl zpracován užší výběr, ve kterém bylo obsaženo celkem 10 mužů. Po zevrubném zkoumání dostupnosti archivních materiálů a pokusech o kontakt s rodinnými příslušníky nebo jednotlivými asociacemi byli vybráni Otto Masny, Matt Konop a Michael Strank. Nutno poznamenat, že přístup většiny asociací a skupin “pečujících” o záležitosti veteránů byl šokující. Autor narazil na stěnu ignorace, absolutního nezájmu a v jednom případě dokonce výsměchu. I to mělo zásadní vliv na konečný výběr. Přímý kontakt s potomky se podařil pouze v případě Matta Konopa, kdy byl autorovi laskavě poskytnut jeho deník. Vnuk Matta Konopa pak stejně ochotně zodpověděl otázky týkající se jeho života před a po 2. světové válce, které byly předem sestaveny tak, aby doplnily obecnější pasáže konkrétní kapitoly. V případě Otty Masného byly využity zejména vzpomínky jeho přímých podřízených, které měl autor ve svém soukromém archivu již z předchozích studií tématu 2. praporu Rangers. V případě Michaela Stranka těžil autor z několika internetových stránek věnovaných jeho památce, kde převzal výpovědi jeho rodinných příslušníků zpracované už dříve autory stránky,

Po zhodnocení výše zmíněného byl vytyčen rozsah popisu obecnějšího rámce událostí, zpravidla sledující akce konkrétní rot, které byl dotyčný členem. Tento přístup autor zvolil pro lepší zasazení osobnosti do kontextu a chtěl čtenáři umožnit nahlédnout do některých významných operací 2. světové války. Bez deníkových materiálů nebo přímých vzpomínek jiných veteránů je značně obtížné zmapovat konkrétní činy jednotlivce, pokud tyto činy nevedly k jeho vyznamenání nebo zmínce v hlášení. Po vypracování dle výše zmíněného postupu pak autor znovu důkladně přezkoumal všechny dostupné materiály a provedl finální zhodnocení. Také se v celé práci snaží vyhnout patosu, kterým byly některé zdroje protkané, a usiluje o co nejobjektivnější popis událostí.

Autor shledal, že tito tři konkrétní muži plnili své povinnosti se ctí a ve vojenských kruzích jsou uznáváni jako dobří, spolehliví a stateční vojáci. Jejich původ je podle stanovených kritérií jasný. Ve dvou případech je prokázána znalost a užívání mateřského jazyka. Kvůli rozsahu práce byl autor nucen vynechat osudy dalších 7 mužů. Ty budou zahrnuty v dalších pracích na toto téma, kterému se autor hodlá věnovat dál jak na poli vědeckém tak v rovině

osobní. Překlad částí deníku podplukovníka Konopa bude využit ve vznikající knize o jeho osobnosti, jejímž autorem je vnuk podplukovníka Konopa Patrick Dewane.

Seznam použité literatury

BOČEK, Martin. *S nadějí za oceán*. Plzeň : Vědecká redakce ZČU, 2019. ISBN 978-80-261-0843-6

BROOKS, Thomas F. *Hello boys! Cesta V. sboru US Army z Louisiany do Plzně*. Praha : Knižní klub, 1996. ISBN 80-7179-321

EISENHOWER, Dwight D. *Invaze do Evropy*. Praha : Naše Vojsko, 1994. ISBN 80-206-0273-9

HISTORICAL DIVISION, War Department. *Omaha Beachhead (6 June - 13 June 1944)*. Washington D.C. : Center of Military History, 1994. ISBN 978-1507855683

HISTORICAL DIVISION, War Department. *Small Unit Actions*. Washington D.C. : Center of Military History, 2015. ISBN 978-1517301828

HOFFMAN, Jon T. *From Makin to Bougainville: Marine Raiders in the Pacific War*. Chicago : Didactic Press, 2015. ISBN 978-9386367204

HUBÁČEK, Miloš. *Válka končí v Pacifiku I: Pevnost Iwo Jima*. Praha : nakladatelství Paseka, 2000. ISBN 80-7185-307-0

MACDONALD, Charles. *A Time for Trumpets: The Untold Story of the Battle of the Bulge*. New York : William Morrow & Company Publishers, 1985. ISBN 978-0688039233

MILLER, John Jr. *Guadalcanal the First Offensive*. Boston : BDD Special Editions, 1993. ISBN 978-0792458579

MILLER, John Jr. *Cartwheel: Reduction of Rabaul*. Washington D.C. : National Historical Society, 1993. ASIN B000K6SP6K.

MOORMAN, Tim. *Japanese Conquest of Burma 1942: The Advance to the Gates of India*. Londýn : Osprey Publishing, 2022. ISBN 978-1472849731

ROTTMAN, Gordon. *Speciální jednotky USA v Pacifiku za druhé světové války*. Brno : Computer press a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1782-8

SHAW, Henry. *Isolation of Rabaul: History of U. S. Marine Corps Operations in World War II*. Quantico : Historical Branch USMC, 2013. ISBN 978-1481969307.

SKŘIVAN, Aleš. *Japonská válka 1931-1945*. Praha : Nakladatelství Libri, 1997. ISBN 80-85983-28-1

STANTON, Shelby. *World War II Order of Battle: An Encyclopedic Reference to U.S. Army Ground Forces from Battalion through Division, 1939–1946*. Mechanicsburg : Stackpole Books, 2006, ISBN 9780811701570.

Online zdroje

ALCORN, William K. *Veteran of Easy Company recalls rigors of Iwo Jima* [online]. Vindy, 2009. Dostupné z <https://web.archive.org/web/20160817022002/http://www.vindy.com/news/2009/nov/14/veteran-of-easy-company-recalls-rigors-of-iwo-jima/?print>

ARMY HERITAGE CENTER. *History of US Army Rangers* [online]. Heritage Center, 2014. Dostupné z <https://www.army.mil/ranger/heritage.html>

BURTON, Lewis. *Capt Otto Masny* [online]. Find a Grave, 2013. Dostupné z <https://www.findagrave.com/memorial/118604157/otto-masny>

CITINO, Robert. *Remembering Pearl Harbor* [online]. National WWII Museum, 2020. Dostupné z <https://www.nationalww2museum.org/war/topics/pearl-harbor-december-7-1941#overview>

CROWLEY, Tom. *Mayhem in Burma's Jungles* [online]. WWII Quarterly, 2017. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/mayhem-in-burmas-jungles/>

DENNIS, William. *The Heroes of Hill 192* [online]. WW2 Quarterly. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-heroes-of-hill-192/>

DENNIS, William. *Operation Husky: Allied Power Struggle* [online]. WWII Quarterly, 2023. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/operation-husky-allied-power-struggle/>

HASKEW, Mike. *Guadalcanal: Victory in the Pacific Theater* [online]. Military Heritage, 2013. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/guadalcanal-victory-in-the-pacific-theater/>

HINDLEY, Meredith. *World War I Changed America and Transformed Its Role in International Relations* [online]. Humanities, 2017 Dostupné z <https://www.neh.gov/humanities/2017/summer/feature/world-war-i-changed-america-and-transformed-its-role-in-international-relations>

HUDSON, Miles. *Battle of Iwo Jima* [online]. Britannica, 2016. Dostupné z <https://www.britannica.com/topic/Battle-of-Iwo-Jima>

HULL, Michael D. *Operation Torch: Invasion of North Africa* [online]. WWII History, 2017. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/operation-torch-invasion-of-north-africa/>

HULL, Michael. *The D-Day Invasion: The Road to Operation Overlord* [online]. WWII History, 2007. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-d-day-invasion-the-road-to-operation-overlord>/JARMUL, David. *Life Between the World Wars* [online]. American History, 2012. Dostupné z <https://learningenglish.voanews.com/a/time-capsule-us-two-world-wars/940239.html>

JONES, Robert W. Jr. *Beyond the Beach: The 2nd Rangers fight through Europe* [online]. Veritas, 2009. Dostupné z https://arsof-history.org/articles/v5n1_beyond_the_beach_page_1.html

KHAN Academy. *Prohibition* [online]. Khan Academy, 2017. Dostupné z <https://www.khanacademy.org/humanities/us-history/rise-to-world-power/1920s-america/a/prohibition>

KOLEKTIV, Nara. *Crafting a Call to Arms* [online]. National Archive, 2001. Dostupné z <https://www.archives.gov/publications/prologue/2001/winter/crafting-day-of-infamy-speech.html>MCCORMICK, Charles. *Wallstreet Bombing 1920* [online]. Federal Bureau of Investigations, 2005. Dostupné z <https://www.fbi.gov/history/famous-cases/wall-street-bombing-1920>

KOLEKTIV, Nara. *Lend-Lease Act 1941* [online]. National Archive, 2022. Dostupné z <https://www.archives.gov/milestone-documents/lend-lease-act>

LIPPMAN, David. *Operation Dragoon: Second D-Day in Southern France* [online]. WWII History, 2013. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/operation-dragoon-second-d-day-in-southern-france/>

MISKIMON, Christopher. *Tigers in the Sky* [online]. WWII History, 2017. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/tigers-in-the-sky/>

ROBERTSON, Walter. *From D-Day to 105, Story of the 2nd Infantry Division* [online]. Stars and Stripes, 1945. Dostupné z http://www.lonesentry.com/gi_stories_booklets/2ndinfantry/

RUSINKO, Elaine. *Marine Sergeant Michael Strank Awarded Certificate of US Citizenship* [online]. Academy of Rusin culture in Slovak republic, 2008. Dostupné z http://www.rusynacademy.sk/english/en_history.html

SHEPHERD, Joshua. *Brutal slugfest at Anzio* [online]. Military Heritage, 2021. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/brutal-slugfest-at-anzio/>

SCOTT, James M. *MacArthur's Battle to Liberate Manila Amid Murder & Mayhem* [online]. WWII Quarterly, 2019. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/macarthurs-battle-to-liberate-manila-amid-murder-mayhem/>

TAYLOR, Blaine. *Steel Typhoon at Okinawa* [online]. WWII Quarterly, 2014. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/steep-typhoon-at-okinawa/>

VOLEK, Stanislav. *Krach na newyorské burze v roce 1929* [online]. Peníze.cz, 2002. Dostupné z <https://www.penize.cz/inflace/15133-krach-na-newyorske-burze-v-roce-1929>

WICKS, Dale. *Sgt. Michael Strank* [online]. The Michael Strank Project, 2015. Dostupné z <https://strank.org/sgt-michael-strank/>

WUKOVITS, John. *The Battle of the Coral Sea*. [online]. Military Heritage, 2011. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/article/the-battle-of-the-coral-sea/>

WUKOVITS, John. *The Battle Of Midway: Turning the Tide in the South Pacific* [online]. Military Heritage, 2011. Dostupné z <https://warfarehistorynetwork.com/the-battle-of-midway-turning-the-tide-in-the-south-pacific/>

ZYRKOWSKI, David. *Rangers Lead The Way* [online]. Descendants of WWII Rangers, 2021. Dostupné z <https://wwiirangers.org/our-history/ranger-history/2nd-btn/>

Příloha Matt Konop

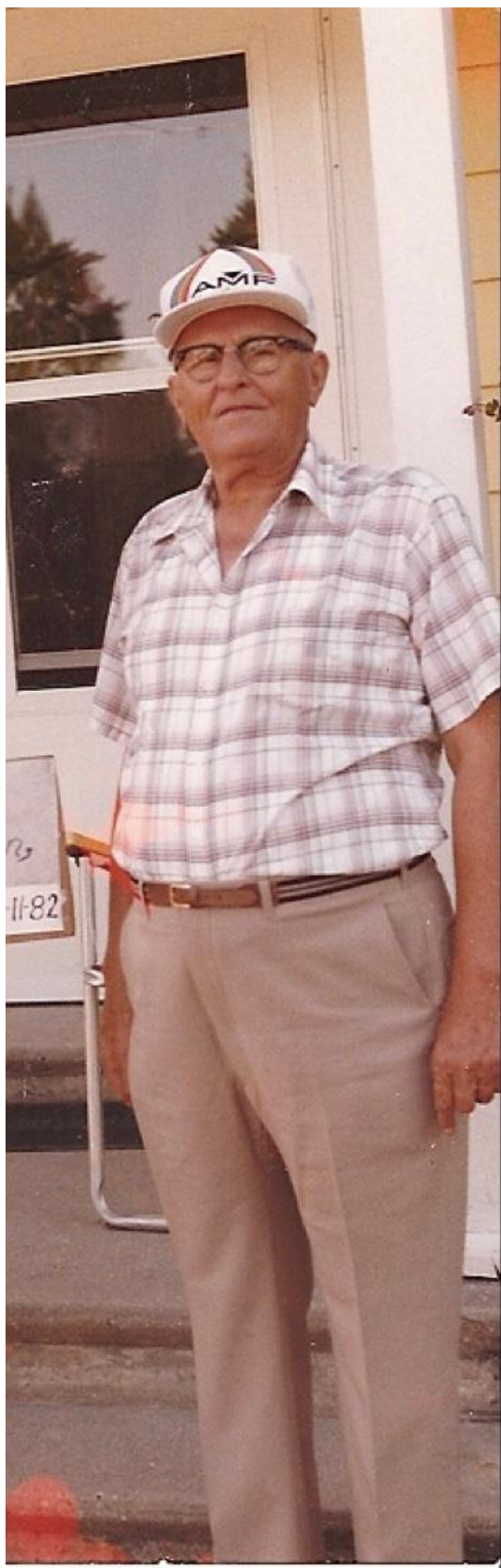

Podplukovník Konop na náměstí v Domažlicích, 4.5.1945

Podplukovník Konop v Ardenách. 14.12.1944

Matt Konop krátce před svou smrtí v Two Rivers, Wisconsin, 1982.¹⁴⁵

---

¹⁴⁵ Všechny fotografie pocházejí ze soukromého archivu Patrika Dewana

Příloha Michael Strank

Seržant Michael Strank, vpravo, s neznámým námořním pěšákem. Pravděpodobně na Nové Kaledonii ještě před nasazením na Russelových ostrovech. Za povšimnutí stojí ručně namaskované uniformy obou námořních pěšáků, 1942/43.

Obě skupiny, které vyvěsily vlajky na Mount Suribachi, seržant Strank stojí pátý zleva, 23 února 1945.¹⁴⁶

¹⁴⁶ Ze soukromého archivu autora.